

KURIER POZNANSKI

wychodzi 2 × dziennie

Opowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmickowski, wiadomości potocznych Witold Urbański, za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 577

Wydanie P

Poznań, sobota dnia 18 grudnia 1937

Rok 32

Poznań, 17 grudnia.

„Wzgórze Kirtiklisa“

Przed oczyma kraju wznosi się dziś wzgórze „imienia p. Kirtiklisa“. Wzgórze, z którego się roztacza widok na całą tzw. „Szwajcarię Kaszubską“ rozsiadła nieomal u wrót morza polskiego. Na pagórku tym za życia i urzędowania b. wojewody pomorskiego ustawiono na jego cześć kamień z napisem. Kamień z piaskowca, a więc materiału, który by łatwo zwietrzał pod powiewami — „wiatru od morza“, rozsypując się w gruzy, jak wszystko co nietrwałe, sypkie, przemijające. Ale w owym czasie wiał „wiatr od Wschodu“ i p. Kirtiklis zażądał pomnika z granitu lub bronzu, pomnika trwałego, który by go uwiecznił. Nie spełniono jego życzenia tak, jak wykonywano inne jego rozkazy, i piaskowy kamień, gdzieś koło Kartuz, wietrzeje na „wzgórzu Kirtiklisa“ mówiąc o przemijającej chwale.

Zapomniano by o nim, gdyby nie procesy...

Za to jednak rośnie pomnik inny i trwalszy, pomnik z aktów oskarżenia przeciwko Twardowskiemu, Krawczykowski i Czarnockiemu, będący również swego rodzaju granitowym monументem p. Kirtiklisa.

Koszty tego pomnika nie obciążają budżetu Wydziału Powiatowego w Kartuzach, jak ów z funduszy publicznych zapłacony kamień piaskowy na „wzgórzu Kirtiklisa“. Są one większe, ciężar ich jest potężniejszy, mają ogromną wagę materialną i moralną, nie dającą się określić cyframi.

Ma jednak swoją wymowę i „wzgórze Kirtiklisa“.

Gdybyśmy tak stanęli na nim i zdołali wzrokiem sięgnąć ku południowi, poza „Szwajcarię Kaszubską“, to moglibyśmy dojrzeć inne „wzgórze“, pomniki, nazwy ulic i placów związane z imieniem żyjących i działających osobistości.

Wszakże w Bielsku jest ulica p. Grażyńskiego, a w śląskim okręgu przemysłowym osiedle jego imienia. W Mikstacie, małym miasteczku wielkopolskim, komisarz wójt, Ferdynand Więckowski spowodował nazwanie placu miejskiego swoim nazwiskiem. Nawiasem mówiąc skończyło się to tragicomicznie, bo tabliczka z imieniem p. wójta znalazła się w łanie żyta, służącego mu do „siesty“, a p. wójt niezadługo musiał iść w odstawkę w przykrych okolicznościach.

Jeśli zaś już nie pomniki i chrzty ulic, to daleko idące przejawy organizowanej czołobitności i hołdów, składanych urzędowym osobistościom, były jeszcze do niedawna zjawiskiem częstym i niepodnoszącym powagi i godności urzędu. Wszakże lawinę hołdowniczych pism i uroczystości z okazji dziesięciolecia rządów pp. Grażyńskiego i Józewskiego musiano przerwać słusznym nakazem z Warszawy.

Nie tu zresztą koniec tych przejawów i trudno je wyliczać.

Uroczyste wręczenie kapeluszy kardynalskich

Ojciec św. wręczył wczoraj kapelusze pięciu purpuratom — Przemówienie Papieża — Obecny stan św. Kolegium — Kard. Pacelli ustępuje?

Miasto Watykańskie. (ATE) W czwartek Papież wręczył kapelusze nowym kardynałom: patriarsze Wenecji msgr. Piazza, nuncjuszowi w Białogrodzie msgr. Pelegrinettiemu, arcybiskupowi Westminsteru Hisleowi, sekretarzowi Kongregacji dla Spraw Nadzwyczajnych msgr. Pizzardo i arcybiskupowi Lyonu msgr. Gerlier.

Z pośród mianowanych kardynałów w Polsce przebywali: msgr. Pelegrinetti, który w latach 1920-21 był w Warszawie jako audytor nuncjatury oraz arcybiskup Gerlier, który niedawno bawił w Polsce, przy czym ofiarował chorągiew Matki Boskiej klasztorowi na Jasnej Górze.

W wielkiej sali konsystorskiej zjawił się Ojciec św. ubrany w białe szaty, na którą narzucona była tzw. „falda“, rodzaj obszernego płaszcza. Papież otoczony był orszakem 29 kardynałów, przybranych we fioletowe kapy, narzucone na czerwone sutanny. Orszak otaczał oddział gwardii szlacheckiej i członkowie gwardii papieskiej.

Ojciec św. wygłosił przemówienie, w którym, po scharakteryzowaniu nowych purpuratów w zakończeniu zaznaczył, że wszystko pozwala przypuszczać, iż obecny konsystorz będzie i wolno Ojcu św. myśleć o następcy, mówiąc do swych synów: „Medium vestrum est quem vos nescitis (w pośrodku was stanął, którego wy nie znacie, Jan 1,26). Gotów jest papież na wszelką ofiarę, byle tylko nie żądano od Niego choćby najmniejszego odstąpienia od Prawdy świętej, która jest podstawą miłości i wszelkiej cnoty. Byle dalej nie żądano w obliczu obecnego pomieszania pojęć choćby nawet drobne przesłanianie tej Prawdy. Byle wreszcie nie żądano godzenia się w milczeniu ze zbyt długo powtarzanymi zasadami niezgodnymi z religią, zasadami, które usiłuje przeciwstawić nie tylko temu wszystkiemu, co szczerze jest chrześcijańskie, ale przez które wprowadza się zamieszanie dziedzin, stanowiące istotne dobro społeczeństwa i rodziny.

Wskutek ostatniej nominacji, kolegium kardynalskie liczyć będzie 69 członków, czyli że prawie swe plenum, które — jak wiadomo — przewiduje 70 członków. Według narodowości kardynałowie dzielą się: Włochów 39, i 30 cudzoziemców, w tym 6 Francuzów, 3 Niemców, 4 obywateli St. Zjednoczonych, 3 Hiszpanów, 2 Polaków, 2 Czechów, 1 Belg, 1 Węgier, 1 Argentynczyk, 1 Irlandczyk, 1 Austriak, 1

Brazylijczyk, 1 Portugalczyk i 1 Syryjczyk.

Z okazji tej uroczystości Ojciec św. zamianował msgr. Tardiniego następcą kardynała Pizzardo, jako sekretarza Kongregacji dla Spraw Nadzwyczajnych i msgr. Montiniego jako następcę msgr. Tardiniego w charakterze podsekretarza stanu.

Krąży również pogłoski w kołach watykańskich, że kardynał Pacelli opuści wkrótce stanowisko sekretarza stanu w Watykanie i że następcą jego zamianowany ma być kardynał Pizzardo, jednakowoż pogłoski te wymagają jeszcze urzędowego potwierdzenia.

Min. Bonnet o budżecie Francji

Paryż. (Tel. wł.) W Izbie Deputowanych min. skarbu Bonnet stwierdził, że budżet Francji jest zrównoważony i oparty na zdrowych podstawach. Wydatki na obronę narodową podwyższono o 1.300 milionów franków. Na pierwszy kwartał przyszłego roku skarb państwa posiada w rezerwie 9 miliardów franków. Ogólna suma pożyczek wynosić będzie najwyżej 28 miliardów.

Następnie min. Bonnet wykazał, że projekt reformy komunistów, uderzający wyłącznie w jedną część ludności, jest nierealny. Stwierdza w dalszym

ciągu, w odpowiedzi socjalistom, że rząd nie zaprowadzi kontroli dewiz i pozostanie wierny układowi trzech państw. Wreszcie mówca wykazuje, iż jest wiele przesady w twierdzeniach, dotyczących deficytu bilansu handlowego i zapewnia, że poprawa położenia gospodarczego uwidoczni się znacznie szybciej, jeżeli praca będzie prowadzona w atmosferze dyscypliny oraz spokoju.

Po całonocnych obradach Izba przyjęła budżet 547 głosami przeciw 25.

Wojska japońskie wkroczyły do Nankinu

Londyn. (Tel. wł.) Z Szanghaju donoszą:

W piątek w południe (czas lokalny) wkroczyły uroczystie wojska japońskie do Nankinu, od bramy wschodniej pod dowództwem gen. Matsui, od Hsia-Kwan pod dowództwem adm. Hasegawy. Ostatni wydał proklamację, w której stwierdza, że wojska japońskie są zdecydowane walczyć dalej aż do ostatecznego rozstrzygnięcia zatargu.

Na froncie panuje w tej chwili spokój. Przednie linie ciągną się od Wahu wzdłuż autostrady Suan-Czeng, Kwang-Teh i Wus-Hing do południowego wybrzeża jeziora Tai-Hu. Odtąd skręca linia frontu w kierunku południowo-wschodnim do Hai-Jen w zatoce Hang-Czau. Po północnej stronie rzeki Yang-Tse linia ta biegnie pomiędzy Hoh-Sien i Pu-Kau.

Zajścia przedwyborcze w Rumunii

Bukareszt. (ATE). W Rumunii zanotowano dalsze incydenty wyborcze. W gminie Tomnatec pewien zwolennik ugrupowania Niemców, zbliżonego do hitlerowców, zastrzelił członka niemieckiej partii demokratycznej.

W Konstancy zdemolowano mieszkanie jednego z przywódców „Żelaznej Gwardii“ Tigveniego. Włócznie pobili również ciężko kandydata na posła partii narodowo-chłopskiej.

W Jamolicie zmarł poraniony w starciu przedwyborczym członek „Żelaznej Gwardii“.

W Brassowie osadzono w więzieniu b. posła Serolicza pod zarzutem przestępstwa obrazy majestatu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało okólnik polecając natychmiastowe wdrożenie dochodzeń w stosunku do przestępstw obrazy króla lub rodziny królewskiej.

Kto wygrał 30 tys. zł?

Warszawa. (Tel. wł.) W ciągnięciu Loterii Państwowej większe wygrane padły na następujące numery:

30.000 zł — 95983.
20.000 zł — 158470.
15.000 zł — 30358.
10.000 zł — 170774.
5.000 zł — 84646, 53310, 145757.
1.000 zł — 41631, 39040, 62982, 115823, 152706, 153419, 163910, 174529.
(w)

Zagadkowe samobójstwo

Warszawa. (Tel. wł.) Nadeszły z Londynu wiadomości, że długoletnia pielęgniarka ks. Michała Radziwiłła p. Mary Atkinson popełniła samobójstwo w jednym z małych hoteli. Liczyła ona 53 lata.

Powód samobójstwa jest nieznanym. Miała być przesłuchana przez rekwizycję w obecnym procesie o ubezwłasnowolnienie ks. Michała Radziwiłła przed sądem w Ostrowie. (w)

W jutrzejszym wydaniu wieczornym:
TOTALISTA... SPRZED STULECIA
przez dra Stanisława Pignia
prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego

Wymagowany widok ze „wzgórza Kirtiklisa“ odsłania więc horyzonty wprawdzie rozległe, ale nie piękne. Rzuca jaskrawe światło na to, co się nazywa „bizantynizmem“, a co nie idzie w parze z wysoko noszoną godnością człowieka i urzędu, stanowiąc przeciwieństwo skromności, która przystoi prawdziwej wielkości i prawdziwej zasłudze.

Nie wdając się w ocenę osób i ich

działalności pod kątem widzenia bieżącej chwili i zamykając nawet oczy na tak jaskrawy przykład, jak ową nieśczęsną sprawę Kirtiklisowego pagórka, stwierdzić trzeba, że pomniki stawiane pod wpływem „urzędowego entuzjazmu“ oraz żyjącymi dygnitarzom są często nagrobkami dobrej sławy tych, którym się je wznosi. Nie przynoszą też chwały narodowi.

Najtrudniejszy etap podróży min. Delbosa

Przedstawiciel Francji ma podjąć akcję, zmierzającą do odprężenia w Europie środkowej — Czechosłowacja nie zrezygnuje ze swych suwerennych praw

Paryż. (Tel. wł.) Prasa francuska w związku z wizytą min. Delbosa w Pradze podkreśla, że ten etap w podróży ministra francuskiego jest najtrudniejszy, a zarazem b. drażliwy.

Min. Delbos bawiąc uprzednio w Warszawie, Bukareszcie i Białogrodzie odbywał podróż raczej o charakterze protokolarnym czy informacyjnym, w Pradze zaś — zdaniem pism francuskich — ma podjąć pewną akcję dyplomatyczną. W stolicy Czechosłowacji min. Delbos starać się ma o doprowadzenie do pewnego odprężenia w Europie środkowej. Na tym odcinku min. Delbos działał ma po myśli porozumienia angielsko-francuskiego podczas ostatniej wizyty francuskich mężów stanu w Londynie.

Chodzi tu głównie o sprawę stosunków czechosłowacko-niemieckich. Minister Delbos będzie zmuszony — jak twierdzą pisma paryskie — zapytać w Pradze imieniem Francji i Anglii, czy Czechosłowacja jest gotowa poczynić ustępstwa w sprawie postulatów niemieckich w dziedzinie mniejszości narodowej i jakiego rodzaju będą te ustępstwa.

Jednakowoż szereg pism zapewnia, iż Francja nigdy nie dopuści, ażeby na Czechosłowację wywierano jakąś presję sprzeczną z jej żywotnymi interesami.

Praga. (Tel. wł.) Min. Delbosa Praga powitała niezwykle serdecznie. Miasto całe jest pięknie przystrojone. Prasa w dalszym ciągu zajmuje się sprawami związanymi z francuską wizytą.

Socjalistyczne „Česke Slovo” pisze, że naród czechosłowacki wyleczyć można z wielu iluzji, ale wiara jego we Francję stała się oparciem dla całego życia narodowego i całej egzystencji państwowej. Od podróży min. Barthou zmieniły się stosunki w około Czech. Praga jednak nie przestała przyczyniać się w dalszym ciągu do utrzymania pokoju.

Wyrażające często opinie kół kierowniczych „Lidove Noviny” podkreślają, iż Czechosłowacja zawsze dążyła do unikania konfliktów między narodowych. „To też zawsze mieliśmy na uwadze zwłaszcza w stosunku do Niemiec. Dlatego ani kwestii Anschlusu nie ocenialiśmy wyłącznie pod kątem własnych interesów, stosując się do stanowiska ogólnieuropejskiego. Podobnie postępowaliśmy i w kwestiach naddunajskich unikając wszelkich kombinacji, które by służyły mogły wywołać nieprzyjaźń ze strony Niemiec.”

Prasa czechosłowacka podkreślając swój pozytywny stosunek do spraw pokoju w Europie, zaznacza jednak, że zawsze bronić będzie swej niezależności.

„Pod tym względem — piszą cytowane już „Lidove Noviny” — nie jesteśmy gotowi do najmniejszych ustępstw.

Żydy w Berezie

Warszawa. (Tel. wł.) Do miejsca odosobnienia w Berezie Kartuskiej wysłano ze stolicy kilkanaście osób, m. i. aresztowanego dra Józefa Kruka, przywódcę socjalistów sjonistycznych i organizatora akcji propagującej kolonizację Angoli wśród Żydów.

Prócz tego wywieziono komunistę Kostrzewę, jednego z przewódców młodzieży robotniczej oraz Żyda Grunbauma, który kierował kuchnią dla bezrobotnych Żydów. Grunbaum założył szajkę terrorystów, która pobierała od rozmaitych firm towar i pieniądze za agitację. (w)

Wiadomości

W przyszły wtorek odbędzie się w Izbie Gmin wielka debata na temat polityki zagranicznej. Opozycja zapowiada ostry atak na politykę rządu.

Przybył do Rzymu belgijski premier van Zeeland, który na polecenie rządów brytyjskiego, francuskiego i Stanów Zjedn. bada zagadnienia ekonomiczne.

Narady sztabów generalnych Francji i Turcji, zwołanych na zasadzie zawartej w maju r. b. w Genewie umowy francusko-tureckiej w sprawie Sandżaku Aleksandretty, rozpoczęły się w Angorze.

Chcemy żyć ze swymi sąsiadami, a zwłaszcza z Niemcami, w przyjacielskiej zgodzie, ale jako równi i niezależni z równymi i niezależnymi.”

Również odrzucają Czesi wszelkie pomysły przekształcenia Czech na republikę federalistyczną typu Szwajcarii (jak to proponował Londyn).

DZIEN POLITYCZNY

TELEFONEM OD KORESPONDENTA „KURIERA POZNAŃSKIEGO”

Warszawa, 17 grudnia.

W sferach politycznych zwracają uwagę na wczorajsze posiedzenie Sejmu, na którym doszło do ostrej wymiany zdań pomiędzy posłem Szymanowskim, osadnikiem z Baranowicz — jak widać z jego przemówienia człowiekiem czytany — a premierem Składkowskim.

Przypomniało to dawne czasy ożywienia parlamentarnego, kiedy rozmówki między trybuną a ławami poselskimi były bardzo częste. Teraz się one nie zdarzają, natomiast przeniosły się na miejsca rządowe. Wymiana zdań między mówcą z trybuny a ławą rządową była tak żywa, że musiał interweniować marsz. Car, który stanął w obronie posła. Opowiadają, że jednym wykrzyknikiem pos. Szymanowski poczuł się tak dotknięty, iż podobno ma zamiar zwrócić się do sądu marszałkowskiego. Należy tu przypomnieć, że premier Składkowski jest również posłem, z Kalisza.

Pogłoski, jakoby miał być utworzony podsekretariat aprowizacji w Min. Rolnictwa, są przez czynniki rządowe komentowane w ten sposób, że wspomniana sprawa wlecz się już od dość dawna, zwłaszcza do ostatecznej uchwały jeszcze nie doszło.

Ostatni „Warszawski Dziennik Narodowy” zwraca uwagę na kampanię, którą prowadzi rozmaite czynniki w celu rozszerzenia ram organizacyjnych Stronnictwa Narodowego. Z jednego z numerów „Merkuryusza Polskiego” wynika, że niektórzy ludzie forsują pomysł tworzenia „Ligi Pa-

Manewry armii angielskiej koło Suezu

Bierze w nich również udział flota francuska

Port Said. (ATE). Rozpoczęły się trzydniowe manewry zjednoczonych angielskich sił lądowych, morskich i lotniczych, stacjonowanych w strefie kanału Sueskiego.

Założeniem manewrów, największych z dotychczas na tym odcinku urządzonych, jest zbadanie możliwości odparcia ataku od strony lądowej na kanał Sueski i to, zarówno od strony Egiptu jak Arabii, przy czym jednostkom morskim przypada równocześnie zadanie ochrony wjazdu i wyjazdu ze strefy kanałowej. Szczególnie szerokie zastosowanie znajdzie obrona przeciwlotnicza.

Wielkie wrażenie wywołał fakt, że

Zabity przez bandytów

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiejszej nocy wywiadowcy policji zauważyli na rogu ul. Kruczej i Żorawiej dwóch podejrzanych osobników, których chcieli zatrzymać.

Osobnicy ci rzucili się do ucieczki ku pl. Trzech Krzyży. Wywiadowcy pobiegli za nimi. Przed domem nr. 10 na Żorawiej jeden z reżymistów odwrócił się i strzelił do wywiadowcy 31-letniego Henryka Baka, zabijając go. Drugi policjant Mazurek uniknął postrzału. Bandyci zbiegli. (w)

Z klubu „Ozonu”

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś odbyło się posiedzenie koła parlamentarnego „Ozonu” celem dokonania wyborów uzupełniających do zarządu.

Czesi twierdzą, że za wiele ofiar poświęcili dla uzyskania jednoci państwowej, ażeby podjąć się realizowania projektu, który jest materialnie niemożliwy”. Nawiązanie pertraktacji z Berlinem jest — zdaniem kół czeskich — rzeczą łatwiejszą, gdyż Niemcy czynili już Pradze takie propozycje.”

triotycznej”, do której weszliby przedstawiciele ONR, część młodych „sanatorów” z „Jutra Pracy” p. Sławka i z filokrańskiej „Myśli Polskiej”. Głównym zadaniem owej „Ligi Patriotycznej” byłoby zajęcie w społeczeństwie miejsca Stronnictwa Narodowego. „Merkuryusz” poszedł tak daleko, iż zaryzykował nawet twierdzenie, że albo powstanie jakiś „front młodych”, albo grożą nam fatalne konsekwencje, przypominające rok 1795.

„Warsz. Dziennik Narodowy” zwraca uwagę na ogromne pomieszenie pojęć i stwierdza, że młodość i patriotyzm nie wystarczają jako jedyny klucz do rozwiązania bardzo trudnego położenia w Polsce. Zresztą Polakom nigdy nie brakowało patriotyzmu a natomiast, na co już zwrócił uwagę Mochnacki, panuje nadal „terroryzm nierozumu”. Dlatego Stronnictwo Narodowe pozostanie przy dotychczasowej formie organizacyjnej oraz dotychczasowej metodzie pracy i walki politycznej.

Sygnalizowaliśmy już bardzo silne ożywienie PPS, która w niedzielę urządza znów 35 zebrań demonstracyjnych z pochodami. Mówią, że jest to planowa akcja, która ma doprowadzić w ciągu stycznia lub lutego do urzędzenia na terenie stolicy strajku, aby poprzeć dążenia socjalistów, przedstawione w memoriale do p. Prezydenta. Gdyby i to nie dało wyniku, wówczas PPS ma podjąć akcję w całym kraju. Tu liczy na współdziałanie ludowców oraz „wiciowców” ze względu na wzrastający wśród ludowców nastrój ściślejszej współpracy z socjalistami. Próż tego widać kontakty sfer lewicowych z kierowniczymi szczytami obozu rządowego.

Manewry armii angielskiej koło Suezu

Bierze w nich również udział flota francuska

3 krążowniki francuskie przybyły przed dwoma dniami do Port-Said, przeprowadzając ćwiczenia równocześnie z okrętami angielskimi. Urzędowo oświadczają wprawdzie, że ćwiczenia morskie krążowników francuskich nie mają nic wspólnego z manewrami angielskimi, w kołach obserwatorów zagranicznych utrzymuje się jednakże pogląd, że powyższe, czasowo zbiegające się ćwiczenia francusko-angielskie poniekąd wskazują na pewne porozumienie angielsko-francuskie, odnośnie do ewentualnej wspólnej obrony kanału Sueskiego, który jak wiadomo znajduje się częściowo w posiadaniu francuskim.

Nie mając szans na przeprowadzenie swych ludzi, „Naprawa” nie wysunęła kandydatów. Wybrano do zarządu: pos. Stanisława Ligonja z G. Śląska, sen. Wierzbickiego, sen. Róga i pos. Świątopelka Mirskiego. Pos. Dudański i pos. Hofman mimo żywej agitacji przepadli. (w)

Katastrofy lotnicze

La Paz. (Boliwia) (PAT) Trzymotorowiec pasażerski, na którego pokładzie znajdowało się 5 osób, zaginał bez śladu w czasie burzy śnieżnej między La Paz i Apolo. Liczne samoloty wystartowały, celem przeprowadzenia poszukiwań.

Królewiec. (PAT). Należący do instytutu meteorologicznego aparat spadł w pobliżu lotniska i uległ rozbiściu. Pilot i meteorolog zginęli na miejscu.

ZE ŚWIATA

Założona w pobliżu Bad Gastein kopalnia złota przystąpi z wiosną do energicznej eksploatacji. Finansowanie przedsiębiorstwa objęło znane towarzystwo londyńskie „Edron-Trust”.

Władze sowieckie postanowiły przystąpić do wydobycia łamacza lodów „Czeluskin”, który zatonął w 1934 r. Okręt ten znajduje się na dnie morza Ochockiego.

Władze w Holandii uskarżały się ostatnio na objawy wandalizmu dziecięcego, zwłaszcza w miejscach i ogrodach publicznych. W związku z tym władze zatrzymały około 140 dzieci.

W prowincjach północnych Szwecji wybuchła epidemia szkarlatyny, powodująca groźne komplikacje płucne. Epidemia przybrała zastraszające rozmiary. milion wypadków zachorowania. W wielu punktach zorganizowano naprzecde przygodne szpitale. Ze stolicy Szwecji wyjeżdżają do prowincji północnej liczni lekarze, ażeby współdziałać w walce z epidemią, która rozszerza się na prowincje Szwecji środkowej.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 17. 12. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocna; zauważa się ogólny brak materiału — tak w papierach procentowych jak i akcjach.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. — za średnie odcinki 62,—; również płacono za 4% prem. dol. 40.50—40.75.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano — bez oddawców i obrotu — 4 1/2% listy zast. złote w złocie po 58.50, 4 1/2% złotowe listy zast. po 59,— oraz 4% listy zast. konwert. po 50.50.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 108,— również bez oddawców, natomiast obracano i płacono za Hotel Bristol 312.50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państwowa pożyczka konwers. większe odc. — średnie 62,— P.

4 1/2% poz. prem. dol., seria III 4. 50—40.75 P.

Akcje bankowe i przemysłowe

Hotel Bristol w Warszawie 312.50 P

Tendencja mocna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 17. 12. 1937 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe dostawa bieżąca za 100 kg.

Standarty: 1) żyto 712 g/l., 2) pszenica 642 g/l., 3) owies I. stand. 480 g/l., 4) owies II. stand. 450 g/l.

Ceny transakcyjne:

Owies I. stand. 20 tonn par. Poznań . . . 21.00

Owies I. stand. 20 tonn par. Poznań . . . 20.75

Ceny orientacyjne:

Zyto 21.25—21.50

Uspokojenie spokojne. 20.25—20.75

Pszenica 20.00—21.00

Uspokojenie spokojne. 20.00—21.00

Jęczmień browarowy 19.00—19.25

Jęczmień 673—678 g/l. 18.00—18.50

Jęczmień 638—651 g/l. 17.75—18.00

Uspokojenie spokojne. 20.50—21.00

Owies I. stand. 19.50—20.00

Uspokojenie spokojne. 30.25—31.25

Mak a żytnia gat. I. 0-50% 28.75—29.75

Mak a żytnia gat. I. 0-65% 46.00—46.50

Mak a pszena gat. I. 0-50% 42.00—42.50

Mak a pszena gat. I-A 0-65% 40.00—40.50

Mak a pszena gat. II. 30-65% 36.50—37.00

Uspokojenie spokojne. 14.15—15.50

Otreby żytnie stand. 16.25—16.50

Otreby pszenne grube stand. 15.00—15.50

Otreby pszenne średnie stand. 15.00—16.00

Otreby jęczmienne 54.00—56.00

Rzepak zimowy 49.00—52.00

Siemie lniane 34.00—36.00

Gorzczyca 24.00—26.00

Groch Wiktoria 23.50—25.00

Groch Polgera 12.75—13.25

Łubin niebieski 13.75—14.75

Łubin żółty 74.00—77.00

Mak niebieski 90.00—100.00

Koniczyna czerwona surowa 113.00—120.00

Koniczyna czerw. 95-97% czyst. 190.00—220.00

Koniczyna biała 220.00—240.00

Koniczyna szwedzka 80.00—90.00

Koniczyna żółta odłusczona 19

Ziemniaki fabr. ze kilo 1/4 21.25—21.50

Makuch lniany w taflach 18.50—18.75

Makuch rzepak. w taflach 21.25—22.00

Makuch słon. w taflach 42—43% 23.50—24.50

Srut Soja 5.90—6.15

Słoma pszenna luzem 6.40—6.65

„ pszena prasowana 6.25—6.50

„ żytnia luzem 7.00—7.25

„ żytnia prasowana 6.30—6.55

„ owsiana luzem 6.80—7.05

„ owsiana prasowana 7.55—8.85

Siano 8.50—9.00

„ zwykłe prasowane 8.95—9.45

„ nadnoteckie prasowane 9.95—10.45

Ogólne uspokojenie spokojne.

Ogólny obrót: 2237.7 tonn, w tym żyta 443 tonn, pszenicy 237 tonn, jęczmienia 65 tonn, owsa 93 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 17. 12. 1937 r.

Urządowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen.

Spędzono: wółw 6, buhajów 10, krów 21, cielat 103, owiec 8, świń 348, prosiat 114, razem 610 zwierząt.

Dążenia Gen. Konfederacji Pracy

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego”).

Paryż, 15 grudnia.

Rząd ma niebawem przedłożyć Izbie projekt, dotyczący sprawy angażowania pracujących. Jest to jedno z najbardziej niepokojących zagadnień dla przyszłości kraju, zarówno pod względem społecznym, jak i przemysłowym.

Projektem tym specjalnie interesuje się Gen. Konfederacja Pracy, gdzie coraz bardziej przeważają wpływy skrajne. Opowiadają się za nim również komuniści i socjaliści. Ugrupowanie p. Jouhaux stara się na razie nadać temu projektowi charakter filantropijny.

Syndykalizm razem z komunistami i socjalistami zmierza do wypowiedzenia zdecydowanej walki pracodawcom. Ich położenie jest trudne z powodu uchwalonych ostatnio praw, nakładających bardzo ciężkie zobowiązania finansowej i społecznej natury. Wskutek ogólnego kryzysu odpowiedzialność chlebobawców zwiększyła się.

Jeżeli więc np. sprawnej pracy w fabryce przeszkadza kilku robotników, to właściciel nie może ich oddalić, chociaż sam ponosi straty, a z nim również i zespół robotników, zainteresowanych w rozwoju tego przedsiębiorstwa. Na wypadek krachu, spowodowanego właśnie wkroczeniem Gen. Konf. Pracy, ta instytucja nie będzie nawet mogła zapobiec ewentualnym stratom, poniesionym przez ogół pracujących, którzy znajdą się na bruku.

Dla zamaskowania swych istotnych celów Gen. Konf. Pracy proponuje, by zrazu prawo angażowania i zwalniania robotników nie obowiązywało przedsiębiorstw, zatrudniających tylko 10 pracujących. Dzięki temu różnieniu chodzi o wprowadzenie rozdźwięków w samym związku pracodawców.

Wszystkie żywioły skrajne opowiedziały się za tym projektem. Radykalni jednak nie podzielają entuzjazmu pozostałych członków „frontu ludowego”, a nawet ich grupa parlamentarna zwróciła uwagę na niebezpieczeństwo, wynikające z projektowanej ustawy, która zmierza właściwie do powierzenia Gen. Konf. Pracy, czyli czynnikowi nieoficjalnemu, prawa kontroli, a z czasem i monopolu w angażowaniu i zwalnianiu robotników.

Faktem jest, że Gen. Konf. Pracy ulega coraz widoczniej wpływowi Moskwy. Sternik konfederacji p. Jouhaux bawił przecież ostatnio w ZSRR. Chodziło o zlanie się w jedną całość „Zjednoczenia syndykatów ZSRR” z „Międzynarodową Federacją Syndykalną”. Podkreślmy, że pierwsza liczy 19 milionów członków, samych bolszewików, a druga — tylko 14 milionów. Te cyfry same więc mówią za siebie. Bolszewicy mieliby w łonie nowego międzynarodowego organizmu zdecydowaną większość i ta organizacja byłaby na ich rozkazy. Omawiane połączenie

jest więc dla Sowieców zagadnieniem pierwszorzędnej wagi.

Pozostaje teraz tylko pytanie, czy zawarty w Moskwie układ będzie ratyfikowany przez Międzynarodową Federację, w łonie której znajdują się pewne odłamy, przeciwne ZSRR, zwłaszcza w Anglii, Holandii i państwach skandynawskich.

P. Jouhaux, który podpisał powyższy układ, wydając na łup Stalina pro-

letariat francuski, broni się przed tym zarzutem, oświadczając, że gdy przed dwoma laty doszło do zjednoczenia się Gen. Konf. Pracy z komunistami, wówczas ci ostatni zerwali wszelkie więzy, łączące ich z Moskwą. Życie jednak nie potwierdza wyjaśnień p. Jouhaux i dlatego zawarty przez niego układ musi niepokoić każdego, kto nie patrzy na świat wyłącznie przez „czterwone” okulary.

I. B.

20 000 MAHOMETAN POGRAŻONYCH W MODLITWIE

W Kalkucie odbyła się ostatnio wielka uroczystość mahometańska Id - El - Fitr, której zakończeniem była zbiorowa modlitwa 20 tys. mahometan na ulicach miasta.

Niedociągnięcia kontroli

Posłowie i senatorowie, dziennikarze i społeczeństwo zajmują się żywo budżetem państwa, obradami komisji budżetowych, a nawet wynikami miesięcznymi dochodów i wydatków państwa. Mało kogo jednak interesuje zagadnienie, czy i jak rząd wykonał uchwalony budżet, rezolucje i wnioski posłów i senatorów, do budżetu dołączone. Niechęć do zbadania tej drugiej strony gospodarki państwowej idzie tak daleko, iż jeden z pomajowych prezesów komisji budżetowej oświadczył wręcz na pełnym posiedzeniu komisji, iż — zamknąć rachunkowych rządów i uwag Najwyższej Izby Kontroli do tych zamknąć nie czytał.

Wielu mówi — po cóż zajmować się przeszłością? Choćbyśmy wytknęli błędy, choćbyśmy nawet pociągali winnych do odpowiedzialności, to cóż nam z tego przyjdzie? Przeszłości już nie cofniemy!

Jest to rozumowanie do gruntu błędne. Kto nie chce badać gospodarki państwa (a to samo dzieje się z rachunkami w samorządzie), kto nie ma odwagi wytykać błędów, krytykować, a nawet winnych pociągać do odpowiedzialności, ten niech się nie bierze do uchwalania budżetu — niech zgłosi wniosek krótki: dać rządowi np. pół-trzecia miliarda złotych i niech rząd robi, co i jak chce. Na to wychodzi praktyka dotychczasowa Sejmu i Senatu. Taki praktyczny skutek ma badanie tylko jednej strony medalu przez prasę i społeczeństwo.

Rząd wiedząc, że po wykonaniu budżetu parlament bez dyskusji da mu absolutorium z rachunków i gospodarki, dość dowolnie uchwalony budżet wykonuje.

Dam na to przykład ostatni i najnowszy.

Na pierwszym posiedzeniu Sejmu w dniu 1 grudnia 1937 r. rząd przedłożył Sejmowi zamknięcia rachunkowe za r. 1935/36, a NIK „Uwagi” do tych zamknięć! Zaglądajmy do nich. Zobaczymy, że w ciągu roku 1935/36 w uchwalonym i ogłoszonym jako ustawa budżecie dokonano zmian bardzo radykalnych. Dodatkowymi kredytami podwyższono wydatki o 75.522.531 zł; przez „virement” uzupełniono różne pozycje kwotą 43.443.868 zł. Razem podwyższono w wielu pozycjach wydatki o 118.966.399 zł. Zmniejszono zaś wydatki przez zmniejszenie kredytów o 9.399.740 zł i przez „virement” o 43.902.381 zł — łącznie o 53.302.121 zł. Są to zatem zmiany bardzo poważne.

Każdego obywatela, a tym więcej każdego posła i senatora, winno interesować pytanie, na co, wbrew zamiarom i planom, rząd wydał aż 119 miln. złotych i na czym, wbrew obliczeniom i przyrzeczeniom, oszczędził 53 miln. złotych?

Podam tutaj opis jednej z oszczędności rządu:

Przy uchwalaniu budżetu na r. 1935/36 zostały wstawione za zgodą rządu, a na wniosek komisji budżetowej Sejmu, w par. 12 wydatków ministerstwa oświaty 2 miln. złotych na budowę szkół powszechnych.

Najwyższa Izba Kontroli w swoich „Uwagach” na stronie 74 opisuje, co się z tą sumą stało.

„W par. 12 kredyt, wyznaczony w budżecie na budowę szkół powszechnych, zmniejszono ustawą z 9 kwietnia 1936 r. o 1.431.333 zł, a pozatem 418.667 zł przeniesiono do innych paragrafów. Z pozostałego kredytu w par. 12 (150.000 zł) zużyto 100.000 zł na udzielenie subwencji Towarzystwu Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych. Prawie więc cały kredyt, przeznaczony na budowę szkół powszechnych nie został na ten cel wykorzystany.”

W ten sposób ministerstwo oświaty „oszczędziło” aż 1,9 miln. zł! Posłowie uważali za swój wielki czyn wstawienie do budżetu 2 miln. zł na budowę szkół. Rząd wniosek posłów poparł i przyjął. A potem — wypłacił 100 tysięcy złotych, czyli 5 pct uchwalonej sumy. Czy posłowie takie wykonanie budżetu mają przyjąć milcząco i aprobować?

I drugi przykład:

Rząd zażądał na wypłatę emerytur i zaopatrzeń na r. 1935/36 — 152,6 miln. zł i tę sumę w budżecie otrzymał. Mimo bolesnego zmniejszenia emerytur i zaopatrzeń od 1 grudnia 1935 r. (co dało oszczędność kilku milionów zł) rząd drogą dodatkowych kredytów i „virement” zwiększył kredyty na emerytury do sumy 172,8 miln. zł, a więc o przeszło 20 miln. zł. Dlaczego? Dlatego, że zamiast 82.160 emerytów, wdów i sierot, miał ich rząd aż 88.936. Emerytów produkuje rząd. Czy ta nadmierna produkcja emerytów, która pochłonęła ponad 20 miln. zł ponad obliczenia, jest właściwą?

Zamknięcia rządu i „Uwagi NIK” są wręcz niewyczerpaną kopalnią dla takich jak dwa powyższe obrazków. Żle robia ci wszyscy, którzy te źródła, pozwalające śledzić istotną działalność rządu, lekceważą lub pomijają milczeniem.

STANISŁAW RYMAR

NIEMA SOBIE RÓWNEGO

CYMA

GWARANCJA DOSKONAŁOŚCI

ng 51 045

FAKTY I OCENY

Ręce — przy sobie

Tak powiada pismom żydowskim „Słowo Narodowe” z powodu artykułów, jakie się w nich ukazały w związku z rocznicą śmierci prez. Narutowicza:

„W sukurs żydowskim dziennikarzom przybiegli żydowscy poeci. Wiersz Tuwima z 1922 r. znudził się już „masom proletariackim”, więc ogłasza się utwór innego Żyda: Antoniego Słonimskiego. I tak ciągle wyrwa się z dziejów Polski jeden fragment, zniekształca się go i używa do aktualnych celów politycznych, do niesmacznej i nie licującej z powagą zagadnienia agitacji prożydowskiej.

„Trzeba więc raz powiedzieć Żydom i innym zainteresowanym internacjonalistom, żeby ręce trzymali przy sobie, nie nurzali ich w wewnętrznych polskich sprawach i bolączkach i nie zniekształcali historii.”

Stwierdziwszy, że walki ideowe w r. 1922 były sprawą wewnętrzną narodu polskiego, tak kończy „Słowo Narodowe” swoje wywody:

„Żydzi nie mają prawa wtrącać się do naszych spraw wewnętrznych, nie mogą więc i rozsądzać naszych wewnętrznych sporów i budzić nienawiści jednych Polaków przeciw drugim. Niech zamilkną więc i nie czynią hałasu dookoła tej trumny, która dzisiaj zamyka w sobie szczątki człowieka, należącego do polskiej, a nie żydowskiej historii.”

Podobna odprawa należy się wiszącym na pasku żydowskim socjalistom, którzy również usiłują dyskutować ten fragment polskiej historii dla swoich doraźnych celów.

Echa napadu na „Słowo Pomorskie”

W związku z zeznaniami posła Tebinki w procesie b. starosty Czarnockiego, który oświadczył, że miał zatarg z b. wojewodą Kirtiklisem, bo sprzeciwiał się napadowi bandyckiemu na „Słowo Pomorskie” w Toruniu, — „Słowo Pomorskie” pisze:

„Należy tutaj przypomnieć, że swego czasu prokuratura umorzyła wszelkie dochodzenia w sprawie bandyckiego napadu na nasze wydawnictwo. Sprawy i organizatorzy pozostali nie wykryci. Po tak wiele mówiących zeznaniach p. Tebinki — mamy nadzieję — prokurator wznowi dochodzenia.”

Nie tylko w tej sprawie proces b. starosty Czarnockiego winien mieć swe dalsze konsekwencje.

Termin wyborów w Łodzi?

Agencja „Echo” notuje pogłoskę, że wybory samorządowe zbliżają się nie tylko w Poznaniu, ale i w Łodzi.

Jako termin wyborów do łódzkiej Rady Miejskiej przewidywany jest luty 1938 r.

Nowa secesja

Pogłoska polityczna mówi, że w najbliższym czasie dwaj senatorzy, a mianowicie: wicemarszałek Kwaśniewski i sen. Emil Bobrowski mają oficjalnie wystąpić z krakowskiego OZN i zgłosić przystąpienie do Klubu Demokratycznego.

„Nowy Kurier” i „Obrona Ludu”

W swoim czasie poznański „Nowy Kurier” zarzucił enperowskiej „Obrońce Ludu”, obecnie organowi Str. Pracy, że jest subwencjonowana przez zagranicę i „front Morges”. „Obrona Ludu” wniosła skargę z art. 255 k. k.

Na czwartkowej rozprawie w Sądzie Okręgowym w Toruniu red. odp. „Nowego Kuriera”, Skrzypczak, oświadczył, że zamierza przeprowadzić dowód prawdy. Sąd odroczył rozprawę celem zawiadzenia świadków. (z)

Odroczony proces

Zapowiedziany na ub. czwartek i piątek proces nac. woj. wyd. komunikacyjno-budowlanego w Toruniu, inż. K. Maćkowskiego, oskarżonego o nadużycia służbowe, który zbiegał się z rozprawą karną b. starosty Czarnockiego, został odroczony. Nowy termin rozprawy zostanie wyznaczony z urzędu.

Proces odsłonić ma sprawy skandaliczne. Obrońca oskarżonego Maćkowskiego zapowiedział, że we wspomnianym procesie p. Kirtiklis będzie wzywany do osobistego stawiennictwa w sądzie w charakterze świadka.

I w tym procesie, podobnie jak w procesach Twardowskiego i Czarnockiego, zostaną ujawnione momenty polityczne. (z)

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO STĘSZEW

Zebrań plenarne w niedzielę 19 bm. o godz. 18 w lokalu p. Dziubały w Stęszewie.

KOŁO KOMORNIKI

3-cia lekcja kursu kandydatów w niedzielę 19 bm. o godz. 11.30 przed poł. w sali parafialnej w Komornikach.

„PRACA POLSKA”

ODDZIAŁ METALOWCÓW

Zebrań plenarne oddziału Zw. Zaw. Metalowców „Praca Polska” odbędzie się w piątek 17 bm. o godz. 18 na sali zebrań przy ul. Św. Marcin 65. Uprasza się o liczne przybycie członków.

Postulaty organizacyjne powstańców

Na zaproszenie redakcji „Powstańca Wielkopolskiego” zgromadzili się w Poznaniu, w sali restauracji „Continental” przywódcy najstarszych organizacji powstańczych. Przybyło około 40 wybitnych działaczy powstańczych, przeważnie prezesów Towarzystw Uczestników Powstania i Towarzystw Powstańców i Wojaków.

Zgromadzonych powitał w imieniu czasopisma „Powstańca Wielkopolskiego” prezes Jan St. Koch wyjaśniając, że zaproszono działaczy powstańczych, by we wspólnym gronie wspomnieć o wielkich chwilach powstania wielkopolskiego i omówić aktualne zagadnienia działalności społecznej i narodowej powstańców na przyszłość. Chodzi o jednolite współdziałanie gromady powstańczej dla dobra interesu narodu, aby wykuwać w ten sposób lepszą przyszłość.

Spotkanie towarzyskie starych powstańców obesłały również organizacje, jak Związek Podoficerów Ziemi Zachodnich i Związek Hallerczyków. Zgromadzili się powstańcy z woj. poznańskiego, byli przedstawiciele Pomorza i Śląska, a z Wolnego Miasta Gdańska nadeszło uniewinnienie.

Podczas około 2-godzinnej pogawędki, która rozwinęła się po koleżeńskim obiedzie, w ożywionej dyskusji potrącono o ważne zagadnienia organizacyjne - powstańcze. Omawiano prace na przyszłość.

Jako postulaty wysunęli zgromadzeni, by w styczniu w obliczu zbliżających się wyborów do zarządów Towarzystw Powstańczych zwracać uwagę na dobór osób. Nie można powierzać funkcji zarządowych jednostkom skompromitowanym, albo obciążonym zarzutami dotychczas nie odpartymi. Nie można też powoływać do zarządów starych towarzystw powstańczych jednostek znanych z roboty rozbijackiej, która wyrządziła tyle szkody tak interesom powstańców, jak i społeczeństwu. Ponadto członkowie zarządu winni być niezależni od jakiegokolwiek służby lub stanowiska, powinni być znani z nieskazitelności i bezinteresowności pracy w służbie publicznej, oraz z tego, że wyróżnili się dodatnią działalnością społeczną. Muszą to być jednostki gotowe do poświęcenia czasu i pracy dla sprawy publicznej, znające teren, na którym mają działać.

Podniesiono jako postulat, iż należy zaapelować do Związku Oficerów Rezerwy, by zainteresował się jednostkami skompromitowanymi i ewentualnie usunął ich ze swego grona. Tego wymaga szacunek dla armii. Munduru oficera nie powinni nosić ludzie niegodni tego. Ewentualne wyroki w tych sprawach winny być ogłaszane w „Powstańcu Wielkopolskim”.

Ponadto należy dążyć do utworzenia w poszczególnych miejscowościach ośrodka współdziałania najstarszych organizacji, ze Związkiem Hallerczyków i Podoficerami Rez. Ziemi Zachodnich. Zadaniem takiego ośrodka byłoby urządzanie wspólnych odczytów, po-

gawędek, obchodów, manifestacji, współpraca z Polskim Czerwonym Krzyżem, OPL i LOPP.

Zgromadzeni uznali w całej pełni pożyteczność podobnych zjazdów koleżeńskich i uchwalono by zwoływać je częściej. Wybrano tymczasowy komitet zjazdu, w którego skład weszli pp.: ks. prałat Józef Prądzyński, prezes dr Czesław Meissner, prezes adw. dr St. Celichowski, plk Thiel z Doruchowa, dr Dubiski z Ostrowa Wlkp., dr Iwanowski z Kalisza, Dondajewski z Obornik, Laube z Kórnik, Hechliński z Nakła, Wilkos z Wrześni, Chudaś z Gniezna i Alejski ze Stęszewa, oraz pp.: Tomczyński z ramienia Zw. Podoficerów Rezerwy i Rost z ramienia Związku Hallerczyków.

Zjazd koleżeński urozmaiciły wygłoszone z werwą powstańczą i przejęciem deklamacje p. Juengsta z Ostrowa Wlkp., które zgromadzeni przyjęli burz-

Podczas okresu pokwitania, naturalna woda gorzka Franciszka Józefa usuwa objawy zastoinowe powstałe w narządach brzusznych, wzmacnia proces trawienia oraz zapobiega uderzeniom krwi do serca i mózgu. Zapytajcie się Waszego lekarza.
Tg 21 955

Proces o zajęcia chłopskie w Małopolsce

Od piątku rozprawie sądowej ma przysłuchiwać się p. Maciej Rataj

Na rozprawie sądowej w Przemyśle toczyło się w dalszym ciągu przesłuchiwanie świadków. Z zeznań ich wynika, że chłopci gromadzili się w lesie pod Pawłosiową będącą własnością hr. Drohojowskiego, lecz nie było tam nawoływania do uzbrojenia się i stawiania gwałtem oporu czynnikom władzy.

Świadek Władysław Huk, murarz z Jarosławia zeznawał, iż poszedł do Pawłosiowa, ponieważ dowiedział się, że wybuchł strajk PPS. dla poparcia ludowców. Skierowano go do lasu. Zeznał on, że w Jarosławiu adwokat Jedliński, prezes Pow. Stron. Ludowego prosił go, aby w jego imieniu zawiadomił tamtejszych chłopów, by nie burzyli się i czekali na przyjazd prez. Gruszy.

To zlecenie spełnił on i wtenczas na polecenie hr. Drohojowskiego został odprowadzony do czytelnicy w Pawłosiowie, gdzie przesłuchiwał go osk. Kasprzyk. Następnie został zamknięty w stodole, a w nocy po zarzuceniu płaszcza na głowę, został on kilkakrotnie obity. Świadek dodaje, iż poznał go głosie, jakoby jednym z oprawców był osk. Kasprzyk.

Na tym tle doszło do pewnej wy-

miany zdań z obrońcą Hoffmakiem Ostrowskim. Świadek w śledztwie obciążał stanowczo Kasprzaka. Wobec tego obrońca wyraża wątpliwość, czy zeznania świadka są oparte na prawdzie.

Świadek Huk obstaje przy swoich twierdzeniach.

Dalszy świadek Franciszek Kosteczek, miejscowy rolnik zeznawał, że miejscowi chłopcy byli uzbrojeni w kosy, widły i motyki, lecz nie słyszał, ażeby tworzący komendę Wlazło, Kasprzak czy hr. Drohojowski mieli mówić o atakowaniu policji. Hrabia kazał chłopom odrzucić broń i z gołymi rękoma manifestować przed starostwem w Jarosławiu.

Na zapytanie obrońcy Hoffmaki Ostrowskiego o rolę policjantów świadek zeznaje, iż słyszał o biciu chłopów i demolowaniu mieszkania, rozbijaniu butli z sokiem, wywracaniu pościeli itp. W Muninie miała też być wielka strzelanina i dużo trupów.

Przesłuchiwanie świadków trwa w dalszym ciągu.

Na piątek jest zapowiedziany przyjazd do Przemyśla p. Macieja Rataja, który ma się przysłuchiwać rozprawie sądowej do końca.

Słowo „krem” nie mówi nic - słowo „NIVEA” natomiast wszystko!

NIVEA - to hasło stało się słusznym pojęciem racjonalnego pielęgnowania skóry, a stało się nim dlatego, że NIVEA zawiera Euceryt. Dzięki temu składnikowi wnika NIVEA głęboko w tkanki skóry, wzmacnia ją i czyni młodzieńczo świeżą i jędrną. Przy zakupie zaleca się przeto żądać wyraźnie kremu „NIVEA”, a nie tylko „kremu”.

Tylko w znanych oryginalnych opakowaniach po cenie od zł 0,40 do 2,60

Fig 34 936/7-N. 936/1930

liwymi oklaskami. Jak przystało na patriotycznych powstańców zgromadzenie koleżeńskie zakończono odśpiewaniem „Roty”.

(kl)

jest jednolite i żadnych rozłamów nikomu się nie uda zrobić. Sala wzniosła szereg okrzyków na cześć prezesa adw. Kowalskiego i Stronnictwa Narodowego.

Młodsi akademicy i kierownictwo zebrania nie chcą dopuścić do przykrych następstw dla „falangistów”, przydzielili im eskorty i odstawili ich taksówką na dworzec. Na pożegnanie oddano p. Rościszewskiemu wyasygnowane 145 zł, którymi usiłował „poprzeć” swoją próbną robotę.

Kto szuka podarku gwiazdkowego niech spieszy do Kałamajskiego

nr 34 566-49, 25

Do społeczeństwa wielkopolskiego

Obywatele!

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia! W dniu tym radość zawita do serc naszych!

Zasiadziemy w gronie rodzin przy wigilijnym stole, by dzielić się opłatkiem — życząc sobie szczęścia na przyszłość doł! Radosnym śpiewem rozbierzmy w ten cudny wieczór całą naszą ziemię!

Dziatwa nasza zgromadzi się w okół choinek, by z radością wyciągnąć ręce po podarki przygotowane troskliwą dlonią rodzicielską!

Obywatele, cieszymy się! ale nie zasklepiajmy się w szczęściu i radości własnej! Święto serc naszych niech promieniuje — niech będzie wspólne wszystkim naszym bliźnim, a tym zwłaszcza, którym los może tej radości odmówić, którym troska o byt codzienny dawno już kazała zapomnieć o jaśniejszej chwili.

Obywatele — nasi bracia są głodni, nie mają pracy! dachu nad głową — dzieci ich giną w nędzy! Wierzmy, że nie odmówicie im pomocy w ich ciężkiej doli.

Komu serce w piersi bije, kto synem tej ziemi, niech dłoń pomocną ku nim wyciągnie! Niech nikogo nie braknie w szlachetnym wysiłku skutecznej pomocy!

19 grudnia — Poznań zdaje egzamin ze swego wysokiego poziomu społecznego!

Obywatele! Od Was zależy, aby dzień powszechnej ofiarności, wypadł jak najlepiej, żeby Gród Przemysława był pierwszy w całym kraju! Ażeby ofiarności jego mieszkańców była wzorem!

19 grudnia na ulice naszego miasta wylegną setki kwestarzy!

Oby praca ich dała wyniki wielkie!

Niech apel Miejskiego Komitetu do walki z bezrobociem w dniu tym odezwie się stokrotnym echem. I niech mu Poznań ofiarą swych mieszkańców odpowie, że do apelu gotów!

Obywatele! każdy grosz, dany z radością, zdobędzie jedno wątpliwe w dobroć ludzka serce!

Miejski Komitet Obywatelski do walki z bezrobociem

W Palestynie wciąż wre

Jerozolima. (PAT) Na północ od Tulkarem nastąpiło ponowne starcie między oddziałami brytyjskimi i Arabami.

Po wymianie strzałów z przednią strażą brytyjską, Arabowie wycofali się pozostawiając na placu boju trzech zabitych i jednego ciężko rannego. Żołnierz brytyjski został ranny.

na święta KONIAKI WINKELHAUSENA

Fiasko „Falangi” w Lublinie

Lublin, 16. 12. — Grupa ONR „Falanga” usiłowała opanować w Lublinie ruch młodych przy Stronnictwie Narodowym oraz narodową organizację zawodową „Pracę Polską”. Zamierzenia te były wiadome zarządowi okręgowemu Stronnictwa Narodowego.

„Falangiści” wydelegowali dwóch tużów na ostateczną rozprawę do Lublina. Na rozprawę przyjechał adw. Rościszewski, prawa ręka „führera” Piaseckiego, oraz niejaki p. Zawadzki. P. Rościszewski wyasygnował 145 zł na dokonanie „przełomu”, czyli na wywołanie buntu przeciwko Stronnictwu Narodowemu. Miano utworzyć sekcję młodych, która miała się natychmiast zalegalizować w Starostwie Grodzkim.

Stronnictwo Narodowe, jednolite i pewne swoich członków, postanowiło nie przeszkadzać p. Rościszewskiemu i zwołało dla niego liczne zebrania akademicko-robotnicze. „Falangiści” z dumą patrzyli na zgromadzonych nie przypuszczając, co ich czeka.

Obrazy otworzył działacz akademicki p. Kaszubski, któremu władze „Falangi” poleciły wygłosić „przełomowe” przemówienie. P. Kaszubski istotnie zebranie zagaił, ale przemówienia

nie wygłosił, lecz poprosił o to p. Rościszewskiego. P. Rościszewski przemawiał godzinę. Gdy skończył, powstał na sali taki krzyk oburzenia i tumult, że p. Kaszubski oddał przewodnictwo p. Lipskiemu, który tylko siłą swego autorytetu zdołał powstrzymać zebranych od gwałtowniejszej jeszcze reakcji.

W tym momencie wszedł na salę bawiący przypadkowo w Lublinie szef organizacyjny S. N. okręgu zamojskiego p. Kazimierz Rzewuski, o którym „falangiści” rozgłaszali, że jest ich człowiekiem. Sala urządziła p. Rzewuskiemu żywiołową owację i wniosła go do prezydium. „Falangiści” chcąc nie chcąc musieli wysłuchać szeregu przemówień akademików i robotników - narodowców oraz przemówienia p. Rzewuskiego, który wśród entuzjazmu całej sali wskazał na fałszywą grę „Falangi” jako organizację, usługującą się „sanacji”, i dokonał takiego rachunku sumienia, że p. Rościszewski z adiutantem nie wiedzieli, gdzie się schować. Zmuszeni jednak byli wysłuchać deklaracji, jaką na zakończenie złożył przewodniczący p. Lipski, w której stwierdził, że Stronnictwo Narodowe

JAKI ZEGAREK warto kupić?

Czy Longines, Schaffhausen I. W. C., Omega, Marvin, Cyma, Tissot, Optima czy inny? Najlepiej doradzi firma fachowa W. Szulc w Poznaniu, pl. Wolności 5. Istnieje od r. 1873. Tg 35 020-50, 107

Nie stawiał się...

W swoim czasie socjalistyczny „Robotnik” warszawski zamieścił wzmiankę, że narodowy organ „Słowo Pomorskie” zamieszcza ogłoszenia żydowskiej firmy Leiser w Toruniu. W wyniku wniesionej przez „Słowo Pomorskie” skargi o zniewagę została wyznaczona już po raz drugi na ub. czwartek rozprawa przed sądem okręgowym. Oskarżony, red. odp. „Robotnika”, niej. Winterok, nie stawiał się po raz drugi. Sąd odroczył rozprawę.

Synod archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej

J. Em. kardynał Prymas Hlond wydał dekret, w którym zarządził zwołanie synodu diecezjalnego dla archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej do Poznania jesienią roku przyszłego.

Wspólny dla obu archidiecezji synod diecezjalny ma ustalić ustawodawstwo diecezjalne w dostosowaniu do nowych czasów i potrzeb.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Wielkopolska zagospodarowuje łąki i pastwiska

Nie ma złego, co nie wyszłooby na dobre! Oto klęska posuchy, która nawiedziła nasze województwo przez dwa lata z rzędu, jedno przynajmniej zdziłała dobre, to mianowicie, że nasi rolnicy podjęli z rozmachem tzw. akcję łąkarską. Kiedy do r. 1931-32 Wielkopolskiej Izbie Rolniczej wystarczał jeden referent łąkarski, obecnie już i dodatkowych 4 instruktorów łąkarskich, rozlokowanych w terenie, nie jest w stanie dość szybko obsłużyć wszystkich rolników, pragnących przystąpić do racjonalnego zagospodarowania swoich łąk!

Kogo nie przekona ten „wskaźnik personalny”, ten dobrze uczyni, zapoznając się z interesującym artykułem p. inż. Z. Stranca, zamieszczonym w nrze 47 „Poradnika Gospodarczego”. Z artykułu tego dowiadujemy się o pomysłnym objawie, wyrażającym się w fakcie, iż podczas gdy dawniej tylko większa własność zagospodaruje łąki i pastwiska, chcąc się zabezpieczyć przed zawodnością różnych „pobocznych” źródeł paszy, jak np. koniczyzny.

Bardzo dużą pomocą okazały się kredyty łąkarskie, rozdzielane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą. Kredyt ten rozdzielany na specjalnie dogodnych warunkach i pozwalający rolnikom na zakładanie co roku dość znacznych powierzchni łąk, bardzo poważnie przyczynił się do dzisiejszego rozmachu akcji łąkarskiej.

Wielkopolska korzysta w dużej mierze z kredytu łąkarskiego, gdyż np. w r. 1936 rozdzieliła Izba 90.000 złotych, z czego założono nowych łąk i pastwisk 154 ha i zasilono nawozami istniejących łąk 1.000 ha. W r. 1937 rozdzieliła się około 200.000 złotych, z czego już założono nowych łąk i pastwisk 205 ha, przygotowanych do obsiewu jest około 250 ha, a z podsewu trawami i nawożenia skorzystało 1.327 ha.

Krótkie informacje gospodarcze

Obieg bilonu w pierwszej dekadzie grudnia wyniósł (w milionach złotych) w nawiasach dane za trzecią dekadę listopada: 432,5 (434,8) w czym obieg monet srebrnych 348,8 (350,8) monet niklowych i brązowych, 83,7 (84).

Na niewykorzystanych jeszcze polach węglowych na terenie gminy Gólkowice (pow. rybnicki), należących do Zachodni-Morawskiego Tow. Akc., przystąpiono do prac wiertniczych, mających na celu zbadanie grubości pokładów węgla. Dotychczasowe badania wykazały, że pokłady obfitują w doskonale koksujący węgiel.

Przedsiębiorcy robót posadzkarsko-drewnianych utworzyli Zjednoczenie z siedzibą w Warszawie dla obrony swych interesów. Naczelny postulat Zjednoczenia jest dążenie do uznania posadzkarsstwa za rzemiosło.

HIGIENA PRZEDWEŚYSTKIM

Tylko proszki z „Kogutkiem” w higienicznych torebkach wykonywane są maszynowo bez dotyku rąk ludzkich — one też dają gwarancję całkowitej higieny.

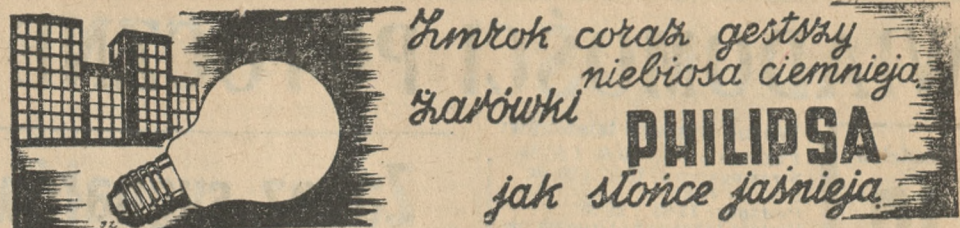
Tg 21 991

Odnowienie umowy węglowej polsko - angielskiej

W tych dniach zakończyły się pomysłnym wynikiem rokowania polsko-angielskie w sprawie odnowienia na 2 dalsze lata porozumienia co do eksportu węgla. Strona polska uzyskała pewne usamodzielnienie swego klucza eksportowego i również poprawę podstaw obliczeniowej dla ilości eksportu.

Klucz eksportowy będzie obliczany bądź na podstawie stosunku polskiego eksportu węgla do eksportu 5 głównych europejskich państw eksportujących węgiel, a mianowicie W. Brytanii, Niemiec, Polski, Holandii i Belgii, bądź też na podstawie stosunku eksportu węgla polskiego do takiegoż eksportu brytyjskiego. Polska ma możliwość wyboru jednego lub drugiego klucza. Ponadto baza obliczeniowa eksportu brytyjskiego, od której może być obliczany procentowo eksport polski, została rozszerzona przez włączenie do niej wysyłek brykietów i eksportu węgla do Ameryki.

P. inż. Stranc twierdzi, że rozwój akcji nie wydaje się być słomianym ogniem, jak to często daje się zaobserwować z losem różnych tzw. „modnych” upraw w gospodarstwach rolnych, a przeciwnie wydaje się, że akcja zagospodarowania łąk stanie na coraz mocniejszych podstawach, gdyż rolnicy nareszcie zrozumieli znaczenie łąk dla gospodarstwa i ich nieocenioną wprost wartość. Jednak, chociaż postęp jest już b. znaczny, gdyż zagospodarowanie nowych łąk i pastwisk (obsiew trawami) z funduszy kredy-

towych i własnych rolnika wynosi, jak w tej chwili, ok. 600 ha rocznie, mimo to jest to wciąż za mało, jeśli weźmie się pod uwagę całą powierzchnię łąk i pastwisk w województwie i cały ogrom pracy, jaka jest jeszcze do wykonania.

Przy hemoroidach i zaparciu stolca, szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** — stosowana rano na czczo wywołuje bezbolesne, łagodne wypróżnienie, dzięki czemu można ją stale stosować. Tg 21 956

KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Na dzisiejszych giełdach walutowych dewiza na Paryżu, jakkolwiek nie wykazała prawie żadnych zmian w notowaniach gotówkowych, w notowaniach terminowych wyraźnie osłabła. Depozyty w Londynie wzrosły: do 1,37% na 1 miesiąc i do 4,68 na 3 miesiące. Osłabienie franka w notowaniach terminowych tłumaczone jest częściowo komplikacjami na terenie międzynarodowym, częściowo zaś zjawiskiem poważnej podaży franków francuskich w związku z niepomyślnie kształtującym się bilansem handlowym.

(k) **Rozpoczęcie budowy kanału Gopło — Warta na wiosnę 1938 r.** W wyniku konferencji odbytej pomiędzy wojewodą poznańskim Maruszewskim, a dyr. Funduszu Pracy plk. Gnoińskim ustalono, że wiosną 1938 r. rozpoczęta zostanie budowa kanału Gopło — Warta. W najbliższym czasie wojewoda poznański Maruszewski uda się na teren powiatu konińskiego, celem omówienia i rozpatrzenia na miejscu warunków rozpoczęcia pracy.

(k) **W sprawie nagród w Konkursie „przez hasło do celu”.** Wielkopolski Związek Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich w Poznaniu, który organizował konkurs na hasło pod godłem kupieckim, — donosi nam, iż nagrodzeni w tym konkursie, którzy nagród dotąd jeszcze nie odebrali, otrzymają bezpośrednio z biura Związku zawiadomienie o przyznaniu nagrody i wezwanie do jej podjęcia. Nagrodzeni z prowincji otrzymają premie za pośrednictwem miejscowych zrzeszeń kupieckich lub też wprost z centrali poznańskiej.

(k) **Zasady sporządzania bilansów przez banki.** W jednym z najbliższych numerów „Monitora Polskiego” zostanie ogłoszone zarządzenie ministra Skarbu w sprawie sporządzania bilansów przez banki i domy bankowe. Zarządzenie to zmienia dotychczas obowiązujące od 10 lat przepisy bilansowania, głównie w kierunku bardziej wyrazistego przedstawienia w bilansach stanu interesów przedsiębiorstw bankowych. Nowe zasady bilansowania będą obowiązywały banki i domy bankowe od 31 grudnia rb. Równocześnie ma się ukazać zarządzenie ministra skarbu w sprawie sporządzania bilansów przez kantory wymiany.

(k) **Zadłużenie banków polskich za granicą.** Według danych Głównego Urzędu Statystycznego stan zadłużenia polskich instytucji kredytowych za granicą spadł w bieżącym kwartale w porównaniu z dniem 30 czerwca rb. o 36,5 mln. zł. Odnosnie do stanu z dnia 31 marca rb. o 61 milionów złotych. Ogólne zadłużenie zagraniczne krajowych instytucji kredytu krótkoterminowego wynosi obecnie około 160 milionów złotych wobec sumy 198,913 tys. zł na dzień 30 czerwca 223,467 tys. zł, na dzień 31 marca rb.

(k) **Spekulacja w okręgu centralnym.** W związku z postanowieniem Centralnego Okręgu Przemysłowego poprawiła się wydatnie sytuacja gospodarcza Sandomierszczyzny. Obok niewątpliwie dodatniego ożywienia drobnego handlu i przemysłu należy podkreślić ujemny wpływ elementu spekulacyjnego. Tak np. około Sandomierza niektórzy chłopcy likwidują gospodarke, licząc na duży popyt placów i parceli w związku z planem inwestycyjnym Sandomierza. Przyczynia się do tego fakt, że duże zapotrzebowanie siły robotniczej w pracach inwestycyjnych zwala ciężar gospodarki wiejskiej na gospodarstwo domowe, gdyż sam gospodarz może znaleźć zatrudnienie przy robotach publicznych. Ceny placów w Sandomierzu wahają się obecnie w granicach od 10 do 40 zł za m kwadratowy, podczas gdy jeszcze przed rokiem place sprzedawało się na hektary.

(k) **Nowa fabryka celulozy.** Rozpoczęta w 1936 r. budowa fabryki celulozy w Niedomicach koło Tarnowa, została

ukończona i w ostatnich dniach fabryka została uruchomiona. Produkcja dzienna wynosi 60 ton celulozy szarej, tzw. papierniczej. Z początkiem roku przyszłego fabryka przystępuje do produkcji celulozy białej. Fabryka zatrudnia 400 robotników.

(k) **Wzrost liczby przedsiębiorstw handlowych w Gdyni.** Liczba przedsiębiorstw handlowych na terenie Gdyni stale wzrasta. Obecnie Gdynia liczy już przeszło 3.500 przedsiębiorstw handlowych. Najwięcej jest przedsiębiorstw handlu spożywczego, gdyż około 60 pct ogólnej liczby; przedsiębiorstw handlu włókienniczego i odzieżowego jest ok. 10 pct.

(k) **Ósme aukcje futrzane w Wilnie.** Wczoraj w Wilnie zostały zamknięte trwające od 13 bm. aukcje futrzarskie. Na aukcjach tych były sprzedawane prawie wyłącznie skórki lisów srebrzystych. Cały dostarczony zapas w ilości 669 skórek został wyprzedany. Ceny osiągnęły stosunkowo wysokie. Za pojedyncze skórki płacono od 200 do 725 złotych (ATE).

Z ZAGRANICY

(z) **Konwersja pożyczki stabilizacyjnej w Londynie.** Polskie Ministerstwo Skarbu ogłosiło w Londynie warunki definitywnej konwersji 7 pct pożyczki stabilizacyjnej z 1927 r. Nowe obligacje będą umarzone w ciągu 30 lat tj. do 1966 r. Oprocentowanie obniżone zostaje na 4½ od sta. Osobne przepisy regulują sprawę wypłaty kapitału i procentów. Warunki oferowane przez rząd polski uznane zostały przez angielską radę posiadaczy obligacji pożyczek zagranicznych za całkowicie zadowalające i polecane zostały przez radę do przyjęcia.

(z) **Międzynarodowy rynek rud żelaznych.** Popyt na rudy żelazne w miesiącach jesiennych był bardzo silny. W grudniu ruch w tej dziedzinie nieco osłabł, jednakże obroty utrzymują się wciąż jeszcze na bardzo wysokim poziomie. Wywóz rud żelaznych szwedzkiego koncernu Grängesberg wyniósł w listopadzie rb. 1.06 mln. ton wobec 990.000 t. w miesiącu poprzednim. W pierwszych 11 miesiącach rb. wywóz osiągnął okragle 11 mln. ton, gdy w analogicznym okresie poprzedniego roku 8.76 mln. ton. Anglia zawarła ostatnio szereg transakcji na dostawę rudy hiszpańskiej z Bilbao przy ocenie 32 szylingi za rudę 50 pct. W Niemczech cena rudy żelaznej podskoczyła w stosunku do roku poprzedniego o 30 pct. Przywóz rud żelaznych do Niemiec osiągnął w pierwszych 10 miesiącach rb. 16,9 mln. ton wobec 15,7 mln. t. w analogicznym okresie poprzedniego roku i w ten sposób stworzony został nowy rekord importu. Na światowym rynku rud manganowych popyt zmniejszył się w dość dużym stopniu. Ceny rud manganowych są jednak nadal wysokie. Gdy w połowie roku 1935 notowano ceny te 11½ pensa, to obecnie notowania wynoszą przeszło 2 szylingi.

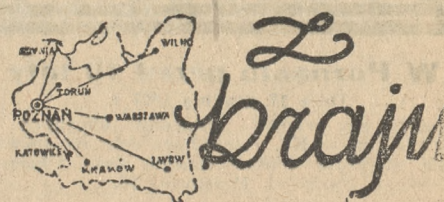
(z) **Układ handlowy francusko-jugosłowiański.** W Białogrodzie podpisany został francusko-jugosłowiański układ handlowy. Układ płatniczy opiera się na swobodzie obrotów zamiast dotychczasowego systemu clearingowego. Jeżeli chodzi o obroty towarowe, ustalona zostaje proporcja następująca: eksport jugosłowiański do Francji będzie wynosił 100, eksport francuski do Jugosławii 80. Utworzona została komisja mieszana francusko-jugosłowiańska do kontroli wzajemnego obrotu towarowego na wzór działających już komisji francusko-polskiej, francusko-niemieckiej itd.

(z) **Zacieśnienie stosunków handlowych Kanady z U. S. A.** Premier Mackenzie King oświadczył, iż w najbliższym czasie rozpoczną się pertraktacje w sprawie nowego traktatu handlowego między Kanadą a Stanami Zjednoczonymi. Zapowiedziane rokowania będą o tyle łatwiejsze, że jak praktyka wykazała, traktat z 1936 r. przyniósł wielkie korzyści obu stronom. W pierwszych 9 miesiącach 1937 r. Stany

Zjednoczone wyeksportowały do Kanady towarów za 381.786 tys. dol., a więc o przeszło 100 milionów więcej niż w tym samym okresie r. 1936. Kanada zaś wyeksportowała do Stanów za 313.903 tys. dol., a więc o 53 miliony więcej niż w roku ub.

Z WYDAWNICTW

(w) **Obecne i przyszłe oblicze Centralnego Okręgu Przemysłowego.** Ukazał się zeszyt 14 „Gospodarki Zachodniej” poświęcony w całości Centralnemu Okręgowi Przemysłowemu. W wytwornej graficznej szacie, na 44 stronach ilustrowanych licznymi mapkami, wykresami i fotografiami, „Gospodarka” omawia geograficzne, geologiczne i ekonomiczne położenie okręgu sandomiersko-rzeszowskiego. W drugiej części zeszytu znajdujemy szereg reportaży z Centralnego Okręgu, obrazujących obecny stan prac inwestycyjnych prowadzonych na jego terenie. Zeszyt otwiera oryginalny wywiad z wicepremierem Kwiatkowskim pt. „Od Polski rolniczej do rolniczo-przemysłowej”. W wywiadzie tym p. wicepremier wyjaśnia ogólną ideę, jaką przyświecała mu w postawieniu programu Okręgu Centralnego oraz wyraża swą opinię na temat roli Wielkopolski, jaką winna odegrać przy realizacji programu uprzemysłowienia Polski.

PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

Wczoraj wieczorem Prezydent Rzeczypospolitej wygłosił przez radio apel do społeczeństwa nawołując je do składania ofiar na „pomoc zimową” dla bezrobotnych i nie mających zaopatrzenia z pracy zarobkowej na czas zimowy.

Od chwili odzyskania niepodległości przybyło Polsce 8½ miliona nowych obywateli, z czym nie idzie w parze wzrost warsztatów pracy i skutkiem tego panuje w kraju bezrobocie. Trzeba udzielać pomocy około 400 tysiącom rodzin bezrobotnych i według statystyki trzeba dożywić około 800 tysięcy dzieci.

Wskazując na zbliżający się dzień, w którym starym zwyczajem zasiądziemy do stołu wigilijnego i zapalimy choinki, Prezydent Rzeczypospolitej apeluje do całego społeczeństwa o powszechne wykonanie tego obowiązku.

NOWE NUMERY DLA ROWERÓW

Jak donoszą, w najbliższych dniach będzie ogłoszone rozporządzenie min. komunikacji w sprawie nowych numerów rowerowych na lata 1938 oraz 1939. Nowe numery w odróżnieniu od poprzednich będą koloru czarnego z białymi literami.

PRZEWIEZIONY DO WIEZIENIA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Z więzienia mokatowskiego wywieziono onegdaj do zakładu Świętokrzyskiego szereg skazanych, których wyroki się uprawomocniły. Między innymi został tam również odstawiony Juda Chaskielewicz, zabójca śp. wachmistrza Bujaka z Mińska Mazowieckiego.

Z RADY MIEJSKIEJ W MYSŁOWICACH

Ostatnie posiedzenie Rady Miejskiej w Mysłowicach miało przebieg bardzo ciekawy. Komisarz burmistrz dr Michna, urzędujący zamiast zawieszzonego w urzędzie dra Karczewskiego, miał dekret wojewody rozwiązujący Radę. Do tego jednak nie doszło, wskutek uzgodnienia stanowiska z poszczególnymi klubami. Rada miejska zgadza się na budżet podnoszący dochody miasta o 120 tys. zł. Dzieje się to kosztem pewnych potraczeń w budżecie. Czynsz z targowicy miejskiej ustalono na pół miliona złotych. Rada Miejska uchwaliła pozbawienie pożyczki 125 tys. zł z funduszy wojewódzkich na spłatę długów.

SKONFISKOWANA BRON KLUSOWNIKÓW

Centralne władze zarządziły podjęcie energicznej walki z nielegalnym posiadaniem broni na wsi, co związane jest z plagą klusownictwa coraz bardziej dającego się we znaki. Zestawienia statystyczne wykazały, że w ciągu ostatniego trzylecia policja skonfiskowała 26.548 fuzji i karabinów nielegalnie posiadanych przez klusowników. Nielegalne posiadanie broni przyczynia się również do wzrostu bandytyzmu. W związku z tym urzędzone będą masowe obławy na klusowników.

Stronnictwo Narodowe — organizacja polityczną narodu

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sobota
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Gracjan b., Suchy Dz., Urban p., Dariusz m.
Wazemir
Niedziela
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Mściwniew

Słońca: wschód 7,58, zachód 19,39
Długość dnia 7 godzin 41 minut
Księżyc: wschód 16,49, zachód 8,19
Faza: 1 dzień po pełni

Grudzień

18

Sobota

Ważne numery telefonów:

Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57 i 30-50
Policja: 42-21
Pożarnicy: 15-60 i 28-36
Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72, Rynek Jeż. 77-08, Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegojewski) 77-82; Plac Świątokrzyżski 49-80; Zielona (nar. Strzelecki) 50-35; Rynek Wilecki 66-35; Wielkie Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zlecen.: 49-28. Zegai. nka: 07. Centr. międzym. 00. Inf. tel. 09. Biuro napr. 08. Inform. dworc. 67-41. Dw. autob. 67-19. Lotnisko 78-45.

Wielkie WARCIE

poziom +89 cm (średnia żeglowna +1 m)
temper. wody +0,2

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. dra L. Kierzyńskiego, ul. Pierackiego 14; — Apt. pod Eskułapem, plac Wolności 13; — Apt. pod Złotym Lwem, Stary Rynek 15; — Apt. przy Grobli, Wielkie Garbary 41; — Apt. na Chwaliszewie, Chwaliszewo 76; — Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; — Łazarz: Apt. przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47; — Wilda: Apt. Fortuna, Górna Wilda 96; — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — Górczyn: Apt. Karpińskiego, Marsz. Focha 158; — Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6; — Poznań-Wschód: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53; — Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 17 grudnia 1927 r.

Mnożyły się wypadki napadów ulicznych w śródmieściu. — Ks. radca Putz dokonał poświęcenia instytutu dentystrycznego Kasy Chorych przy ul. Pocztowej 25.

W Wielkopolsce przed 100 laty

Dnia 17 grudnia 1837 r.

W miesiącu listopadzie w obwodzie regencji bydgoskiej notowano 15 pożarów; podczas jednego z nich spłonęło 400 owiec. — Niejaki Kubicki przy ul. Nowej Ogrodowej w Poznaniu ofiarował publiczności swa wędzalnica. Za wędzenie jednej sztuki mięsa brał po jednym sgr. (około 20 groszy dzisiejszych).

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Powrót J. Em. Ks. Prymasa Kardynała Hlonda.** Wczoraj po południu o godz. 13.44 powrócił pociągami pośpiesznym z Warszawy J. Em. Ks. Prymas Kardynał Hlond, który brał udział w konferencji Episkopatu. Na tej konferencji dokonano obwieszczenia (promulgowania) uchwał I Synodu Krajowego, odbytego w roku ubiegłym w Częstochowie. Uchwały te będą obowiązywały w sześć miesięcy od chwili obwieszczenia, czyli od 16-go czerwca 1938.

Wczoraj wieczorem J. Em. Ks. Kardynał Prymas Hlond był obecny na występie chóru bułgarskiego „Gusla” w auli Uniw. Pozn.

PODZIĘKOWANIA

— * **Zbiórka uliczna,** przeprowadzona w dniu Święta Patronalnego Młodzieży na terenie województwa poznańskiego, przyniosła ogółem 3.306,74 zł. Wymienioną kwotę przekazano w całości poszczególnym Oddziałom K. S. M. M. Społeczeństwu wielkopolskiemu za życzliwe poparcie kwesty składa Zarząd Kat. Stow. Młodz. Męsk. serdeczne „Bóg zapłać”. (o)

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Z kursu zadrzewiania dróg i osiedli.** Jak donosiliśmy, w Państwowej Szkole Ogrodnictwa w Poznaniu rozpoczął się w środę, 15 bm. 5-dniowy kurs zadrzewiania dróg i osiedli dla inżynierów i techników drogowych oraz budowniczych powiatowych województw poznańskiego i pomorskiego. — Wczoraj wykłady wygłosił: dyr. Wróblewski nt.: „Dobór i opis drzew i krzewów”, w związku z czym odbyła się wycieczka do szkolnych ogrodów botanicznych, oraz insp. Kordus nt.: „Sposoby zadrzewiania dróg”. W dniu dzisiejszym odbył się 3-godzinny wykład inż. Zaliwskiego nt.: „Sadzenie i pielęgnacja drzew i krzewów” i inż. Strenza pt.: „Zadrzewianie i obsiewanie skarp i pasów drogowych”. Po południu insp. Kordus będzie mówił o zakładaniu i prowadzeniu szkółek drogowych. W sobotę odbędzie się dalsze wykłady, po południu zaś nastąpi ich zakończenie. Niedziela, a więc ostatni dzień kursu, poświęcona zostanie zwiedzaniu plantacji i ogrodów miejskich. — Wycieczkę poprowadzi dyr. Wład. Marciniak. (sk)

WYSTAWY

— * **Wystawa gwiazdkowa Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (pl. Wolności 18). Salon Gwiazdkowy w Tow. Przyj. Szt. Pięk. obejmuje w tym roku prace 44 artystów: mianowicie obrazy, rzeźby, plakaty, ceramikę i grafiki. Nazwiska wystawiających artystów brzmią: Augustynowicz.

Zakaz sygnałów samochodowych dopiero w styczniu

Od dnia 18 bm. miał obowiązywać w Poznaniu zakaz używania sygnałów samochodowych na tych ulicach, po których kursują tramwaje.

Jak się obecnie dowiadujemy, odpowiednie rozporządzenie policyjne będzie wydane niebawem przez wojewodę poznańskiego i rozpocznie obowiązy-

wać w pierwszych dniach stycznia 1938 r.

Nowe rozporządzenie musi być uzgodnione z odpowiednim rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych, ogłoszonym w ostatnim n-rze „Dziennika Ustaw” (nr. 85 z 15 bm.).

Bartel, Beer, Batycki, Chelmońska, Czaman, Czarnecki, Dąbrowski, Dziurzyńska-Rosińska, Eichlerowa, Eichler, Graczyński, Grodzka, Hannytkiewicz, Haupt, Kaim, Kornicka, Krzeszowa, Krzywicz, Lanżanka, Lisiecki, Mazurkiewicz, Mroziński, Nowina, Ożminowa, Ożmina, Obrąpalska, Orkanowa, Pajzderska, Parczewska, Pogowski, Powidzka, Plater-Zyberk, Raniecki, Roguski, Rupniewski, Sonnwend, Szmaj, Walkowski, Wójcicki, Wozniak, Wróblewski, Wysocki i Zabłocka. — Salon otwarty w dni powszednie od godz. 11—17, w niedzielę i święta od godz. 12—15. Wstępne 50 gr; dla młodzieży kształczącej się 25 gr. (o)

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Państwowe Konserwatorium Muzyczne opróżnia dom przy ul. Wrocławskiej 16.** Jak się dowiadujemy, kontrakt preliminarjny pomiędzy Państwowym Konserwatorium Muzycznym w Poznaniu i centralą P. K. O. w Warszawie na wydzierżawienie lokali trzeciego i czwartego piętra gmachu P. K. O. przy placu Wolności nr 3 na cele Konserwatorium Muzycznego został przez Ministerstwo W. R. i O. P. zaakceptowany, chociaż jeszcze nie podpisany. Obecnie przeprowadza się ogólną adaptację ubikacji frontowych i podwórzowych według życzeń i wskazówek Konserwatorium. Prace potrwać jeszcze kilka tygodni.

W miarę postępu prac, prawdopodobnie już z początkiem przyszłego tygodnia, rozpocznie się przeprowadzka Konserwatorium do gmachu przy placu Wolności nr 3. Jako pierwsza ma być przewieziona biblioteka, a później instrumenty itd.

TARG NA PLACU SAPIEŻYŃSKIM

Dziś na targu na placu Sapiieżyńskim placu (w zł za pół kg).

Nabiał: masło wiejskie 1.60—1.70, masło mlecz. 1.80—1.90, twaróg 0.30—0.40, śmietana (dłtr) 1.40 i 1.60, mleko (dłtr) 22—24, jaja (mendeł) 1.60—1.80 i 1.25—1.35 (z wapna).

Mięso: wołowe 0.50—0.80, cielęce 0.50—1.10, wieprzowe 0.60—0.80, skopowina 0.60—0.80, słonina 0.80—0.85, smalec 1.20—1.25.

Drób i dziczyzna: kura 2.00—2.60, kaczka 2.50—3.50, perlica 1.50—2.50, gołąb 0.50 do 0.60, para kurczak 2.20—2.80, para kuropatwek 1.80—2.00, geś 4.50—6.50, mdyk 4.00—6.50, zając 2.80—3.20, bażant 2.20—2.80, królik 1.00—1.10.

Ryby (ryby śnie): 10 20 groszy młotki: karp 1.00, szczupak 1.30—1.40, lin 1.10—1.20, okoń 0.70—1.00, karaś 0.80—1.00, białe ryby 0.30—0.60, leszcz 0.50—0.70, dorsz dzielony 40—50, śledzie zielone 35—40.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3, buraki 5—10, pietruszka (perzek) 10, seł (szuka) 5—10, szpinak 8—10, kalarepa 5—10, marchew 5—8, kalafior 20—60, kapusta biała 10—15, włoska 10—20, modra 15—30 (główna), brukselka 15—20.

Owoce (w groszach): cytryny 10—12, owoce suszone 0.80—1.20, jabłka 20—50, orzechy włoskie 70—80, laskowe 0.90—1.00.

Od ostatniego targu podrożały ryby, za wyjątkiem karpia.

RÓŻNE

— * **Żywność na święta dla rodzin więźniów.** Poznański Patronat więźniów komunikuje, iż z okazji przypadających świąt Bożego Narodzenia, rozpocznie z dniem 20 bm. (od poniedziałku do środy włącznie) wydawanie świadczeń racji żywnościowych tylko tym członkom rodzin więźniów, którzy z powodu całkowitego ubóstwa korzystają z pomocy „Patronatu”. Po odbiór należy zgłaszać się wyłącznie w Poradni „Patronatu”, ul. Św. Marcin 7-8, III piętro od godz. 17—18.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Nagle zasnęła na ulicy.** Na Rynku Łazarskim zasłabła 35-letnia Bronisława Jakubczyk, mieszkająca przy ul. marsz. Focha 62. Przywołany lekarz pogotowia stwierdził ostry atak kamicy żółciowej i przewiózł chorą, która wskutek ataku straciła przytomność, na stację Pogotowia Ratunkowego, gdzie jej udzielono pomocy lekarskiej. Po odpoczynku p. Jakubczyk mogła o własnych siłach udać się do domu. (kl)

— * **Echo wypadku samochodowego.** Jak się dowiadujemy, tragiczna śmierć ofiary wypadku samochodowego śp. Władysława Wytykówny pograżyła w ciężkiej żałobie kilka siostr, a nie siostrę, jak mylnie podano w nekrologu.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęcie „szopenfeldziarek”.** Do pewnego składu bielizny przy ul. Wrocławskiej przybyły dwie kobiety w zamiarze kupna. W czasie oglądania przedkładanych im przedmiotów kobiety te wy-

zyskały chwilową nieuwagę sprzedającej ekspedientki i skradły damską koszulę nocną, oraz dwa trykotowe kaftaniki. Kradzież zauważono po wyjściu rzekomych klientek i zarządzono pościg, podczas którego przytrzymało podejrzane na ul. Szkolnej i odebrano im skradzioną bieliznę. Jak się okazało, były to znane złodziejki składowe 47-letnia Józefa Gindera, bez stałego mieszkania i 68-letnia Wiktoria Stróżyńska, ul. Staszica 6. Obie „szopenfeldziarki” oddawiono do Sądu Grodzkiego. (kl)

Scena z najnowszej i najweselszej dawniej oczekiwaną polskiej komedii p. t.: „TROJKA HULTAJSKA”. W rolach głównych świetni komicy jak: Stanisław Sierański, Stanisław Woliński, Józef Kondrat. Premiera filmu „Trojka Hultajska” odbędzie się już jutro w sobotę, 18 grudnia w kinoteatrze „Słońce”.
ng 1243

— * **Likwidacja ruletki.** Gracze hazardowi w ruletkę w dalszym ciągu uprawiają w Poznaniu swój proceder. By zmniejszyć szkodę, hazardowe „klubby” ruletkowe zmieniają mieszkanie. — Wczoraj wieczorem w pewnym mieszkaniu przy ul. Dąbrowskiego policja ujawniła grę hazardową w ruletkę. Podczas gry przytrzymało kilku graczy. Zajął ruletkę z wszelkimi przyborami. Przeciwnie uczestnikom gry wystosowano doniesienie o wykroczenie do Starostwa Grodzkiego. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Znowu urzędnik skarbowy przed sądem.** Prokuratura Sądu Okręgowego w Poznaniu sporządziła akt oskarżenia przeciwko Stanisławowi Lichajowi, obecnie zamieszkałemu w Bydgoszczy, b. sekretarzowi rachunkowemu I. Urzędu Skarbowego w Poznaniu, oskarżonemu o przywłaszczenie sobie obligacji wartości 500 zł, zdeponowanych w Urzędzie Skarbowym.

Lichaj był już raz oskarżony o podobne nadużycia, lecz z braku dostatecznych dowodów winy został uwolniony. (k)

— * **3-dniowa rozprawa o napad.** Sąd Okręgowy w Poznaniu wyznaczył już termin rozprawy przeciwko Wiktorowi Olejniczakowi i jego towarzyszom, oskarżonym o napad z bronią w rękę w nocy na 1 kwietnia rb. na mieszkanie szwajcara Ignacego Słowińskiego w Bielawach, powiat Nowy Tomysl.

Bandyci przyjechali z Poznania do Bielaw taksówką, którą pozostawili w polu, sami zaś wtargnęli do mieszkania Słowińskiego i sterylizowali go bronią domową, poczęli przeszukiwać mieszkanie za pieniędzmi. Spłoszeni przez sąsiadów, poczęli uciekać, gęsto się ostrzelując i tym samym samochodem zbliżyli do Bielaw.

Rozprawa potrwa trzy dni. Dnia 17

stycznia 1938 r. odbędzie się rozprawa przed Sądem Okręgowym na sesji wyjazdowej w Grodzisku, dnia 19 stycznia na sesji wyjazdowej w Obornikach, dnia 20 stycznia w Poznaniu.

Na rozprawę powołano 22 świadków. Olejniczak wraz z swymi towarzyszami przebywa w więzieniu. (k)

— * **Kradzież po kościołach.** Przed Sądem Grodzkim w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko 27-letniej krawcowej Władysławie Knychalowej z Poznania (Rybaki 16), doprowadzonej na rozprawę z więzienia, oskarżonej o to, że 4 bm. dokonała kradzieży pieniędzy ze skarbonek w kościele oo. jezuitów w Poznaniu. Oskarżona magnes uwiązany na sznurku wpuszczała do skarbonek i wyciągała w ten sposób pieniądze. Została jednak przez personel kościelny ujęta i oddana w ręce policji. Sąd Grodzki skazał ją za to na 3 miesiące aresztu. (k)

— * **Skradli motocykl.** Przed Sądem Grodzkim w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko 27-letniemu blacharzowi Janowi Karowskiemu z Poznania (Górna Wilda 108) i 26-letniemu fryzjerowi Michałowi Drzabce z Poznania, oskarżonym o to, że 25 listopada rb. o godz. 15 skradli motocykl stojący przy ul. Niskiej nr 5, stanowiący własność elektrotechnika Sylwestra Bukowskiego. Oskarżeni na rozprawie do winy się nie przyznali, twierdząc, że nie nie pamiętają, gdyż w tym czasie byli pijani. Na rozprawie ustalono, że jeden z oskarżonych podszedł do stojącego na ulicy motocyklu i poczęł go prowadzić, drugi zaś pomagał mu, popychając motocykl za siodełko.

Obaj oskarżeni motocykl ten w ten sposób przetransportowali na ul. Wrocławską, gdzie chcieli zapuścić motor i odjechać.

Zostali jednak przez policję na gorącym uczynku ujęci. Sąd Grodzki po przeprowadzonej rozprawie skazał obu oskarżonych na kary po jednym roku i 3 mies. więzienia. (k)

WCZORAJSZY WYSTĘP CHÓRU BULGARSKIEGO

Chór bułgarski „Gusla” podczas wczorajszego występu w auli U. P.

Z WIELKOPOLSKI

— * **CHODZIEŻ** Z ramienia tutejszego koła Stronnictwa Narodowego urządzono z dniem 15 bm. na terenie miasta i powiatu „Tydzień propagandy handlu chrześcijańskiego”. W tym celu kolportuje się bezpłatnie jednodniówki pt. „Obrona chrześcijańskiego handlu”, której wydawcą i redaktorem odpowiedzialnym jest p. Józef Morzewski. W treści pisma scharakteryzowano niebezpieczną rolę Żydów w Polsce oraz ich obróćców spod znaku P. P. S. Oprócz kolportażu powyższego pisma urządził się zebrania oraz rozdaje ulotki antyżydowskie.

— * **GNIEZNO**. We wtorek, dnia 21 grudnia r. b. odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej. Porządek obrad obejmuje 11 punktów.

— Ochronka św. Wojciecha urządziła w niedzielę 19 bm. uroczystość gwiazdkową w sali Hotelu Europejskiego o godz. 17.

— W drugie święto Bożego Narodzenia odbędzie się „Marsz szlakiem Powstańca” na trasie Gniezno — Zdzichowa. Zgłoszenia zespołów (skład 1 — 6) kierować należy do Pow. Kom. P. W. do dnia 22 bm. (br)

— * **INOWROCŁAW**. W nocy z wtorku na środek nieznanymi sprawcami dokonano zuchwałego napadu na wdowę Józefę Świątkowską w Gnieźnie. Trzech zamaskowanych bandytów przy pomocy wyjęcia szyby w oknie wtargnęło do mieszkania. Jeden ze sprawców zakneblował usta 74-letniej Świątkowskiej, leżącej w łóżku i nakrył jej głowę pierzyną. Staruszka zaczęła się szamotać i wypłatawszy się z więzów, zaczęła krzyczeć. W międzyczasie sprawcy zdążyli spłądować już mieszkanie i nie znajdując spodziewanego łupu zbiegli nierozpoznani.

— Nieznany sprawca zakradł się do składu rzeźniczego p. F. Czechowskiego przy ul. Piłsudskiego 39 i pod nieobecność właściciela zapakował sobie większą ilość wędlin różnego rodzaju, mięsa i świeżych wyrobów mięsnych. Straty dochodzą do 20% zł.

— Ostatnie walne zebranie Cechu Fryzjerskiego stało pod znakiem walki z nieuczciwą konkurencją i partactwem. W celu zapobiegania partactwu wybrano komisję, która tworzą pp. Krzyżanowski, Szymczak i Iberkowski. — Budżet na rok 1938 uchwalono w dochodach i rozchodach w sumie 390,52 zł. Walne zebranie uchwaliło również wystąpić do bezprocentowej kasy chrześcijańskiego rzemiosła z odpowiednim udziałem. Szeroko omawiano również sprawę wygaszania na zebraniach referatów z dziedziny fachowej, aby w ten sposób podnieść i pogłębić swe wiadomości fachowe. Zarząd postanowił wniosek ten rozpatrzyć w najbliższym czasie. Zebraniu przewodniczył starszy Cechu p. Jan Nowak. (lk)

— * **KCYNIA**. W czwartek 16 bm. odbyło się uroczyste zebranie Rady Miejskiej, na którym został wprowadzony w urząd nowo wybrany burmistrz niezawodowy p. Stefan Drodziński. Uroczystość poprzedzono wystąpieniem mszy św. odprawionej w kościele farym. Zebraniu przewodniczył radny miejski p. W. Batog. Wprowadzenia i zaprzysiężenia nowego burmistrza dokonał starosta szubiński p. Dąbrowski.

— Nieszczęśliwy wypadek zdarzył się w rodzinie Erdmanna, przy ul. Wyrzykowskiej. Mianowicie 17-letnia córka Krystyna, chcąc otworzyć furtkę żelazną, pośliznęła się i upadła całym ciężarem ciała na sztachety wbijając je sobie głęboko w brzuch. Przywołany lekarz dr. Jedwabny stwierdził wewnętrzny wylew krwi, wobec czego nieszczęśliwą odwieziono natychmiast do szpitala w Bydgoszczy. (kc)

— * **LESZNO**. Sąd Okręgowy rozpatrywał w dniu wczorajszym sprawę Antoniego Walczewskiego z Moraczewa, który w końcu września, mieszkając w Lesznie przy ul. 17 Stycznia poranił ciężko i ośpełcił na zawsze swą narzeczoną. Przybyłównie. Powodem było zerwanie zaręczyn. — Przebywając w areszcie śledczym Walczewski usiłował popełnić samobójstwo przez połknięcie przedmiotów metalowych. Przeprowadzona natychmiast operacja uratowała mu jednak życie. Rozprawa wykazała w całej rozciągłości winę Walczewskiego, to też sąd skazał go na rok więzienia zaliczając areszt śledczy.

— W biurze Zarządu Miejskiego wyłożona jest do wglądu zainteresowanych lista poborowych rocznika 1917.

— Na terenie wyznaczonym pod budowę nowego kościoła wre ożywiona praca. Dzięki pomocy lokalnego Komitetu Bezrobocia znalazło zatrudnienie przy tłuczeniu kamieni do betonowych fundamentów blisko 70 robotników. (lr)

— * **OSTRÓW**. Posiedzenie tut. Rady Miejskiej naznaczone zostało na piątek 17 bm. na godz. 19. Porządek obrad obejmuje 14 spraw.

— Miejskowy garnizon urządził 20 bm. w Teatrze Miejskim trzy koncerty popularno-naukowe orkiestry wojskowej dla młodzieży. Pierwszy koncert odbędzie się o godz. 20 dla młodzieży szkół średnich, drugi o 13.30 dla młodzieży szkół powszechnych i wreszcie trzeci o godz. 20.15 dla starszej młodzieży, zrzeszonej w organizacjach młodzieżowych.

— Stronnictwo Narodowe przeprowadziło przedświąteczny bojkot Żydów. Narodowcy pikietują sklepy żydowskie. W piątek o godz.

Rozprawa apelacyjna Halasza

W dniu dzisiejszym o godzinie 11 rozpoczął się przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu proces odwoławczy b. urzędnika i Urzędu Skarbowego, Walentego Halasza, skazanego przez

Halasz na dzisiejszej rozprawie apelacyjnej

Sąd Okręgowy na 13 i pół lat więzienia za defraudację.

Rozprawie przewodniczy dr Eimer przy udziale sędziów dr Japy i Ryńniawca. Oskarżenie popiera dr Kuczma. Na rozprawę oskarżonego Halasza sprowadzono z więzienia.

Oskarżonego Halasza broni dwóch adwokatów.

Współoskarżona żona Halasza na rozprawę się nie stawiała.

20.15 w Teatrze Miejskim odbędzie się pod hasłem „Polska gwiazdka bez Żydów” wielkie publiczne zebranie.

— Wykoleił się parowóz na stacji Skalmierzyce Nowe. Stało się to na skutek tego, że parowóz był wysunięty za blisko skrzyżowania. Ranierka stacyjna z pięcioma wagonami w przejeździe uderzyła w zbiorniki stojącego parowozu uszkadzając go. a sama jako cięższa, wyskoczyła z szyn. Na miejsce katastrofy przybyła oświatowa drużyna ratownicza i po kilku godzinnych pracach wprowadziła lokomotywę na szyny.

— Na ławie oskarżonych przed tut. Sądem Okręgowym zasiadł Walenty Jerzykowski z Borku. Użył on przemocy na osobie leśniczego Ławniczaka i go zezwał za to, że usiłował mu odebrać skradzione drzewo. Sąd wymierzył J. karę bezwzględnej więzienia przez 6 miesięcy.

— 32-letni chałupnik Roch Monieta z Komorowa popełnił samobójstwo przez powieszenie się w lesie na drzewie. Do rozpaczliwego kroku popchnęła nieszczęśliwego skrajna nędza. (os)

— * **WRZEŚNIA**. W ub niedzielę odbyło się uroczyste zebranie Kat. Stow. Mężów Katolickich z przyjęciem nowych członków. Zebranie zajął prezes p. Kromicki. Po odpiewaniu „My chcemy Boga” nastąpił tzw. kwadrans religijny. Obszerny referat wygłosił sekretarz p. Wilczek. Po uroczystym przyrzeczeniu przyjęto 18 kandydatów na członków, którzy ukończyli 4 miesięczny kurs. Do nowoprijętych członków przemówił ks. prob. Kinastowski.

Z POMORZA

— * **GRUDZIĄDZ**. Z dniem 1 stycznia opuszcza Grudziądz znany adwokat Marszałek, by objąć stanowisko dyrektora w cukrowni w Pielinie.

Krwawa meżobójczyna przed sądem

Bydgoszcz. — Kilka tygodni temu wstrząsnęła okolicą Bydgoszczy do głębi wiadomość o zbrodniczym meżobójstwie, dokonanym na osobie 30-letniego Józefa Lewandowskiego w jego własnej zagrodzie, w Gościeradzu pod Koronowem.

Po północy zaalarmowała sąsiadów głośnym krzykiem Teodozja Lewandowska, że nieznanymi bandyci zamordowali jej męża i uciekli z zagrody przez okno. Gdy sąsiedzi nadbiegli, oczom ich przedstawił się okropny widok. Na łóżku leżał ze zmasakrowaną głową Lewandowski. Zadano mu kilka ciosów siekierą w głowę, piersi i ręce. Całe łóżko było zbroczone krwią, krew też splamiła obficie ścianę i podłogę. Kiść jednej ręki była przecięta w dwóch miejscach, a palec tej ręki znajdował się o parę metrów od łóża. Zamordowany dawał jeszcze słabe znaki życia, w czasie jednak przewożenia karetką bydgoskiego pogotowia ratunkowego do Bydgoszczy zmarł i do szpitala przywieziono stygnące zwłoki.

Zarządzone natychmiast śledztwo policyjno-sądowe doprowadziło do wykrycia sprawcy doprzedstwa w osobie 29-letniej żony Lewandowskiego, Teodozji. We śnie zabiła ona męża uderzeniami siekiery. Jako współwinnego morderczyny wskazała 31-letniego mieszkańca Gościeradza, Ignacego Mateję, swego kochanka, człowieka znanego i mającego troje dzieci. Ten namówił Lewandowską do zbrodni.

Zainteresowanie procesem duże. — Ławy dla publiczności wypełnione do ostatniego miejsca.

Przewodniczący rozprawy dr Eimer na podstawie akt, wyroku I instancji, przesłuchanych przed nią świadków, ustalił stan faktyczny sprawy i jego ocenę prawną.

Sąd ustala, że Halasz, jako sekretarz rachuby i Urzędu Skarbowego w Poznaniu, systematycznie w sposób ciągły przywłaszczzył sobie kwotę 158 tys. zł. Halasz miał zlecone prowadzenie ksiąg podatków komunalnych i wpłacanie z tego tytułu sum do P. K. O.

I tu Halasz rozwinął swą działalność przestępczą. Wpłacał na P. K. O. drobne sumy, a otrzymane dowody wpłaty fałszował i księgował w Urzędzie Skarbowym. Sąd poddał dokładnej analizie „system”, którym posługiwał się Halasz przy operacjach czekowych.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że w I instancji wymierzono Halaszowi najwyższą ustawową karę i jeszcze ją obostrzono.

Następnie przewodniczący dokładnie zreferował stosunki majątkowe Halaszów. Halasz posiadał dwie kamienice, jedną na spółkę z żoną, drugą na spółkę z teściami Piwozami.

Prokurator w apelacji domaga się zasądzenia Halaszowej za paserstwo tj. korzystanie z pieniędzy przywłaszczonych przez męża.

Po 12-tej sąd zarządził przerwę celem zbadania pewnych dokumentów przez biegłego, po czym wznowił rozprawę o godz. 12.40.

— Na parcelach we Węgrowie pochwycona została podczas młócenia zboża przez wół transmisyjny 14-letnia córka rolnika Sikory. Dzieczenka wskutek uderzenia głową o boisko doznała pęknięcia czaszki. W stanie ciężkim przewieziono ją do szpitala miejskiego. (gn)

— * **TORUŃ**. Szambelan Szczaniecki z Nawry w toruńskim zobowiązał się na cały czas trwania akcji pomocy zimowej zatrudniać 25 bezrobotnych ponad stały kontyngent pracowników w swym majątku. Bezrobotni otrzymają dwukrotnie wyższe wynagrodzenia i świadczenia, niż z komitetów lokalnych, i co dwa tygodnie zostaną zamienieni na nową partię.

— Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej wprowadzono w urzędowanie nowego radnego Józefa Rogozińskiego, nac. Dzielnicy Pom. „Sokoła”. Następnie uchwalono nowy podatek od psów, który został przyznany obniżony oraz otwarcie lombardu przy KKO m. Toruń. Na dalsze roboty publiczne, tj. na budowę ulic i przystanków, przyjęto dotację z Funduszu Pracy w wysokości 143 000 zł.

— Przed Sądem Grodzkim odpowiadali znówu małoletni: 15-letni Jan Elchart, karany wielokrotnie, odbywający obecnie karę aresztu, i 11-letni Edmund Kopacki. Jako paser zasiadł na ławie oskarżonych handlarz starzyzny, 40-letni W. Chociński. Akt oskarżenia zarzucał Elchartowi kradzież budzika, a Kopackiemu udział w kradzieży. Sąd skazał Elcharta na umiarkowanie w domu poprawy, Kopackiego na 3 miesiące aresztu z zawieszeniem, a Chocińskiego na 40 zł grzywny.

— Mał żalaczki „sanacyjnej” Ginett-Wojnarowiczowej, która znieważała Pomorzan, inż. Wojnarowicz otrzymał wypowiedzenie z zajmowanego stanowiska kierownika miejskich zakładów wodociagowych i kanalizacyjnych. (z)

Pierniki „Goplany” są smakołykami dla wybrednych

Goplana S.A. POZNAŃ

Pg 34 980-50.5

Napad bandycki pod Kórnikami

Śrem. (Tel. wł.) W nocy z czwartku na piątek około godz. 23.45 napadło dwóch bandytów na zagrodę rolnika Urbaniaka Wojciecha w Borówcu pod Kórnikami.

Bandyci, celem dokonania kradzieży, usiłowali wdrzeć się do mieszkania przez wyłamanie okna. Szmer, który powstał przy manipulowaniu oknem, zbudził śpiącą samotnie wewnątrz żonę Urbaniaka. Kobieta poczęła wzywać pomocy.

Na wszczęty przez nią alarm jeden z bandytów wyciągnął rewolwer i kilkakrotnie strzelił celem straszenia domowników do wnętrza mieszkania, nie raniąc nikogo.

Huk salwy rewolwerowej zbudził Wojciecha Urbaniaka, który spał w chlewie, w pewnym oddaleniu od domu mieszkalnego. Urbaniak wyskoczył z chlewa i pobiegł w kierunku mieszkania, aby udzielić pomocy napadniętej żonie. Pod oknem zauważył dwóch osobników, a ponieważ noc była jasna, w jednym z nich rozpoznał pewnego mieszkańca sąsiedniej wsi Mieczewo, którego dwukrotnie zawałił po nazwisku. Wówczas jeden z bandytów, zaskoczony tą niespodzianą przeszkodą, skierował lufę rewolweru na Urbaniaka i strzelił, lecz chybił. W międzyczasie towarzysz jego zdołał wejść do mieszkania i skradł 2 kg mięsa. Bandyci po udaremnieniu większej kradzieży zbiegli.

Na miejsce wypadku przybyła niezwłocznie policja z posterunku w Kórniku oraz komendant powiatowy p. komisarz Nowacki. Policja prowadzi energicznie dochodzenia. (u)

Pożar w folwarku Okolewo

Biedrusko. (Tel. wł.) Ubiegłej nocy powstał pożar w zabudowaniach gospodarczych folwarku Okolewo. Własność p. Aleksandra Mieszyńskiego.

Pastwą płomieni padły dwie stodoły ze zbiorami, maszyny rolnicze, poływoz itd. Poza tym spalił się szczyt budynku, mieszczącego chlewy.

Straty oblicza się na 20.000 zł.

Przypuszcza się, że pożar powstał z podpalenia.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Cz. K. z podziękowaniem za otrzymanie łaski i prośbą o dalszą opiekę dla całej rodziny 3.—, N. N. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo w pracy 5.—, M. R. Środa z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 1.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 175.— zł.

Dla najbiedniejszych dzieci bezrobotnych w Deben: Hala i Mieczek 5.—, razem 5.— zł.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 16 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Urzednik pocztowy Tadeusz Rymarkiewicz i Leokadia Dolata w Ostrowie Wlkp.; spedytor Hirsch Singer i Frania Blumenfeld; owdowiały mistrz garncarski Władysław Kronkowski i Wiktorja Silska w Opalenicy, pow. nowotomyski; praktykant kolejowy Józef Futro i Maria Muszkieta; owdowiały ślusarz Kazimierz Kaniowski i pielegniarka Marta Szczepaniakówna; drukarz Stanisław Marciniak i Izabela Siódmiakówna; kupiec Willi Krüger i stenotypistka Janina Mokarska; stolarz Jan Łukasiewicz i Alfreda Strzelecka; szkлярz poziołnik Stefan Piernik i Stefania Szymańska; murarz Józef Mikolajczak i Marianna Kasprzykówna; robotnik Stefan Sokolowski i Wiktorja Piniewska; murarz Jan Łuczak i pracownica Bronisława Kosińska; robotnik Wacław Pieszak i Marianna Iwanska; owdowiały emerytowany organista Wincenty Ullmann i Helena Pawlikówna.

Zgony

Dnia 17 bm. zapisano następujące zgony: Leopold Blaszkiewicz, budowniczy, 45 lat, zam. w Toruniu; Urszula Jadwiga Rybczyńska, 6 lat; Marian Garstecki, adwokat, 48 lat; Maria Zdzisława Marciniowska, 13 lat; Ema Eichhorst z domu Pfeiffer, 41 lat, zam. w Radzewicach, powiecie śremskim; Marta Tiller, bez zawodu, 26 lat; Stanisława Podolska z domu Kubiakówna, 44 lata; Bronisława Maciejczakowa z domu Sobkowiakówna, wdowa 32 lata; Marcin Bataj, konduktor kolejowy, 48 lat.

POGODA

POZNAŃ, 17 grudnia 1937.

Temperatura 7 godz. — 0,3° 13 godz. + 0,7°

Ciśnienie

7 godz. 747,5 mm. umiarkow

13 godz. 750,1 mm.

tendencja barom.; ciśnienie wzrasta

Zachmurzenie

7 godz. pochmurno

13 godz. pochmurno

Wiatr

7 godz. kierunek połud.-zach., szyb. 5 m/sek.

13 godz. kierunek zach., szyb. 3 m/sek.

Opad

w ciągu poprzedniej doby (od godz. 1 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 2,1 mm., rodzaj opadu: deszcz.

Temperatura

w ciągu ub. doby najwyższa + 2,1 o godz. 12

w ciągu ub. doby najniższa — 2,1 o godz. 22

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Nadal pochmurno z przelotnymi opadami w formie deszczu lub śniegu

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

O Uniwersytecie Pomorskim w Toruniu

Rezolucja akademickiej młodzieży pomorskiej w sprawie wyższej uczelni na Pomorzu

Akademicy-Pomorzanie wyższych uczelni Poznania, zgromadzeni na wielkim zebraniu w dniu 11 grudnia 1937 r. w sali 17 Coll. Minus, wpatrzni bacznie w przyszłość Polski i świadomości doniosłej roli jaką w niej wielkiemu Pomorzu przypada, po wysłuchaniu szczegółowych referatów przedstawicieli nauki oraz akademickiej młodzieży pomorskiej w sprawie utworzenia uniwersytetu na Pomorzu, jednomyślnie stwierdzają:

I. a) Konieczność dziejowa i kulturalne potrzeby społeczeństwa pomorskiego wymagają, by na Pomorzu, w najbliższej przyszłości, w której każdemu Polakowi części naszego kraju, na jedynej czysto polskiej ziemi pozbawionej wyższej placówki naukowej, i stąd narażonej dotąd na planową ekspansję obcych oświatnych ośrodków nauki, a w szczególności uniwersytetu w Toruniu, w jak najkrótszym czasie powstała wyższa uczelnia. Rozwiązanie tej doniosłej sprawy nastąpić jedynie może przez utworzenie Uniwersytetu Pomorskiego w Toruniu, którego tak dogodne, jak żadnego miasta uniwersyteckiego w Polsce położenie, w wieńcu wielkich twierdz kulturalnych: Chełma, Grudziądza, Bydgoszczy, Włocławka i Inowrocławia, niedwuznacznie przeznacza właśnie to miasto na jego siedzibę. Żadne jednak inne koncepcje rozwiązywania tego aktualnego zagadnienia, jak systematyczne wykłady o charakterze akademickim, czy rozszerzone powszechne wykłady uniwersyteckie, lub też Szkoła Nauk Politycznych, czy Studium Społeczno-Administracyjne, nie tylko, że nie uczynią zadość słusznym naszym postulatom, ale nawet mogą oddalić ostateczny cel: utworzenie Uniwersytetu Pomorskiego, na kilka lat. Toteż tym wszystkim szludnym projektem pomorska młodzież akademicka studiująca w liczbie około 750 osób na wyższych uczelniach poznańskich, zdecydowanie się przeciwstawia, domagając się równocześnie przystąpienia do konkretnych prac nad utworzeniem uniwersytetu w Toruniu.

b) Uniwersytet Pomorski jeśli ma spełnić należycie swoje zadanie, musi być uczelnią czysto polską, bez dostępu dla Żydów. Również z położenia jego wypływa konieczność nadania temu uniwersytetowi charakteru wybitnie katolickiego i ściśle narodowego, czyli świadomości i celowo patriotycznego, gdyż tylko i jedynie w ten sposób odegra właściwą rolę wśród katolickiej i narodowej ludności Pomorza, jak i znajdzie jego działalność naukową podatny grunt wśród braci naszych zza kordonu, czy to wśród Gdańszczan, Warmiaków, Mazurów, czy też wśród Kaszubów, Bytowiaków, Człuchowiaków itp.

c) Zdając sobie dobrze sprawę z tego, że powstanie natchnionym, pełnego uniwersytetu na Pomorzu z wielu względów jest niemożliwością, uważamy, że:

1. Utworzenie wydziału filozoficznego, a w szczególności katedr historycznych, geograficznych, antropologii i językoznawstwa może nastąpić już od przyszłego roku akademickiego.

2. Konieczność utworzenia wydziału prawnego na Uniwersytecie Pomorskim wymaga jak najintensywniejszej pracy ze strony młodych naukowców prawa pod opieką profesorów, by ten wydział, tak ze

wszech miar Ziemi Pomorskiej potrzebny, powstał najpóźniej w ciągu czterech najbliższych lat.

3. Nieodzowną rzeczą jest stworzenie wydziału teologicznego w Toruniu, siedzibie wojewódzkiej ziem diecezji chełmińskiej i włocławskiej, jako jedynego wydziału teologicznego Ziemi Zachodnich.

4. Powstanie tych dwóch wydziałów: filozoficznego i teologicznego, jako zaczątku Uniwersytetu Pomorskiego, jest wystarczającym dla nadania tworzącej się uczelni charakteru uniwersyteckiego, przy czym fakt powstania właśnie tych wydziałów podkreśli zasadnicze oblicze tej uczelni.

II. Rozumiejąc, że realizacja powyższych słuszných i przemyślanych postulatów jest możliwa, zwracamy się:

a) do ministra W. R. i O. P. oraz do komisji uniwersyteckich: warszawskiej i poznańskiej, wyłonionych dla zajęcia się tą kwestią, jako do tych, pod których jedynie naukową opieką i przy których głównie pracy może Uniwersytet Pomorski powstać i należycie się rozwijać, o wzięcie pod uwagę powyższego projektu pomorskiej młodzieży akademickiej przy ustalaniu konkretnego programu w sprawie Uniwersytetu Pomorskiego;

b) do J. E. ks. biskupa St. Okoniewskiego, ordynariusza diecezji chełmińskiej o przyjęcie godności współzałożyciela Uni-

wersytetu Pomorskiego, przez umożliwienie stworzenia wydziału teologicznego na Uniwersytecie Pomorskim, do czego wystarczy przeniesienie, chociażby dwóch roczników Seminarium Duchownego w Pelplinie, oraz o udzielenie audiencji delegacji akademickiej młodzieży pomorskiej celem przedstawienia swego projektu.

c) do włodarza Pomorza, wojewody Raczkiwicza, by popierając energicznie te zdrowe dążenia Pomorzan, pozostawił trwały ślad swej administracji Ziemi Pomorską.

d) do rad miejskich i gminnych, do wydziałów powiatowych, stowarzyszeń i organizacji, instytucji i poszczególnych osób na Pomorzu, by zgodnie z poczuciem ważności tej sprawy oraz w zrozumieniu dobru spełnionego obowiązku obywatelskiego, przyspieszyły decyzję władz miarodajnych co do utworzenia Uniwersytetu Pomorskiego przez deklarowanie na powyższy cel określonych kwot pieniężnych na ręce wojewody pomorskiego;

e) do ogółu akademików Pomorzan, by przy współudziale świadomej wielkiego celu inteligencji pomorskiej w czasie wakacji Bożego Narodzenia zaznajomili społeczeństwo pomorskie na specjalnie urządzonych wykładach, czy też na doraźnych zebraniach, z naszymi projektami i uczynili z nich własność całego Pomorza i wraz jego kulturalnych tendencji.

Ku Wielkiemu Pomorzu

Akademicy Pomorzanie, studiujący na wyższych uczelniach Poznania, wykazują w ostatnim okresie szczególnie żywą działalność. Urządzane corocznie przez Akademickie Koło Pomorskie zebrania informacyjne, uroczyste akademie morskie, zjazd czerwcowy w Toruniu, a ostatnio wszczęta akcja o utworzenie Uniwersytetu Pomorskiego w Toruniu najdobitniej świadczą o tym, że młode pokolenie Pomorzan nawiązując do chlubnej tradycji swych ojców zrozumiało i przejęło się swą

szczytną rolą piastunów idei słowiańskiego morza.

Jednym z najważniejszych motywów ożywionej pracy akademików pomorskich — to idea narodowa, która dla młodych Pomorzan jest nie tylko odkrywcą prawd historycznych, ale jednocześnie pociągą ich do czynów realnych w myśl wskazań wielkiego budowniczego Polski Bolesława Chrobrego.

Wielki ten monarcha swoim sokolim okiem wypatrzył i słusznie ocenił,

Piękne dzieło

Dola dzisiejszego polskiego akademika jest każdemu dobrze znana. Typ akademika, pozbawionego kłopotów materialnych, uczącego się i równocześnie pedzącemu żywot wesół, bez troski, należy — niestety — już do niepowrotnej przeszłości. Dzisiejszy akademik polski jest niezamożny, ubogi, jeśli nie wprost nędzarzem. Budżet przeciętnego studenta sięga zaledwie sumy 60 zł. Wystarczy więc, żeby wegetować, ale nie wystarczy, żeby żyć. Troska, walka o byt zabiera mu dużo energii, oczywiście kosztem studiów.

Dlatego rozumiemy doskonale znaczenie domów akademickich. Student otrzymuje w domach akademickich tanie mieszkanie, tańsze od 30 — 50 pct od mieszkań w mieście, pod względem urządzenia i w ogóle warunków mieszkaniowych niegorsze bynajmniej od mieszkań w mieście, a często nawet lepsze. Ponadto korzysta z szeregu udogodnień czynszowych. W razie niemożności płacenia, jeśli istotnie jest niezamożny, nie jest narażony na utratę mieszkania. Przychodzi mu bowiem z pomocą w formie stypendium „Bratnia Pomoc”.

Mieliśmy niedawno sposobność przekonać się, że w Nowym Domu Akademickim w Poznaniu nigdy nie stosuje się wypowiedzeń ani eksmisji wobec kolegów, którzy są ludźmi „dobrej woli” i rzeczywiście niezamożnymi, oraz, że polityka gospodarcza Nowego Domu Akademickiego z powodzeniem dąży obecnie, niejednokrotnie z nakładem wielkiego wysiłku i energii, do zniżki wszelkich wydatków i zwiększenia przez to pomocy niezamożnym kolegom. Ta polityka obecnego Zarządu „Bratniej Pomocy”, zresztą także poprzednich zarządów, daleka od wszelkiej biurokratyzacji, to prawdziwie polityka „serca”, polityka, której symbolem są dwie w braterskim uścisku złączone dłonie. Przez to jakżeż więc jest obca choćby np. biurokratyzowanej gospodarce T. P. M. A.

Piękne dzieło społeczeństwa wielkopolskiego, którym jest niewątpliwie Nowy Dom Akademicki, „Bratnia Pomoc” stara się również pięknie wykorzystać i prowadzić dalej.

Dzisiaj historii powstania N. D. A. w Poznaniu, historii tego pięknego dzieła

kilka słów pragniemy poświęcić.

W kwietniu r.b. minęło właśnie dziesięć lat od chwili, gdy pierwsza część N. D. A. została zamieszkała przez studentów. Obowiązkiem naszym jest przypomnieć w to dziesięciolecie, dzięki czemu wysiłkowi powstał Nowy Dom Akademicki.

Zlikwidowany ze szkoda dla młodzieży akademickiej przez p. Jędrzejewicza, który usuwał wszystko, co było niezależne i co było niezależną inicjatywą, społeczną, Poznański Komitet Wojewódzki dla spraw pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej nie mógł zostawić po sobie pomnika działalności innego, piękniejszego od Nowego Domu Akademickiego.

Już na swym pierwszym zebraniu, zebraniu konstytucyjnym dnia 4. 10. 1923, Poznański Komitet Wojewódzki, którego prezydium w osobach hr. Bnińskiego, ks. prał. Prądzyńskiego, prof. Wrzosa i śp. dra Hacı pozostało w składzie niezmienionym prawie aż do końca działalności, podjął myśl wybudowania domu akademickiego. O motywach tej myśli czytamy w sprawozdaniu z działalności tegoż Komitetu:

„Poznań, nie mający nigdy dotąd wyższej uczelni, przedstawiał dla młodzieży akademickiej pod względem mieszkaniowym duże trudności, trudności daleko większe, jak inne miasta uniwersyteckie, w których mimo powszechnie znanej po Wielkiej Wojnie nędzy mieszkaniowej, istniały od dziesiątków lat pewne ulice i domy, w przeważnej części przez akademików niemal z pokolenia w pokolenie zamieszkiwane. Tam tedy i w ostatnich czasach, takich trudności mieszkaniowych nie było.” „...w Poznaniu... za pokój umeblowany płacono podówczas, jak na kieszonkę przeciętnego akademika, wysoką sumę 50 — 100 zł miesięcznie.”

Rzuconą myśl Komitet zrealizował w zupełności. W r. 1929 cały dom był już gotowy i w całości zamieszkały przez studentów. Komitet nie ograniczył się bynajmniej do wybudowania samego tylko domu. Chcąc dać studentowi możliwości spełnienia na miejscu obowiązków religijnych i potrzeb kulturalnych oraz chcąc umożliwić studentowi tanie odżywianie się Komitet urządził wewnątrz domu kapielę i czytelnię oraz dobową, co jest

że nad morze prowadzą drogi rozwojowe potęgi Polski. Historia potwierdziła słusność jego polityki, bo ilekroć Polska traciła kontakt z morzem, traciła równocześnie na sile i znaczeniu.

Toteż odrodzenie wielkiej idei Chrobrego, wysiłkiem myśli Popławskiego i Dmowskiego dokonane, a z drugiej strony nieugięta wola spełnienia swych polskich obowiązków u ludności pomorskiej i jej młodych akademików są najlepszą gwarancją, że Pomorze w odrodzonej Polsce spełni swą niezmierzoną doniosłą rolę gospodarczą i polityczną.

Ludność pomorska zahartowana jest w walce. Wytrwała mimo ciągłości i konsekwencji pruskiej polityki, ale zdrowa atmosfera wychowała społeczeństwo silne, wytrwałe i gotowe na wszystko. Solidarność społeczna wzrastała coraz bardziej i coraz większy stawał się duch ofiarności publicznej. Mając tak ogromny kapitał bezcennych wartości duchowych, ludność pomorska potrafi przerwać nieszczęsny proces naszego cofania się z zachodu. A przez zbudowanie wielkiego handlu morskiego i stworzenie własnych linii okrętowych skierować naszą ekspansję gospodarczą i polityczną w pewnym ściśle określonym kierunku.

Akademicy pomorscy, zaczynając akcję o utworzeniu uniwersytetu w Toruniu, chcą stworzyć nie tylko dla wielkości Polski niezmiernie ważny ośrodek polskiej myśli i polskiego programu zachodniego. Zmierzają do stworzenia z Bałtyku „mare nostrum”. W tych słowach mieści się wielki program, który w przyszłości trzeba będzie rozwinąć w szczegółach.

Wyzyskanie Pomorza, nadanie mu odpowiedniej prężności gospodarczej, utworzenie o specjalnym charakterze Uniwersytetu Pomorskiego, to sprawa, która rozstrzygnie w dużej mierze o formie naszego bytu politycznego.

Toteż życzyć należy akademickiej młodzieży pomorskiej, by postulat jej jak najrychlej zostały spełnione w imię tych wielkich ideałów, które w całości wyznaje.

szczególnie ważne, kuchnię, zaopatrzoną w nowoczesne gazowe urządzenia. Tak tedy ma student w domu akademickim i tanie mieszkanie i tanie utrzymanie.

Niełatwą jednak rzeczą była budowa domu. Nie było przede wszystkim funduszy na tę budowę, a przecież potrzeba było ich bardzo dużo, bo aż przeszło dwa miliony siedemset pięćdziesiąt tysięcy zł.

Przed Komitetem z hr. Bnińskim i ks. prał. Prądzyńskim na czele oraz przed komisją budowy, której przewodniczył prof. Wrzosek, stawały coraz to nowe trudności: to ciągły wzrost kosztów robocizny i materiałów budowlanych, przekreślający nieraz cały plan finansowy, to znów strajki budowlane, uniemożliwiające na pewien czas budowę, to wreszcie niemożliwość szybkiego uzyskania większej pożyczki, hamująca poważnie pracę.

Wszakże dzieło budowy zostało dokonane dzięki inicjatywie i wysiłkom Komitetu, dzięki tej zdrowej pięknej inicjatywie społecznej oraz dzięki ofiarności społeczeństwa, bez pomocy Rządu. Dlatego właśnie to dzieło jest piękne.

Przypatrzmy się cyfrom! Na pokrycie kosztów budowy złożyły się następujące sumy:

- 1) wpływy z wpisowego i czesnego przeszło milion złotych;
- 2) dochód z ofiar społeczeństwa i „Tygodnia Akademika” przeszło milion zł;
- 3) pożyczka B. G. K. 725 000 zł.

Nie było więc pomocy finansowej Rządu, a dom został wybudowany, — jak widzimy — środkami finansowymi, które czerpano z drugiej strony od Uniwersytetu, z drugiej strony z ofiar społeczeństwa.

Tutaj podkreślić musimy, że członkowie Komitetu nie szczędzili nigdy ni pracy ni osobistych świadczeń materialnych na rzecz młodzieży. Toteż Nowy Dom Akademicki — to piękne dzieło ofiarnych, czujących szczerze i głęboko, gorących serc.

Mimo tak chlubnych wyników Komitet zlikwidowany, bo nie był „sanacyjny”. Na miejsce jego stworzono T. P. M. A., organizację typowo biurokratyczną, nie umiejącą — niestety! — przejść z należytą pomocą młodzieży akademickiej.

O ile wydatki admin-osobowe Komitetu przez cały czas jego działalności (11 lat) wynosiły zaledwie 10 000 zł, to te same wydatki poznańskiego T. P. M. A. wynoszą rocznie, jak to ktoś obliczył, około 7 000 zł. Przykre porównanie!

RUCH REGIONALNY

POZNAŃ. — Zebranie konstytucyjne Akad. Kola Pałaczan. Odbędzie się konstytucyjne zebranie Akademickiego Kola Pałaczan w sali restauracji „Italia”. Koło wznawia swoją działalność po trzech niemal latach od rozwiązania w związku z ustawą „jędrzejewiczowską”.

Na zebraniu konstytucyjnym, któremu przewodniczył byłby prezes A. K. Pał'u kol. Bojarski uchwalono statut oraz wybrano zarząd w osobach: prezes — Abram Marian, wiceprezes — Łażewski Witold, sekretarz — Gramsówna Maria, skarbnik — Żerkowski Felician, gospodarz — Budzyński Leonard. Komisja Rewizyjna: przewodniczący — Pyszkowski, członkowie — Ciemnoczłowski i Węglarz. Sąd koleżeńcki: przewodniczący Borowicz, członkowie — mgr. Koczorowski i Breithaupt.

Statut kola wymaga jeszcze zatwierdzenia przez Rektora U. P. Z tą chwilą dopiero Koło będzie mogło rozpocząć właściwą działalność.

Errata

W streszczeniu wykładu prof. dra K. Tymienieckiego pt. „Narodziny polskiego nacjonalizmu” zakradła się pomyłka. Odnoszące winno brzmieć: Ta świadomość, względnie stosunek do narodowości, może ujawniać się bądź na płaszczyźnie intelektualnej, bądź emocjonalnej (błędnie wydrukowano — socjalnej) bądź też woluntarystycznej.

Samochód-pocisk

Nowy typ auta, używanego przez amerykańskich przestępców

W jednym z zachodnich stanów U. S. A., złoźyńczy ściąganemu przez liczny patrol policyjny, udało się w aucie swym umknąć, aczkolwiek auto to było pozornie wozem zwykłego typu, nie mogącym rozwijać nadzwyczajnej szybkości. Natomiast ściągający mieli do dyspozycji bardzo silne i sprawne maszyny. Pewien reporter, opisując ściąganego samochód, zaznaczył, że był to mały, dwuosobowy wóz, taniej, popularnej marki. Alieci temu taniemu, niepozornemu wozowi udawało się już nieraz z łatwością uciec pogoni.

Jedna z miejscowych gazet w związku z tym pisała: „Z poprzecznej ulicy, z szybkością strzały wypadło male, brązowe, dwuosobowe auto i zniknęło z oczu agentów policyjnych, zanim ci zdążyli w ruch puścić swoje potężne maszyny. Przy kierownicy siedział człowiek w szarym, pilśniowym kapeluszu; wiał on kierunek na południe. Chociaż agenci natychmiast pomknęli w ślad za nim, to ów przepradł już przy końcu głównej ulicy, pędząc z zawrotną szybkością przynajmniej 140 kilometrów na godzinę.

W powieściach i w filmie, złoźyńczy prawie zawsze używają wielkich, ciężkich maszyn o silnych motorach i wytwornych liniach; w rzeczywistości jednak dzieje się zupełnie inaczej. Nowoczesny gangster korzysta tylko z małych, niepozornych wozów, jakich tysiące widuje się codziennie na ulicach miasta. Nasuwa się więc pytanie: jakim sposobem wozy tego typu osiągnąć mogą taką zdumiewającą szybkość? Jeżeli wierzyć relacjom jednego z długoletnich szoferów policyjnych, sprawa przedstawia się następująco: Pośród trzech tysięcy garażów posiadanych przez „cech” przestępców, kilka zaopatrzonych jest w wspaniałe, najnowocześniejsze urządzenia maszynowe, jakie spotykane są tylko w największych fabrykach samochodowych. W tych kilku garażach, dostosowanych całkowicie do celów, którym służą, mechanicy-specjaliści dzień w dzień wykonują niezwykle roboty. Ludzie ci wiedzą dobrze, w jakim celu roboty te są dokonywane, lecz pary z ust nie puszcza, bo to pachnie: kula w łeb. Poza tym są oni świetnie opłacani. W owych dobrze zamaskowanych garażach, male, nowo kupione auta popularnego typu, poddawane są pewnym „przeróbkom”. Zewnętrzny wygląd wozu pozostaje niezmienny, natomiast z motoru mechanicznych specjalistów usuwają cylindry, zamieniając je innymi; tak samo postępują z zapalnikami na kompresorach i wielu innymi częściami. We wnętrzu karoserii ukryty zostaje tank benzynowy.

„Przerobione” w ten sposób male auto, osiągnąć może szybkość do 190 kilometrów na godzinę. Tutaj jednak fachowiec samochodowy mógłby z niedowierzaniem uśmiechnąć się, wskazując na okoliczność, że tak mały wóz, wyposażony w tak potężny motor, nie może absolutnie być należycie kierowany! Uwaga słuszna, toteż po dokonanej „przeróbce” motoru, przepro-

wadzana jest jeszcze jedna operacja: Oto w pewnych, technicznie dokładnie przemyślanych punktach wozu, wbudowywane są płyty ołowiane, a zwłaszcza podłoga auta otrzymuje solidne metalowe obciążenie. Na ogół, waga dodanego obciążenia wynosi jedną tonę, przy czym balast ten zostaje tak umiejętnie rozłożony, że mały samochód, pomimo olbrzymiego motoru, może doskonale zachować równowagę.

Wóz taki gangsterzy nazywają „poci-skami”; wykonanie jego kosztuje „cech”

8.500 dolarów. Solidny, dobrze polecony klient, który nie potrzebuje być nawet członkiem „cechu”, nabyć może taki „pocisk” za cenę 12.000 dolarów. Jeśli zachodzi obawa, że „pocisk” może wpaść w ręce władz, to właściciel stara się unieścić go w sposób, jaki wydaje mu się w danej chwili najwłaściwszy: albo podpala wóz, albo rozbija go o mur, lub też kieruje w przepaść. Dotąd zaledwie parę wozów tego typu udało się policji pochwycić.

Kr.

MŁODZI JAPONCZYCY BAWIĄ SIĘ W WOJENKĘ
Gdy ojcowie krwawią się na froncie chińskim, dzieci japońskie zabawiają się beztrasko w ojczyźnie wojenkę.

Niepozorne poszlaki zdradzają zbrodniarzy

Aparat policyjny pracuje dzisiaj przy tropieniu zbrodni z niesłychaną precyzją, posługując się przy swej robocie wszelkimi najbardziej nowoczesnymi zdobyczami wiedzy. Dzięki temu najbardziej tajemnicze zbrodnie wykrywane bywają prędzej czy później, nieraz dzięki nikłym zupełnie poszlakom, jakimi rozporządza policja. Mordercę dziecka Lindberga, — Hauptmanna, zdradził kawałek drewna z połamanej drabinki, porzuconej na miejscu zbrodni. Z pomiędzy 40 tysięcy zakładów, obrabiających w Stanach Zjednoczonych drzewo, zdolano wytropić fabrykę, z której pochodził kawałek drewna, który zaprowadził Hauptmanna na krzesło elektryczne. Analogicznym sukcesem poszczycić się może świeżo Scotland Yard.

W jednym z najbardziej ożywionych punktów Londynu, w pobliżu Piccadilly, znaleziono zamordowanego w mieszkaniu jego bankiera. Mordercą nie pozostał na miejscu żadnych śladów, prócz chusteczki, którą był zatknięty usta ofiary, żeby jej udaremnić wołanie o pomoc. Urzędnicy Scotland Yard zbadali każdy milimetr kwadr. tej chusteczki przy pomocy silnych szkiele powiększających. Nie było w niej nic osobliwego, poza niepozornym zupełnie błędem tkackim. A przecież po kilku godzinach udało się wyśrodkować, z której fabryki chusteczka pochodziła. Już łatwiej udało się stwierdzić, że partia chusteczek z tym błędem oddana została hurtownikowi X i do jakich składów detalicznych je dalej sprzedano. W składach tych poddano badaniom personel co do tego, kto w ostatnim

czasie nabył te chusteczki. Pewien ekspedient zdołał sobie przypomnieć, że kilkanaście dni temu nabył pół tuzina tych chusteczek wyjątkowo wysoki i chudy mężczyzna. Przedłożono sprzedawcy szeregi fotografii przestępców, spomiędzy których wskazał sześciu jako ewent. nabywców. Trzech spośród nich siedziało w więzieniu a jeden zmarł był kilka dni temu. Dwaj pozostali uporcezywie wypierali się winy. Przeprowadzona w ich mieszkaniu rewizja uwieczniona została jednakże pomyślnym skutkiem, gdyż u jednego z nich wykryto 5 pozostałych chusteczek. W ten sposób łańcuch poszlak został zamknięty a los mordercy przypieczętowany.

Gdy w powyższym wypadku mordercę ujęto już po 12 godzinach, popełniona w Zagłębiu Rury zbrodnia doczekała się sądu dopiero po kilkunastu latach. Pewnego dnia znaleziono w jednym ze sztolni dwóch zamordowanych górników. Sprawcy nie udało się wyśrodkować tak iż sprawę odłożono do akt.

Niedawno temu przybył do pewnego lekarza na Śląsku górnik w celu opatrzenia nieznacznej rany. Lekarz zauważył, że mężczyzna miał bliznę na ramieniu, w której tkwił jeszcze mały odłamek węgla. Wyjął on ten odłamek i zapytał pacjenta, czy kiedy pracował w Zagłębiu Rury. Przypadkiem bowiem lekarz zajmował się także mineralogią, i odłamek zdawał mu się pochodzić nie z sąsiedniej kopalni śląskiej, w której zajęty był ów robotnik. Górnik jednakże stanowczo zaprzeczał, żeby kiedykolwiek pracował w Zagłębiu Rury. Lekarzowi atoli sprawa wydawała się podejrzaną. Odesłał więc ułamek węgla do instytutu geologicznego, gdzie istotnie stwierdzono, że ułamek pochodził z Zagłębia Rury. Lekarz doniósł o tym policji. Górnik w ogniu krzyżowych pytań przyznał się nareszcie, że zamordował owych dwóch górników. Górnicy bronili się kawałami węgla, z których jeden zranił mordercę w ramię. Pozostawiony niebacznie pod skórą drobny ułamek węgla wydał go po latach w ręce sprawiedliwości.

W innym wypadku zdradziła zbrodniarza stara wytarta czapka sportowa, jakich fabrykuje się tysiące.

Kilka tygodni temu dokonano włamania do willi bogatego przemysłowca w Budapeszcie. Sprawcy pracowali widocznie w rękawiczkach, gdyż nigdzie nie znaleziono odcisków palców. Jedną pamiatką po nich była stara czapka sportowa. Komisarz kryminalny, chcąc ustalić, z jakiego środowiska wywodził się właściciel czapki, umieścił ją w worku z grubego papieru i wytrząpał doszczętnie z kurzu. Badania mikroskopijne wykazały, że kurz z czapki pochodził przeważnie z tartego drzewa. Widocznie sprawca zajęty był w stolarni. W niedalekiej odległości od willi znalazła się istotnie istniejąca od niedawna stolarnia, której właściciel znany był policji. Po dłuższym wypieraniu się przyznał on się wreszcie do popełnionej włamania, gdy znaleziono w jego posiadaniu przedmioty, pochodzące z willi. Tak więc niepozorny pył zdradził zbrodniarza. (Kk)

Tylko Toledo!

ng 1852

Z ogromnym nakładem pracy przygotował Teatr Wielki inscenizację romantycznej opery Ryszarda Wagnera „Holender Tulacz”. W dniu dzisiejszym odbyła się generalna próba, która w całej pełni dowiodła, jak imponujący rezultat artystyczny osiągnęła praca reżyserska dyr. opery hamburskiej Strohma, kierującego wszystkimi próbami scenicznymi. Zespół wybornych śpiewaków, cały chór i orkiestra symfoniczna kierowane ręką dyr. La-toszewskiego z niezwykle zapalem zrealizowały zamierzenia artystyczne naszego gościa hamburskiego. Rewelacją dla miłośników opery będą ponadto dekoracje do „Holendra”, które skomponował p. Zygmunt Szpingier przy technicznej współpracy kierownika sceny hamburskiej p. inż. Unruha, umyślnie przybyłego do Poznania. Wszelkie nowoczesne efekty świetlne, jakie będą tym razem zastosowane, nadadzą obrazom scenicznym „Holendra” fantastyczność, która niewątpliwie olśni widzów.

Jutrzejsza premiera „Holendra” będzie nie tylko wielkim wydarzeniem artystycznym, lecz i towarzyskim naszego miasta. Wiele bowiem wybitnych osobistości z kraju i z zagranicy zapowiedziało swój przyjazd. Ze świata dyplomatycznego gościć będzie Teatr Wielki ambasadora Rzeszy v. Moltke oraz kilku przedstawicieli ministerstwa oświaty z Berlina, jak i przedstawicieli naszych ministerstw spraw zagranicznych i oświaty. Wielu krytyków muzycznych z Niemiec, a również z Warszawy będzie obecnych na jutrzejszym przedstawieniu, które stanie się prawdziwym świętem naszej placówki operowej.

Przypominamy już teraz, że następne przedstawienie „Holendra” w premierowej obsadzie odbędzie się w środę 22 bm.

Pies przyczyną zerwania z narzeczoną

Młodym, zakochanym ludziom najlepiej odpowiada herbatka we dwoje; każdy trzeci przeszkadza, gdyby to nawet nie był człowiek, ale jakieś inne stworzenie, jak np. w opisywanym wypadku — pies.

Przekonała się o tym doskonale francuska aktorka Jane Marnac, gdy swego czasu siedziała przy herbatce ze swoim narzeczoną w restauracji hotelowej w pobliżu Pól Elizejskich. Jej wierny pies siedział początkowo spokojnie u jej stóp, po pewnym czasie jednak zaczął warczeć na „konkurenta”. Z zazdrości zaczął warczeć na „konkurenta”, a potem nagle skoczył i ugryzł go w policzek.

Ukaszony przeraźliwie krzyknął, a wielu gości uciekło z restauracji, obawiając się, że jest to atak wścieklizny. Jednak nie wścieklizna, lecz zazdrość była przyczyną wyburzenia tego czworonożnego faworyta. Wypadek ten pociągnął za sobą przykre dla artystki następstwa. Narzeczoną niedość że zerwał z nią, ale jeszcze zaskarżył ją o 500.000 franków odszkodowania, uzasadniając swe żądanie tym, że jest oszepecony na całe życie.

Aptekarstwo w cyfrach

Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne przystąpiło do uzupełnienia luki istniejącej w ogólnej statystyce państwowej, w której pominięta była zupełnie statystyka, dotycząca aptekarstwa.

Wśród zagadnień związanych z aptekarstwem, duże znaczenie posiada sprawa uregulowania dopływu nowych sił do zawodu farmaceutycznego. W tym celu Towarzystwo zebrało niektóre dane cyfrowe, dotyczące frekwencji studentów na wydziałach farmaceutycznych uniwersytetów polskich w roku 1935-36. W roku tym liczba zgłoszeń na wydział i oddziały farmaceutyczne w całej Polsce wyniosła 458 osób, w tym 196 mężczyzn i 262 kobiety, studia farmaceutyczne ukończyło natomiast 251 osób (102 mężczyzn i 149 kobiet). Na wydział farmaceutyczny Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie wpłynęło w r. 1935-36 139 podań, przyjęto natomiast 61 osób.

Zbliża się
surowa zima
Spieszmy z pomocą
bezrobotnym!

Niezwykle śmiało pomyślana arcyucieszna komedia

„Niewidzialne Małżeństwo”

?? ?...
Gdy chcą zniknąć —
gdy chcą zjawiać się...
Nikt ich obecności nie wyczuwa —
a mimo to dają się we znaki...
Sa nieuchwytni i niewidzialni —
jak duchy...

?? ?...
A jednak... rośmieszają do rozpuku widzowie i wywołują swoimi dziwami burzę niemiłkającej wesołości.

„NIEWIDZIALNE MAŁŻEŃSTWO” — w którym główne role odtwarzają CONSTANCE BENNET, GARY GRANT i ROLAND YOUNG — ukaże się już WKRÓTCE jako wielka, nowoczesna sensacja filmowa na ekranie kina METROPOLIS.

ng 1224

ANGLIA OBCHODZI URODZINY SWEGO KRÓLA

Z okazji 42 rocznicy urodzin króla Jerzego odbyła się w Londynie wielka parada wojskowa. Na zdjęciu tambur major gwardii królewskiej na czele orkiestry maszeruje do palacu Buckingham.

Tabela loterii

2-gi dzień ciągnięcia III klasy 40 Loterii Państw.

I i II ciągnięcie

Główne wygrane

15.000 zł.: 97005
10.000 zł.: 5545 131319
5.000 zł.: 121548 133865 144684
160232 186934
2.000 zł.: 12006 11728 80759
114874
1.000 zł.: 33434
500 zł.: 117701 29886 41069
102854 160392 142405 161118
158917 103186 45795 142070
400 zł.: 35619 43702 61939
85654 82869 88643 81459 106852
101593 118899 167858 174726
181727 186670 187680
300 zł.: 35527 31620 45179
69282 94141 135907 141532
151528 160600 169676 166432
179033 184166 194230
250 zł.: 1487 2106 6899 11428
16536 18668 23090 31454 39000
41599 44630 56331 52115 60785
64057 88415 89051 88949 92312
102209 112154 113828 113903
132524 134427 135211 136145
139576 141446 145941 149393
156107 159875 172765 172995
176281 176940 180058 184108
185243 186168 189628

Wygrane po 200 zł.

29 495 521 904 63 1850 2069 3376
994 4076 305 5784 602 5179 941 7012
270 389 888 8598 833 990 9054 664
10052 59 11441 549 786 829 945 84
83 13055 165 636 15050 575 845 906
81 16432 623 883 18039 19009 49 183
556
20177 685 22219 409 88 785 23165
901 24414 533 605 785 25 188 762
26202 394 655 869 981 27452 513 78
892 28253 326 499 29339 416 577
30258 440 676 716 31343 431 851
82576 35060 947 37733
39053 76 204 615 839 40560 603
41235 574 42173 721 50 43048 738
44147 358 45264 486 46582 800 951
48092 49676
50271 628 868 51211 618 52077 184
224 336 471 515 940 53522 54519 644
69 55583 659 66 56462 69 505 57837
993 58073 701 922 59218 496 828
60004 162 963 61219 550 640 984
62082 334 419 541 875 63049 406 914
64682 65560 66339 988 67393 789
68661 727 69498 707 70117 559 89
967 71071 164 246 827 72058 265
747 62 73275 74264 446 801
76118 714 77589 78580 700 2 79115

218 399 913 80180 365 585 661 718
89 940 81396 452 82270 647 886
83405 83 714 78 84204 643 91 85670
777 888 86071 131 7098 185 769 821
88056 175 298 39 926 50 89215 544
90933 67 91577 92270 371 727 93576
674 94579 715 95025 338 560 709
96482 97722 826 98238 99030 177 553
688 100285 335 905 101227 396 737
102983 103839 104266 300 22 105262
504 981 106825 108009 509 109491
534 110266 517 111309 549 885
112126 417 933 113228 62 532 935
114316 717 920 116571 117258 340 449
6811 840 118124 512 121131 496 122293
123262 124700 125012 695 126043 190 413
127159 878 128314 129082 831 130032 54 117
341 484 132049 504 840 134177 248 135378
822 909 137730 139687 140694 141676 751
845 142631 73 143547 980 144486 145018 137
289 475 774 146594 147133 39 148144 353
705 149029 150115 151179 252 616 806 919
152446 153942 154182 235 563 155662
156981 157779 158342 474 570 851 164454
657 165775 828 925 166408 849 167572 605
168677 806 169383 528 170707 920 171015
498 979 172776 173025 189 240 174301 989
175031 457 545 176798 177027 157 246 178062
472 841 936 179368 491 760 180073 181221
336 512 895 988 182132 49 90 615 183240
563 741 77 184242 577 656 785563 858 186753
187716 188066 297 345 706 189864 972 190322
39 192323 707 193441 194234 407 522

Wygrane po 50 zł.

285 552 1234 42 685 707 52 2638
3497 4259 84 421 83 5198 342 689
7025 31 317 8108 490 9695 10455 603
80 854 11434 12459 599 644 932 13006
184 932 15168 293 748 945 16857
17299 550 18095 163 80 606
20217 310 758 21561 22252 473 786
23552 747 24357 480 876 25351 408
28012 579 986 29712 30343 31239
32880 33155 604 34669 35234 815
37991 38012 553 681 794 39143 755
40082 693 951 41423 837 40 59
42128 639 823 55 43077 328 528
44247 45009 915 46844 47218 34 62
98 408 48585 49314 943
50328 73 727 800 51206 67 974 79
52012 251 79 723 883 53545 671
54351 55187 429 56 558 637 901
5600 116 527 671 57389 677 58209
408 96 603 64 793 853 66 60032 338
682 972 61034 305 883 63338 578
784 64148 364 674 65039 328 66492
67574 68447 605 69141 304 922
70690 717 71787 931 72503 721 892
73521 664 789 74031 541 75190 482
768 891
76857 999 77192 773 947 78523 892
80362 424 540 930 81251 82167 395
737 83095 107 440 588 58541 86522
762 88185 425 33 908 89136 510 90817
933 92064 528 920 93078 81 371 524
77 94808 95079 456 72 654 909 96368
502 6 78 96936 99124 85 41 1100 087
338 23 897 101135 279 362 817 102171
662 762 103056 114 495 5 13 755

104729 885 440 105503 71 735 810
106204 54 320 698 747 107003 198
108416 109197 403 613 110170 218
417 111352 615 112927 433 40 995
114434 68 115055 276 409 513 116433 535
778 117564 92 963 118181 212 481 706 900
29 119364 120260 567 121215 38 343 122443
569 123058 124296 378 420 638 97 716 125842
949 126394 442 612 129844 683 130475 750
131357 457 901 132175 280 133107 134375
879 135069 241 136336 72 535 137197 344
77 469 739 60 882 138843 139191 564 667
768 942 140136 867 142447 515 667 143281
302 39 144354 145672 946 146291 841 60
147679 148151 288 679 148151 288 893 991
149138 286 458 565 931 150164 499 943
151070 120

152833 916 153013 726 59 155629 155023
178 268 956 158444 159244 157 160567 798
962 161442 953 162656 164123 856 165016 37
625 166006 55 330 167051 911 169253 853
170747 172194 601 30 173588 174912 175021
448 178186 168 648 959 179211 180809 81
181234 355 485 590 968 182075 85 268 75
658 823 1840006 465 617 65 895 185044 282
386 437 891 186219 662 188984 189111 190320
453 768 971 191355 618 994 192363 193507
628 194095 836

III ciągnięcie
Główne wygrane

Stala dzienna wygrana 20.000 zł.
tych padła na nr. 158470.

30.000 zł.: 95983.
15.000 zł.: 30358.
10.000 zł.: 170784.
5.000 zł.: 84646 53310 145757.
1.000 zł.: 41631 39040 62982
115823 152706 153419 163910 174529.
500 zł.: 30524 58369 85646 94779
126579 181036 184716.
400 zł.: 3494 48361 83587 83939
87787 93209 95978 97837 101180
122934 168697 186656 189801.
300 zł.: 3422 43263 50864 73867
74525 83291 94108 109990 149249
185688.
250 zł.: 3407 3648 3704 11254
11932 30289 32491 34627 37431
44636 50797 54483 67304 58449
58573 66013 68853 70274 80330
86760 87568 96764 100233 105105
105120 109535 121640 122605 125106
151765 152946 160347 170265 176044
176505 184461 188914 189896.

Wygrane po 200 zł.

210 53 276 875 3336 527 49 880
4810 953 58 5157 6305 7407 8195
940 10576 11729 12440 514 13344
14525 16737 818 17053 69 18287 19916
22163 210 599 24382 27402 28662
30419 32043 647 33405 34021 35439
686 32777 523 38126 98 40266 41634
732 42934 43910 44105 45428 47050
388 705 48240 540 49307 50009 500
697 51182 52241 479 752 93090 64486

666 817 55114 56455 68183 59103
60102 62180 615 720 63153 879 64709
65791 68214 405 887 69051 108 71451
864 72252 758 73408 74441 76768
863 962 77721 79451 80061 246 471
702 81278 82208 83451 84378 634
85225 704 820 86061 74 210 87936
88028 332 89002 90092 648 91953
93929 94348 95844 96297 798 97408
982 98523 99472 622 101504 102635
749 964 103236 325 472 615 104096
155 105105 27 106515 107751 914 56
108444 630 44 947 109585 886 110036
90 114 59 111102 535 90 112132 11348
115075 210 711 116701 31 117460
560 781 118092 278 119208 120519
121370 121699 122468 983 124086
126560 711 124417 128172 130347 455
141513 133885 959 134896 135125
136106 139611 140144 141785 144437
145981 146278 914 147995 149378
152226 310 153739 978 150481 229
155027 156416 828 157065 241 574
750 158272 513 160347 653 936
163187 165050 166559 167418 169161
170095 143 171218 335 172029 364
174235 370 177059 178115 844 52
179127 766 180108 445 181800 182799
183023 185171 768 186592 187408
548 188418 189128 742 191519 608
839 192764 193525.

Wygrane po 50 zł.

3044 484 4327 962 6116 231 699
7594 705 8204 842 9922 11084 12794
14485 16001 16648 17671 19955 23167
24263 689 26976 27205 765 28481
80257 979 81152 82386 998 34611
35179 36027 39374 4021 665 48900
45063 651 66 46296 98 47118 944
48330 53002 935 54323 476 516
55870 57612 755 68070 685 947 59323
470 60101 63025 839 512 765 64195
65892 4168 67126 53 722 68882 69667
824 951 70436 681 834 71298 72271
944 73233 427 780 74381 492 715 85
75014 209 497 618 762 79328 81201
400 778 90 82906 83290 608 84202
87484 88579 90416 593 830 91460 598
92099 94238 874 96145 558 98903 9962
100882 102225 81 711 103240 485 895
105458 107633 109357 653 781 93
111439 677 754 112876 562
114408 910 115386 589 116904
118219 534 119436 852 120259 632
121926 124499 126603 127900 128020
130043 53 694 131247 133966 1344414
135659 139710 140502 773 878 977
141694 766 142815 951 143277 145149
147322 148572 151536 688 153005
154654 155029 156559 63 157708
158642 159717 161470 162112 528
163131 165745 167881 168646.
170312 556 703 171365 172401
174617 700 175290 177537 178495
180282 698 181157 341 182120 183564
184924 185768 187584 191368 880
194050 524 940.

IV ciągnięcie

Wygrane po 200 zł.

1598 650 756 819 2028 284 365 472
4272 632 5282 502 76 7730 8788 9862

10394 684 11129 206 12011 102
18593 14422 16686 17008 18120 428
19053 552 20771 21126 991 22957
24058 515 38 26342 28070 28412 590
30365 87 698 925 31418 886 32501
34006 375 418 875 932 37050 581 617
86.

88129 523 39568 40715 77 41061
43407 44243 646 45004 50 47781
48235 98 380 658 705 49249 950 50025
456 51056 802 52018 516 54234 485
55300 56152 921 58299 303 6 59408
60379 969 61569 675 997 62502 63185
64786 66395 67643 725 68296 70522
73552 772 74660 75108 77351 78537
84 79266 80 794 861 82456 703 87
815 34 84806 86090 978 87805 88420
738 89541 5 90704 91029 677 971
92266 647 93408 95576 623 96490
98759 99407

100235 346 101189 102070 948 103134
831 104044 105713 106448 697 109132
110008 193 111186 284 624 95 112183
232 580 113276 115653 117431 3 797
120163 677 731 48 121471 123376
124739 863 125772 126073 155 130700
11 132546 133810 134274 947 135961
93 137144 140871 141015 143384 496
144308 146336 147663 714 148704 74
149020 152219 806 958 153743 154323
49 540 69 857 156065 157018 136
158345 601 777 16008 11 161178 551
701 162645 163871 167772 981 168545
170235 171272 429 82 172510 179371
904 180505 641 181556 673 184624
187494 189720 190312 192261 942
193995

Wygrane po 50 zł.

8023089 5907 6475 7179 558 9334
11826 12956 13775 18120 19443 526
638 21041 557 22375 600 26517 27241
28748 31780 32122 33694 34268 748
894 35149 818 37278.

38253 468 39157 374 594 604 40711
41004 148 42518 943 44041 422 953
46448 899 47805 48505 79 937 50645
51671 981 52023 814 947 53825 54218
316 859 55308 950 56207 57003 209
665 58260 59349 551 859 62938 63850
471 845 64777 822 66158 68012 530
825 69257 542 959 71472 761 72744
95 73375 443 74478 75032 78511 825
79193 668 81947 82570 609 712 83428
84445 862 85703 87702 822 88366 873
979 89171 388 90961 91679 92257
93800 81 413 94200 583 95 773 845
97646

100445 982 101479 806 102736 840
927 103955 105974 106021 812 107941
109553 111609 112906 116104 307
118123 965 122008 700 123879 124947
126776 129030 868 130551 131093 98
132882 135332 136340 506 72 138148
346 863 139593 884 140199 839 143784
145092 845 146381 149416 150469 688
152076 390 862 155059 156073 333
589 158530 611 753 160243 161772
164472 165110 170214 171388 457
172020 173921 174363 656 177444
178886 983 180237 373 453 181273
706 182370 183210 962 184878 185836
186505 908 187278 719 189123 190251
679 759 194367 506

Tabele Loterii Państwowej podajemy bez gwarancji

SPORT

Warta — Wisła

Drugie w sezonie zawody międzyokręgowe o drużynowe mistrzostwo Polski w pięciostawie odbędą się w niedzielę o godzinie 20 w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich, pomiędzy mistrzem Polski Wartą i mistrzem okręgu krakowskiego, Wisłą. Nie ulega wątpliwości, że wygra, i to niewątpliwie wysoko Warta, chociaż z powodu wyrównanego poziomu zespołu gości, niespodzianki w niektórych wagach nie są wykluczone. Toć już w roku ubiegłym Warta pokonała się w Krakowie, przegrywając niespodziewanie do Wisły 7:9. W Poznaniu jej to nie grozi, gdyż „zieloni” nauczani doświadczeniem z roku zeszłego, przygotowali się solidnie do niedzielnych zawodów.

KAPELUSZE VELOUROWE

w dużym wyborze po wszelkiego rodzaju reparacje

do koloru każdego futra cenach bezkonkurencyjnych tanio i akuracie wykonują

TOMASEK

Pocztowa 9
Rok zał. 1910
Telefon 51-40

RADIO

Prymas Polski przemówi do radiosłuchaczy
Dnia 18. XII o godz. 19.50 przemówi do radiosłuchaczy Prymas Polski J. E. ks. Kardynał dr August Hlond. J. E. ks. Prymas zaapeluje do radiosłuchaczy wzywając do ofiarności w związku z akcją zimowa niesienia pomocy bezrobotnym.

Muzyka fińska

Inicjatywa Międzynarodowej Unii Radiofonicznej stworzenia koncertów tzw. „europejskich”, czyli audycji organizowanych kolejno przez rozmaite kraje europejskie i transmitowanych przez obce broadcastingi, okazała się ogromnie szczęśliwa. Każdy naród zapoznaje słuchaczy innych krajów ze swą najbardziej charakterystyczną muzyką, przy czym często chodzi tutaj raczej o wydobywanie specyficznych właściwości danego kraju, wyrażonych w muzyce, niż o pokazywanie najwybitniejszych, lecz ogólnoeuropejskich talentów. Dzięki temu nawiązuje się między narodami kontakt duchowy i kulturalny, dla ogółu radiosłuchaczy bardzo interesujący.

Dnia 17. XII. w piątek o godz. 20-tej transmitowany będzie z Helsinek koncert kompozytorów fińskich: Jana Sibeliusa, Yriö Kilpinena, Leevi Madetoja i Uno Klamiego. Jan Sibelius znany jest dzisiaj na całym świecie i również w Polsce cieszy się dużą popularnością. Jego dzieła pełne poezji i romantyzmu o lirycznej melodyjności i pięknych barwach dźwiękowych zdobyły sobie polskie estrady. Sibelius jest najpoważniejszym reprezentantem, właściwym twórcą narodowej muzyki fińskiej. III Symfonia, która wchodzi w skład programu transmitowanego koncertu, nosi również charakter narodowy fiński.

Yriö Kilpinen jest przede wszystkim kompozytorem pieśni, które należą do najlepszych w literaturze muzycznej ostatniej chwili. Cztery z nich — „Pieśni góralskie” — usłyszą radio-

słuchacze w koncercie europejskim. Ważne miejsce wśród muzyków Finlandii zajmuje również Leevi Madetoja, który wstawił się głównie operą o charakterze narodowym „Pohjalaisia”. Niektóre fragmenty z tej opery usłyszą radiosłuchacze w koncercie. Czwartym kompozytorem którego poznają słuchacze polscy, będzie Uno Klamie, najmłodszy ze wszystkich wymienionych, przedstawiciel najnowszych kierunków w muzyce.

Wykonawcami koncertu będą: orkiestra symfoniczna pod dyr. Toivo Haapanena i baryton Oiva Soini.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Po dłuższej przerwie wchodzi dziś na afisz opera Pucciniego „Madame Butterfly” w częściowo zmienionej obsadzie. — Rola tytułową objęła p. dr Stani Zawadzka, rolę Pinkertona p. Stanisław Drabik. Dyryguje kapelm. Stefan Barański.

Jutro odbędzie się premiera opery „Holender tułacz”, oczekiwana z wielkim zainteresowaniem przez miłośników naszego teatru. Przedstawienie zapowiada się pod każdym względem rewelacyjnie; reżyseria Henryka Strohma — generalnego intendentu opery hamburskiej; muzyczne przygotowanie przez dra Z. Latoszewskiego; świetna obsada wokalna w osobach pp.: Bojar-Przemienieckiej, M. Janowskiej, E. Maja, K. Urbanowicza, M. Saleckiego i W. Łuczyńskiego, oraz wspaniałe dekoracje projektu art.-malarza Z. Szpingiera.

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro komedia Bus-Feketego pt. „Jan” z pp. Dziewońska, Sachnowska, Ja-

worskim, Mroźewskim i Noskowskim w rolach głównych. W niedzielę po południu po cenach zniżonych arcywesoła komedia Vebera „Beben”.

W próbach klasyczna komedia Mikolaja Gogola „Ożenek”.

Co to jest „Caritas”?

„Caritas” to miłość i miłosierdzie chrześcijańskie. Tworzy ją całe społeczeństwo; przedstawiciele całego społeczeństwa stoją na czele tej instytucji.

Prezesem poznańskiego okręgu „Caritas” od 1. 7. rb. jest naczelny dyrektor „Vesty” p. Mieczysław Wieczorek, wiceprezesem ks. kan. Narcyz Putz, sekretarzem i kierownikiem ks. Józef Jasiński, skarbnikiem p. Władysław Tschuschke. Dalej do zarządu wchodzi: ks. prał. Mazurkiewicz, p. radczyni Milewska, p. prof. Niklewska, p. Zofia Zakrzewska, p. dyr. Fischbachowa, p. radca Nowak, oraz p. radca Rychlewski. A za zarządem stoi 1682 członków. Jest to, jak na Poznań, liczba niewatpliwie za mała, instytucja prosi więc o większą życzliwość i dalsze poparcie.

Wszędzie panuje wielka bieda. Śpieszy wprawdzie z pomocą Fundusz Pracy, pomaga Opieka Społeczna, uwijają się gorliwie Panie Wincentki, lecz wobec wielkiej biedy pomoc ta jest niewystarczająca. Do osiedli śpieszy również siostra „caritasowa”. Na pracę tę potrzeba funduszy, gdyż lży obciera się chlebem. W ciągu „Tygodnia Miłosierdzia” społeczeństwo poznańskie złożyło ofiarnie znaczną sumę, ale to wszystko za mało wobec aż 14.000 biedy.

Dawajmy nadal, bo niedza nieraz okropna. Grosz dany na nakarmienie głodnych i przyodzianie na pół nagi, wróci do społeczeństwa skropiony iza wdzięczności.

Kinoteatr „SŁOŃCE” Kinoteatr

W sobotę, 18 i w niedzielę, 19 grudnia o godz. 3 po poł.

Z powodu niebывałego powodzenia na ogólne życzenie Szan. Publiczności ostatnie 2 popularne przedstawienia najpiękniejszego arcydzieła filmowego realizacji Karola Martina

MOJE SZCZĘŚCIE TO TY!

W rolach głównych: najznakomitszy tenor świata, król śpiewaków:

BENIAMINO GIGLI

Isa Miranda — Gustaw Waldau

W filmie tym pełnym poezji i piękna najznakomitszy tenor świata BENIAMINO GIGLI śpiewa szereg najpiękniejszych arii operowych i pieśni, między innymi arie z oper „Tosca”, „Manon” i „Aida”. — Film, który przemówi do serc Waszych najpiękniejszym językiem miłości!

Film dozwolony dla młodzieży od lat 12.

Bilety po cenach zniżonych: parter 50—75 gr, cały balkon 1 zł są do nabycia wcześniej od piątku przy kasie III kinoteatru „Słońce”.

zg 1591/2

Dnia 16 grudnia 1937 r., zasnęła w Panu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, siostra, teściowa, babka i ciotka, ś. p.

z Przyjemskich

Franciszka Giersbergowa

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 19. bm. o godz. 15 z kościoła Szpitala Wojskowego na cmentarz staroświątymarciński przy ul. Towarowej.

zg 28 456

W ciężkim smutku pogrążona rodzina.

Poznań, Kościan, Pułtusk.

We wtorek, dnia 14 grudnia 1937 r. o godzinie 16.30, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, ukochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Marcin Statkiewicz

przeżywszy lat 73.

zg 28 457

W ciężkim smutku pogrążeni żona z dziećmi i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 19 grudnia o godz. 14.30 z kaplicy cmentarza OO. Zmartwychwstańców na Wildzie.

DŹWIG

towarowy - elektryczny na prąd zmienny 380 wolt w dobrym stanie kupimy. Oferty Kurier Pozn. dg 25 542

Praktyczny i trwały podarek gwiazdkowy

Pg 34 962

przy wielkim wyborze i cenach przystępnych — w składzie JUBILERSKO-ZEGARMISTRZOWSKIM

STEFAN HUBERT

Poznań, św. Marcin 45
Telefon 14-55
przy nar. ul. Pierackiego

OKAZJA! samochód Polski Fiat 508

używany — w bardzo dobrym stanie i wiele innych gotowych do jazdy

REPREZENTACJA SAMOCHODOW „ADLER”

F. SZCZEPAŃSKI — Poznań
PLAC WOLNOŚCI 17 — TEL. 30-07

3 kremy

Nie można pozostawiać skóry twarzy samej sobie. Trzeba dbać o nią. Skórę suchą, nasycać kremem łagodnym CRÈME NEUTRE, do tłustej stosować beztłuszczowy krem SETA, normalną odżywiać i udelikatniać kremem VIRGINIA. Piękna, pielęgnowana cera czyni iwarz Pani — młodą i pociągłą.

PERFECTION

Tg 21 925

JUTRO

W ZŁOTĄ NIEDZIELE

możesz swobodnie wybrać stosowny podarek na Gwiazdkę

FOTO-GREGERA

POZNAŃ — 27 GRUDNIA 18

Na Gwiazdkę praktyczne podarki

Brzytwy, aparaty i ostrza do golenia, nożyczki, nożyce do drobiu, szczyrki, noże i widełce, łyżki, łyżeczki, plater, alpak, i z stali nierdzewnej, nożyki do owoców, widełeczki do ciast, koszyczki do szklanek i wiele innych.

J. GREGOROWICZ

dawn. ED. KARGE

Poznań Szlifiernia ul. Nowa 7/8
Pg 34 568-48,63 Asygnaty Kredyt.

STENOTYPISTKI

biegłe stenografujące, z dobrą znajomością języka polskiego, obowiązkowej, z pełnym wykształceniem, poszukuje poważna instytucja na stałą posadę. Zgłoszenia z krótkim życiorysem, odpisem świadectw, referencjami i wymaganą pensją do Kuriera Poznańskiego pod zg 1599.

Prawdziwe Wina Górnówęgierskie, słodkie i wytrawne

wybranych roczników — korzystnie

Pg 35045-50, 120

KANTAKA 5

TELEFON 30-55

J. STRZELCZYK

KANTAKA 5

TELEFON 30-55

HURTOWNIA WIN

W Złotą Niedzielę

otwieramy nasze magazyny od godz. 13-tej — 18-tej
i prosimy pamiętać, że

Miłą niespodzianką

będzie każdy

PODAREK GWIAZDKOWY

jak elegancka i gustowna

Bielizna, Piżama, Szlafrok, Bonżurka

gotowe i na miarę — krój pierwszorzędny

oraz wszelkie

Modne frytki Męskie

pulowery, szale, rękawiczki, skarpety, pończochy, getry, kapelusze,
czapki, parasole męskie i damskie, pantofle domowe i kalosze
kupione korzystnie w firmie

The Gentleman

Właśc. Stefan Schaefer

ul. Nowa 1. POZNAŃ ul. 27. Grudnia 4.
TELEFON 31-69.

Pg 5005 50, 867/7

Sprzedż na asygnaty Spółdzielni „Kredyt”

PROSIMY

już teraz pomyśleć o zakupie odpowiednich podarków gwiazdkowych. Towary nasze o charakterze praktycznym i trwałym, nadają się szczególnie na podarki gwiazdkowe. Rewelacyjnie niskie ceny umożliwiają wszystkim tani zakup:

MODNE PALTA I ULSTRY — FUTRA SPACEROWE,
SPORTOWE, KURTKI SKÓRZANE, FUTRZANE I DO
POLOWANIA — WYKWINTNE UBRANIA — BON-
ŻURKI — SPODNIE — PŁASZCZE I UBRANKA DZIE-
CIĘCE — MODNE WEŁNY NA PŁASZCZE I UBRAN-
IA — NAJSZLACHETNIEJSZE GATUNKI.

Wykwintny dział miarowy — Modernizacja i poszycie futer

Przyjmujemy asygnaty KREDYT

NAJWIEKSZA FABRYKA WYKWINTNEJ ODZIEŻY

W. KONKIEWICZ

POZNAŃ — STARY RYNEK 8.

W niedzielę, dnia 19 bm. magazyny nasze otwarte od godz. 13—19.

to PUDER

FORVIL

5 FLEURS

wpływa tak
upiększająco

na moją cerę.

5
FLEURS

IDEALNIE PRZYLEGA
JEDYNNIE NIESZKODLIWY
BOGACTWO ODCIENI

FORVIL

Mimo, że w okresie gwiazdkowym jest w handlu dużo pracy, nie trzeba zaniedbywać reklamy gazetowej. zg 1586

Przyjdź i poradź się w Wydziale Propagandy Kuriera Poznańskiego, św. Marcina 70 od godz. 10—12 i 16—18

Szkło

okienne, ogrodowe, ornamen-
towe, dachowe itp.

szyby wystawowe i lustra
Obrazy i listwy na ramy

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.
Poznań, Woźna 15. Tel. 28-63

Oddział w Łodzi, ul. Wigury 15, tel. 134-53 Pg 31214/17119

ng 08 19

W. KRUK

Jubiler

Zegarki — Bransolety

Poznań, ul. 27 Grudnia nr 6
zał. 1840 r.

poleca
Ng 1120

pierścionki, kolczyki, broszki itd.
jako trwałe podarki

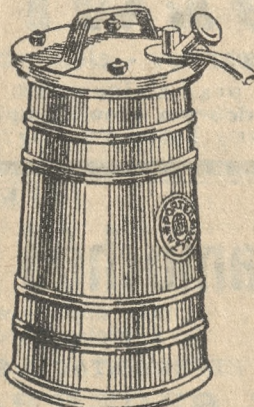
PAMIĘTAJ
PRAKTYCZNE
I ŁADNE
PODARKI

od CZEPCZYŃSKI ego
CENTRALNA DROGERJA ST. RYNEK 8
DROGERJA UNIVERSUM FR. RATAJCZ. 38

Piwa Żywieckie

w syfonach a 5 i 10 ltr. do-
starcza w dom na każde
święta i uroczystości

Arcyks. Browar w Żywcu
Repr. J. Liedke
Poznań - Dąbrowskiego 28
telefon 74-78

ng 1954

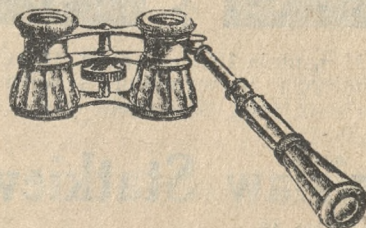
OKULARY

o szklach Zeissa, Uro Umbral w
najnowszych fasonach — poleca

Najstarszy Zakład Optyczny

H. Weichman

Aleje Marcinkowskiego
naprzeciw kościoła św. Marcina.
dz 25 545

Wśród naprawdę miłych
upominków gwiazdkowych

zawsze były

termometry

barometry

lorgnony

lornetki

cyrkle i t. p.

FOTO-GREGER

POZNAŃ, 27 GRUDNIA 18

Pg 34 978-50, 16

G. HONARSKA

Pg 34 982-50, 28

niezrównana
piosenkarka

Jerzy Klimaszewski

Rena Hryniewiczówna

artysta rewii
stołecznych
znakomita
tancerka

od czwartku
16 grudnia

W SIMIE

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzeciw: n 2396, z 21 025, d 1611
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmują się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmują się do godz. 10.45.

1. DOLY-PARCELE

Kamienice
wolna od podatku, dochód 9.500 sprzedam 53.000. — przyjecie amortyzacji. Oferty Kurier Poznański zdg 60 081

Parcela
przy ul. Libelta 7 (1673 m²) do sprzedania. Oferty z ceną do Kuriera Poznańskiego zdg 2 459

Za 42 000,—
gotówka sprzedam zamieszcowy właściciel trzypiętrowa kamienicę dochodem brutto 6.000.— Spieszne zgłoszenia reflektantów do Kuriera Pozn. zdg 60 114

Kamienica
bezstemplowa — dochodu 15 000.— centrum

Gdyni
sprzedam lub zamienie Poznań. Krzesiński, Piekary 8. zdg 60 116

2. PIENIĄDZ

Poszukuję
współpracownika gotówka, dział elektryfikacji nowosć. Zgłoszenia 10—12 i 14—16. Kwiatowa 13. m. 7. zdg 59 915

Wspólnika (czkę)
gotówka — przyjmie zaraz. Mam kartę rzemieślniczą kapelusznictwa i zaprowadzony skład. Oferty Kurier Poznański zdg 60 048

3. LETNISK I UZDROWISK

Krynica
komfortowy pensjonat „Małopolanka” otwarty zaprasza miłych gości. Muszyńska. zdg 58 795

Rabka.
pensjonat „Margrabianka” — otwarty cały rok — pełny komfort. Piechocka, tel. 170. ng 1 467

Rabka.
pensjonat „Salvator” — pod zarządem Piechockiego Oktawii — poleca pokoje jasne, czyste, ciepłe, suche — kuchnia staranna, — smaczna, zdrowa — ceny umiarkowane. ng 1 468

4. OSOBISTE

Masz wątpliwości
jak przeprowadzić kampanię ogłoszeniową, skorzystaj z pomocy Wydziału Propagandy Kuriera Poznańskiego zdg 45 884

Świadców
wypadku dnia 10. 12. przystanku Kraszewskiego. Rynek Jeżycki, tramwaj 10, godz. 11.50. Upraszam się o zgłoszenia Słowackiego 52. m. 6. zdg 59 923

4.—
trwała ondulacja. Masztalarska 7a. zdg 59 988

Do
Sobocińskiego. Ratajczaka dwa. na drugie śniadanie, każdy smaczos gna. zdg 59 167/8

6. OŻENKI

Panna
lat 26, przystojna, wysoka, inteligentna, posagu 15 tysięcy zł — wyjdzie za mąż. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 60 095

Szatynka
pozna przystojnego pana, najchętniej kolejarza do lat 37. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 60 033

Panna
inteligentna lat 32, przystojna, gospodarna posiadająca 15 000.— wyjdzie za wyższego urzędnika, lub większego ziemianina. Oferty Kurier Poznański pod zdg 60 122

Kawaler
stałej posadzie, — 8 morgowym ogrodem Poznań, — posłubi panią do lat 45, która wybuduje domek. Oferty Kurier Pozn. zdg 60 125/6

7. SPRZEDAŻE

Mebel
największy wybór, najniższe ceny
Hala Mebli
Wrocławska 38. Drogodnie 142
Praktyczne

gwiazdkowe
upominki okazynie „Lamus”. Strzelecka. Pg 34 582-48.82

Sprzedaż — Naprawa
montownia pór — wszelkich systemów pór wiecznych, ołówków, automatycznych. Naprawa, natychmiast w firmie Józef Czosłowski, spec. skład papieru, Poznań — Fr. Ratajczaka 2. dg 25 096

Przekonaj się o niskich cenach na **meble nowoczesne**
Gabinety — Jadalnie — Sypialnie — Kuchnie — Tapczany.
Marcin 74
zdg 59 931

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju. Józef Matuszewski. Wrocławska 19. dg 25 076

Torebki damskie
Parasole, Nesesery, — Walizy skórzane — Teki portfel
Wiktor Czyst
Poznań — Szkolna 11. Pg 34 814-48.15

Skład papieru
galanterii, najruchliwszej ulicy śródmieścia tania powodu choroby. Adres Kurier Pozn. zdg 59 794

Serwis
stołowy, kawowy, szkło, sztuczne alpakowe to

naftan'ej
sprzedaje Marian Lesiński.
Hurt Porcelany
Wroniecka 92. dg 25 445

Podarki gwiazdkowe
kupisz najtaniej
Wroniecka 24
podwórze całkowita **wyprzedaż.**
Porcelany, szkła, fajansu. dg 25 446

Modne
Kapelusze Koszule Krawaty
tania. M. Paszek Poznań. Wrocław 60 011

Steinway & Sons
pianino pierwszorzędne okazynie sprzed Magazynu Fortepianów, Marcina 22, podwórze, zdg 59 906

Lalkę dużą, skrzypce
futealem tania. Jeskiego 2. m. 15 Łazarz. zdg 59 978

Dogi
młode okazynie, telefon 30-30. zdg 59 951

Choinki i jodły
cena od 50 groszy do 1.50 zł. Półki zapas starczy. Jeżycka 44 zdg 59 453/4

Kapelusze welurowe
Bielizna Pończochy
Pulowery, krawaty
Rękawiczki
najkorzystniej
Svenda
Stary Rynek 65. N 52 089-90

Mebel
kupuje się najtaniej u
Bakosia, Stary Rynek 51
zdg 59 779-80

Skład
nabiału, centrum, — natychmiast tania sprzedam. Nowakowski 14 Garbary 48 — 21. zdg 59 945-6

Sercem
i głowa pomysł o gwiazdce dla najbliższych. Zegarki ręczne — słubne obrączki i wiele innych upominków poleca Chwilkowski. Bazar, Nowa 8. zdg 59 985-6

Karpie prima
każda ilość sprzed. „Tryumf”. ul. Jeżycka 44. Telefon 66-76. zdg 60 065/6

Okazja! Phonola
odrazu każdy gra mistrzowsku tania. Wierzbicice 15. I. mieszk. 2 zdg 59 952

Najkorzystniejsze źródło zakupu
mebli
używanych Ignacy Rapp.
Podgórną 6
zdg 59 900

Najkorzystniej kupisz nowoczesny
tapczan
20 sztuk do wyboru.
św. Marcin 74
zdg 59 899

Jeżeli
Pianino
to tylko u
Drygasa
ceny rewelacyjne niskie. zdg 59 893

Walizkowy
plytami. Mickiewicza 5 — 3. zdg 59 889

Egzystencja
skład spożywczy mieszkaniem, — centrum, towarem lub bez zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 59 933

Dużo ozdoby, wiele rozkoszy
sprawia
Kryształ
nabyty za kilka groszy w firmie „Dom okazynego kupna” Jeżycka 10. (Świętosławska). Asygmaty Kredyt. Pg 35 011-50.94

Aparat
Voigtlander Bessa 6X9 najnowocześniejszy sprzedam za 180. jak nowy. Oferty Kurier Poznański zdg 59 854

Okazja
niżej cen fabrycznych, szczotki, liny, hamaki, sienniki, firma Sieg, Marcina 52, małe okno. zdg 59 859

Sypialnię
polerowaną tania sprzedam. — Stolarnia, Glebocki, Górna Wilna 37. zdg 59 861

Pianina
używane pierwszorzędne. Dominińska 1. zdg 59 869

Tapicerzy
okazja oddam niżej ceny fabrycznej, gurt, sznury rozmaite tylko Marcin 52. Józef Sieg. zdg 59 861

Sprzedaż
okazyjne nowe story, firany, fillet. Maleckiego 3132 — 23. zdg 59 864

Smoking
szczipła 7 — 4. Warszawska 123 — 8. zdg 59 910

Gramofon
Kantaka 2 — 5. zdg 60 097

Futro
piżmowce, tania sprzedam. Kramarska 19/20. m. 11. zdg 60 094

Okazja
dobrze zaprowadzony skład tow. krótkich Poznań, śródmieście, tania sprzedam z powodu choroby Oferty Kurier Poznański zdg 60 093

Adlera
maszyny do pisania sprzedam. — Babińskiego 7 — 4. zdg 60 082

Bujanka
gramofon, Szkolna 9 — 3. zdg 60 086

Radio
trzylampowe, baterijne sprzedam Wielkie Garbary 54 — 25. zdg 60 091

Koń
na biegunach. Wierzbicice 39a. m. 22. zdg 60 035

Skład
papieru, tytoniu, galanterii Poznań, spiesznie, powód wyjazd za mąż pójście. Marsz. Focha 39. p 1515

Telefunken
nowoczesny okazynie. Dąbrowskiego 49. m. 18. Obejrzeć godz. 19—21. ng 1 964

Radio
lampkowe prąd zmienny, zamienie na stały. Chwaliszewo 3/4. — delikatesy. zdg 60 151

Lampy
elektryczne, stylowe najtaniej z wytwórni. Masztalarska 7. zdg 60 133

Gramofon
elektryczny, szafkowy, lepsze płyty sprzedam tania. Oferty Kurier Poznański zdg 60 131

Maszynę
do szycia Singer 150 zł sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 60 119

Bacon Eksport
dobrze zaprowadzony w powiatowym mieście za 1 000 złotych do oddania. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 60 121

Ogrzewanie centralne
kocioł 5 radiatorów rury, telefon 58-06. zdg 60 117

Pianino
tania. Pl. Sapiieżyński 5. restauracja. zdg 60 106

Piec
kapielowy, węglowy tania sprzedam. Matejki 11. warsztat. zdg 60 113

11. KUPNA
Srebro
złoto, wszelkie starożytności kupuje „Lamus”. Strzelecka. Pg 34 580-48.83

Biurko
białe (damskie) krzesłem, kupie. Oferty cena Kurier Poznański zdg 59 871

Bechsteina, Blüthnera
kupie spiesznie. Oferty z podaniem ceny Kurier Poznański zdg 59 973

Fryzjerskie
krzesła, fryz. Orszkiewicz, — Podgórną 2. zdg 59 976

Kase
rejestracyjna „National” kupie zaraz. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 60 089

Piec
przenośny kawy kupie, Ratajczaka 31 — 5. zdg 60 076

Dywan
perski duży kupie. — Oferty Kurier Poznański zdg 60 034

Lubin
niebieski kupujemy, prosimy o opróbkowane oferty. Ziemiopłod Leszno, tel. 271. ng 1 725

12. DO WYNAJĘCIA

4 pokojowe
komfortowe Ratajczaka III piętro, piec, słoneczne. Oferty Kurier Poznański zdg 59 222

4 pokojowe
bez podatku od gospodarza Debiec, Sw. Szczepana. Informacje Grobla 27a. m. 1. zdg 60 149

2—3 pokojowe
Bukowska, Patr. Jackowskiego, łazienka, ogródek oraz trzypokojowe — dwupokojowe, komfortowe Sienkiewicz, narożnik Asnyka. Blizszych informacji udzieli Administracja Domów P. K. E. Gajowa 1, pokój 15. zdg 59 895

Pokój
Chociszewskiego 47. zdg 59 867

Trzypokojowe
komfort, słoneczne, II piętro. Siemiradzkiego 3, gospodarz. zdg 59 911

Dwupokojowe
trzeci mniejszy, łazienka, bezpodatkowe, słoneczne zaraz. — Emilia Szczygielskiej 5. zdg 59 904

Czteropokojowe
Niegolewskich 7. Pg 35 019-59.162

2
pokoje, kuchnia, zdrowe, willi. Solacz, Mazowiecka 6, gospodarz zdg 59 905-6

Mieszkanie
1 pokój, centrum od gospodarza, samotnej od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 60 062

Trzypokojowe
willi, komfortowe 1 lub 15 stycznia. Kasztelańska 15. Osiedle Grunwaldzkie. zdg 60 027

13. SZUKA MIESZK.

Urzednik
etatowy poszukuje z dniem 1. I. 38 r. 2 pokoi z kuchnią, ewentl. łazienką. Zgłoszenia z warunkami do Kuriera Pozn. zdg 59 920

15. POKOJE UMEBL.

Z klatki
pokój umeblowany do wynajęcia od zaraz. Aleje Marcinkowskiego 1. m. 8 (dom narożni). zdg 59 393

2
przyległe niekrepujące. Pocztowa 26 — 8. zdg 59 618

Jeden
lub dwa pokoje próżne do wynajęcia. Matejki 40/41, skład. zdg 59 920

17. LOKALE
Pralnia
suszarnia potrzebna w pobliżu Rynku Jeżyckiego. Oferty Kurier Poznański zdg 59 960

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Sobota, 18 grudnia
6.15 aud. poranne; 11.15 audycja dla szkół: „Spiewamy piosenki”; 11.40 Gabriel Faure: Ballada op. 19 fortepian; z tow. ork. symf.; 11.57 sygnał czasu; 12.03 audycja południowa; 15.30 wiadomości gospodarcze; 15.45 Teatr Wyobraźni dla dzieci: słuchowisko pt. „Generalna próba szopki” wg Janiny Porazińskiej (z Poznania); 16.15 koncert popularny w wyk. T-wa mandolinistów „Kaskada” (z Wilna); 16.50 pogadanka aktualna; 17.00 „Mody i uroczyszenia pań rzymskich” — felieton (z Krakowa); 17.15 koncert solistów; 18.00 sport; 18.10 pogadanka; 18.15 piosenki w wyk. Greta Keller (płyty); 18.35 audycja dla wsi; 1. Aktualna pogadanka rolnicza; 2. Konieczne — arunki dla rozwoju spółdzielni — pogadanka; 19.00 audycja dla Polaków za granicą; 1. „Kozucha — klamczucha” — bajka dla dzieci; 2. W naszej świetlicy; 19.50 pog. 20.00 wczoraj Adolfa Sonnenfelda w wyk. Ork. P. R. pod dyr. Olgierda Straszynskiego. W przerwie o godzinie 20.45 dziennik wieczorny i pogadanka; 21.45 „Dobry” — skecz (ze Lwowa); 22.00 muzyka taneczna w wyk. Maiej Ork. P. R. 22.50 ostatnie wiadomości.

Niedziela, 19 grudnia.
8.00 audycja poranna; — 9.00 transmisja nabożeństwa z kościoła s. s. Benedyktynów w Sierpcu (przez Toruń); Po nabożeństwie ok. godz. 10.30 muzyka (płyty); 11.30 reportaż z życia; 11.57 sygnał czasu; 12.03 poranek symfoniczny. Wykonawcy: Orkiestra symfoniczna m. Poznania pod dyr. Latoszewskiego; 13.00 przegląd kulturalny; 13.10 „Smocza Jaskinia” — fragment z powieści „Strasny diadunio” — Marii Rodziewiczówny; 13.30 muzyka obiadowa (ze Lwowa). Wykonawcy: Orkiestra pod dyr. Tadeusza Serejskiego oraz Irena Lipczyńska i Zofia Szafranowa (2 fortepiany); W przerwie o godz. 14.00 I audycja wielkiego konkursu zimowego; Przedstawiamy speakerów; 14.45 audycja dla wsi; 15.45 wszystkich po trochu — audycja dla dzieci; 16.05 koncert kameralny (z Katowic); 16.45 „Anielica i życie” — powieść mówiona Heleny Boguskiej; 17.00 podwieczorek przy mikrofonie. — Transmisja z sali hotelu „Bristol”. Wyk.: Maja Orkiestra P. R. Greta Turnay, Konrad Buff (zabawne instrum.). Kaz. Rudzki, Konrad Zelechowski oraz zespół wokalny „Ite 4”. W przerwie o godz. 18.00 chwila Biura Studiów; 19.00 „Nicoło Paganini” — słuchowisko Stanisława Nadziina (znowienie); 19.40 reportaż z konferencji robotniczej w Łodzi; — 19.50 utwory Felixa Nowowiejskiego — w wykonaniu polonijnych chórow i orkiestra symfoniczna pod dyr. kompozytora (z Torunia); — 20.35 program na jutro; — 20.40 przegląd polityczny; 20.50 dziennik wieczorny; 21.00 wiadomości sportowe; 21.15 „Obraz moralny” —

WARSZAWA

Sobota, 18 grudnia
Warszawa II — 13.00 koncert rozrywkowy (płyty); 14.10 Adolf Busch i Rudolf Serkin w repertuarze kameralnym (płyty); 15.00 pogadanka aktualna; 15.10 sport; 15.15 zespół salony Jana Różewicza; 18.00 muzyka lekka (płyty); 19.05 recital fortepianowy Jakuba Kalciekiego; 22.00 „Z najnowszych tomów poezji” — kwadrans recytacji; 22.15 muzyka lekka (płyty).

Niedziela, 19 grudnia
Warszawa II — 14.45 utwory Mendelssohna na (płyty); 16.00 — felieton; 16.15 oktet salony Rachonia (z harfa); 16.58 program 22.00 muzyka lekka (płyty).

POZNAŃ

Sobota, 18 grudnia
Poznań — 11.40 Scherzo i Finały z Symfonii f-moll Piotra Czajkowskiego (płyty); 13.05 muzyka Franciszka Schuberta i Jana Straussa (płyty); 14.05 gielda; 14.15 z filmów i rewii (płyty); — 15.10 sport; 18.20 skrzynka rolnicza; 18.30 Polskie pieśni jesienne odśpiewa Janina Tillner-Zakrzewska; 18.45 wesołe porachunki: tydzień w żarcie i piosence; 23.00 muzyka rozrywkowa (płyty).

Niedziela, 19 grudnia
Poznań — 7.00 „Roraty” transmisja porannego nabożeństwa z Katedry; 7.55 Mozart: I część konc. fletowego; 8.30 melodie tryolskie i polskie odegra S. Wesołowski (harmonijka ustana); 8.45 „Co słychać wśród rolników”; — 10.30 program; 10.35 muzyka instrumentalna i soliści płyty; 13.00 „Cisza zwycięża na ulicach Poznania” — reportaż red. Ap. Białas; 15.45 audycja dla dzieci; 19.40 muzyka rozrywkowa — płyty; 20.05 „Podarki” — skecz Gerzabka; 20.10 pieśni miłosne J. Brahmsa (walce). Wyk. M. Gawrońska — sopran, St. Gogojewicz — alt, Edm. Piwkowski — tenor, J. Nowak — bas, Fr. Lukaszewicz i Wł. Raczkowski; 20.30 płyta; 20.35 sport; 23.00 muzyka taneczna płyty.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM
Sobota, 18 grudnia
15.10 Koenigsw. — Drobniagi muzyczne; 15.15 Praga — Koncert wycieczkowy; 16.00 Kolonia Wesoła audycja muzyczna; Wrocław. — Wesoły podwieczorek; — 20.30 program; 20.35 muzyka taneczna płyty.

Niedziela, 19 grudnia
Poznań — 7.00 „Roraty” transmisja porannego nabożeństwa z Katedry; 7.55 Mozart: I część konc. fletowego; 8.30 melodie tryolskie i polskie odegra S. Wesołowski (harmonijka ustana); 8.45 „Co słychać wśród rolników”; — 10.30 program; 10.35 muzyka instrumentalna i soliści płyty; 13.00 „Cisza zwycięża na ulicach Poznania” — reportaż red. Ap. Białas; 15.45 audycja dla dzieci; 19.40 muzyka rozrywkowa — płyty; 20.05 „Podarki” — skecz Gerzabka; 20.10 pieśni miłosne J. Brahmsa (walce). Wyk. M. Gawrońska — sopran, St. Gogojewicz — alt, Edm. Piwkowski — tenor, J. Nowak — bas, Fr. Lukaszewicz i Wł. Raczkowski; 20.30 płyta; 20.35 sport; 23.00 muzyka taneczna płyty.

Niedziela, 19 grudnia
15.00 Praga. „Jacobin” opera Dworaka; 15.30 Koenigsw. Koncert węgiersko-włoski; 16.00 Kolonia. Wesoły koncert. Koenigswusterhausen. Koncert solistów; 17.00 Mediolan. Koncert symfoniczny z udz. sol. Fejermanna (wielonoz.). — 17.30 Koenigsw. Koncert solistów; 18.00 Lyon. Koncert symfoniczny (sol. Unifski — fort.). Radio Paris. Koncert Stow. „Lamoureux”. 19.00 Londyn Reg. Muzyka lekka; 19.30 Berlin. „Zaczarowany flet” op. Mozarta. Londyn Reg. Niedzielnego konc. symfonicznego; 19.40 Wiedeń. Arie operowe (sopr.). 20.00 Bruksela fl. Koncert kompozytorski Aleks. Czerepnikowa. Monachium. „Schwanenweis” op. Weismann. Frankfurt. „Car i cieśla” op. Lortzinga. Koenigsw. Muzyka rozrywkowa; 20.10 Lipsk. Z oper włoskich. Wiedeń. Koncert rozrywkowy z udz. sol. 20.15 Praga. Koncert galowy; 20.30 Budapeszt. Koncert orkiestry. Lubiana. Arie Verdiego. — 21.00 Beromuenster. Kolenda na głos sol. i ork. — Bruksela fr. „Królów. Saba” op. Goldmarka z udz. Kat. Jarboro. 21.30 Radio Paris. Koncert symfoniczny; 22.10 Budapeszt. Muzyka jazzowa. — 22.15 Sztokholm. Koncert solistów; 22.30 Hamburg. Kwintet smyczkowy Schuberta. Wiedeń. Muzyka rozrywkowa; 23.00 Budapeszt. Muzyka cygańska. Kopenhaga. Muzyka jazzowa. — 23.00 Frankfurt. Sztutgart. Koncert z pty.

Składu — centrum
mniejszego przy Starym Rynku na wyroby skórzane poszukuje możliwie zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 59 999 lub telefonicznie 31-69. zdg 59 999

Ubikacji
poszukuje w centrum. Oferty Kurier Poznański zdg 60 020

18. DZIERŻAWY

Śpichlerz
czteropiętrowy, z biurem, przy placu Sapi

Bielizna
damska — dziecięca. Wrocław-
ska 3. Pg 34 398-46.98

Pończochy
skarpetki pierwszorzędne gatun-
ki. Wrocławska 3. Pg 34 399-46.98

Rękawiczki
damskie, meskie, dziecięce. Wroc-
ławska 3. Pg 34 400-46.98

Trykoty
dla pań, panów, dzieci, najwik-
szy wybór, najtaniej

Haftoplis
Wrocławska 3.
Pg 34 401-46.98

Zabawki
Lalki
najtaniej.

Musiakiwicz
wł. T. Gilewski

Szkolna 11
Asygnaty Kredyt.
Klinika lalek, skład
papieru, zabawek i
galanterii.
zdg 60 024

24. NAUKA

Nauczycielka
przygotowuje powszechnie gimna-
zjalne, języki, muzyka szuka po-
sady. Zgłoszenia Kurier Poznań-
ski zdg 59 877

Magister romanistyki
pobyt we Francji udzieli lekcji,
konwersacji od stycznia. Oferty
Kurier Poznański zdg 59 849

Kursy
stenografii, pisanie maszyną roz-
poczynam 4 stycznia. Kromczyń-
ska, Ogrodowa 16. II. zdg 59 980

Jakania
oraz wszelkich wad językowych
oducza radykalnie własnym wy-
próbowanym systemem. Dużo po-
djękowań od obarczonych i osób
wybitnych. Uczę nie zbiorowo
tylko indywidualnie. Na życzenie
wyjeżdżam. Lange - Wnukowski,
Pedagog Wymowy, Dąbrowskie-
go 34, m. 15, (parter dom ogrodo-
wy) 5-7. zdg 60 124

25. MUZYKA

Nuty
fortepianowe, różne tanio.
Wierzbicice 15, I. mieszk. 22.
zdg 59 953

26. SZUKA POSADY

a) Służba domowa

Przychodnia
z poleceniem do wszelkich prac
domowych, bez gotowania szuka
posady. Oferty Kurier Pozn.
zdg 59 641

Płótna Wicenne
również naprawa
Olówek
automatycznych

Papier
Wszystkie przybory
pisarskie, biurowe,
szkolne i rysunko-
we. Karty do gry.
Aquila.
św. Marcin 61
Plac Wolności 9.
ng 1862

TEATRY

Poznań, piątek, 17. 12.

TEATR POLSKI: Piątek, 17.
12. godz. 20: „Jan”.
Sobota, 18. 12. godz. 20: „Jan”.
Niedziela, 19. 12. godz. 12: Por-
nek Młodej Poezji Narodowej.
Niedziela, 19. 12. g. 16: „Beben”.
Niedziela, 19. 12. godz. 20: „Jan”.

TEATR WIELKI: Piątek, 17.
12. „Madame Butterfly”. Przed-
stawienie zwiazkowe.
Sobota, 18. 12. „Holender tulacz”
premiera.
Niedziela, 19. 12. o godz. 15: „Do-
mek trzech dziewcząt”. Ceny po-
pularne.
Niedziela, 19. 12. godz. 20: „Afr-
kanka”.

KINA

Poznań, piątek, 17. 12.

APOLLO: „Zabronione szczęście”
CORSO: „Cafe miasto o tym
młodzi”.
GLORIA: „Daj mi two serce”.
GWIAZDA: „Znachor”.
METROPOLIS: „Zaginiona Wy-
spa”.
OSWIATOWE T. C. L.: „Sło-
wik Wiednia”.
RENAISSANCE: „Ostatnia noc
skazańca”.
SŁOŃCE: godz. 5 i 7 wiecz.: „Pa-
jażerka na gale”: o godz. 9:
„Wytorny świat”.
STINKS: „Tydzień przed ślu-
bem”.
SWIT: „Powrót z Piekła”.
TECZA-Lazarz: „Rose-Marie”.
TECZA-Wilda: Cyrk na okręcie.
WILSONA: „Ciotka Karola”.

Pokojowa
szuka posady od 1. I. 38 r. lub
15. I. 38. obecnie 3 lata w du-
żym domu, zna prasowanie szty-
wnej bielizny. Może zająć się
wszelką pracą domową. Oferty
Kurier Poznański zdg 59 918

Samodzielnia
z dobrym gotowaniem sumienna
poszukuje posady. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 59 852

Panna
czysta, lubiąca dzieci, przyjmie
posadę do jednego lub dwóch
dzieci. Oferty Kurier Poznański
zdg 59 888

Dziewczyna
uczciwa, czysta z dobrym goto-
waniem poszukuje pracy od 1. I.
1938 r. zdg 59 013

Posługaczka
czysta, dobre świadectwa od za-
raz szuka posługi w domu. Oferty
Kurier Poznański zdg 59 799

Pracznia
poszukuje prania i uprzątnia.
Półwiejska 23. m. 36.
zdg 59 809

Posługaczka
poszukuje posługi po południu.
Oferty Kurier Poznański
zdg 59 863

Posługę
przyjme od zaraz. Grobla 23.
m. 7. zdg 59 512

Dziewczyna
starsza poszukuje posady z go-
towaniem do 2 i 3 osób. Oferty
Kurier Poznański zdg 58 566

Krawcowa
poszukuje posady wykonuje we-
dług najnowszych żurnali 2 zł
dziennie. Zgłoszenia Kurier Po-
znański zdg 58 301

Posługi
z dobrymi świadectwami poszu-
kuje 1 lub od 15. Oferty Kurier
Poznański zdg 58 247

Poszukuje
posady do dzieci lub pokojowej
ze szcieniem. Oferty Kurier Po-
znański zdg 58 289

Poszukuje
prania. Ogrodowa 2. m. 1.
zdg 58 327

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem do
wszystkiego. Oferty Kurier Pozn.
zdg 58 445

Przychodnia
poszukuje posady, gotowaniem.
Oferty Kurier Pozn. zdg 58 337

b) Inni

Krawcowa
dłuższą praktyką szuka posady
dziennie 150. Zgłoszenia Kurier
Poznański zdg 60 025-6

Kaucja
szukam posady, biurze, szkole.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 59 876

Biuralistka
maszynistka młodsza, znająca
książkowość przyjmie posadę —
także kasjerki od 1 stycznia.
Oferty Kurier Pozn. zdg 59 941

Szukam
posady agenta. Złóżę kaucję.
Oferty Kurier Pozn. zdg 59 815

Poszukuje
sie urzędzenia piekarni i składu.
Strzelecka 4. Wabich.
zdg 59 677

Mistrz lakierniczy
specjalista na roboty rowerowe,
meblowe, powozowe i natryskowe
jako siodlarz i tapicer. świade-
ctwa pierwszorzędne, szuka po-
sady stałej. Warunki według ugo-
dy. Łaskawe zgłoszenia Kurier
Poznański zdg 60 053

Panienska
Szkoła Handlowa poszukuje pra-
cy w biurze względnie przedsię-
biorstwie. Najchętniej Poznaniu.
Oferty pod „Zef.” poczta Rejów-
wiec (poznański) zdg 60 123

Blawatnik
młodszy ekspert, dzielny fa-
chowiec poszukuje posady. Ła-
skawe oferty do Kuriera Poznań-
skiego zdg 60 108

Przystojna
średnie wykształcenie, prowadzi
gospodarstwo domowe, prace biu-
rowe, składzie, samotnej osobie.
ewentualnie wdowca dziećmi —
Miejscowość obojętna. Oferty
Kurier Pozn. zdg 57 835

Dyplomowany
W. S. H. niemiecki, praktyka
bankowa, handlowa, pedagogicz-
na poszukuje odpowiedzialnej, sa-
modzielnej posady. Również w
szkolnictwie. Oferty Kurier Po-
znański zdg 57 764

Młoda
inteligentna, pisząca na maszy-
nie, szuka posady tylko w Po-
znaniu. Zgłoszenia Kurier Po-
znański zdg 58 543

Fryzjer
damsko - meski, dobra siła, endu-
lacja wodna, żelazkowa, farbo-
wanie poszukuje posady od
1 stycznia 1938. Oferty poda-
niem warunków Oredownik, Po-
znań zdg 60 049

Pracznia
poszukuje prania i uprzątnia.
Półwiejska 23. m. 36.
zdg 59 809

Posługaczka
poszukuje posługi po południu.
Oferty Kurier Poznański
zdg 59 863

Posługę
przyjme od zaraz. Grobla 23.
m. 7. zdg 59 512

Dziewczyna
starsza poszukuje posady z go-
towaniem do 2 i 3 osób. Oferty
Kurier Poznański zdg 58 566

Krawcowa
poszukuje posady wykonuje we-
dług najnowszych żurnali 2 zł
dziennie. Zgłoszenia Kurier Po-
znański zdg 58 301

Posługi
z dobrymi świadectwami poszu-
kuje 1 lub od 15. Oferty Kurier
Poznański zdg 58 247

Poszukuje
posady do dzieci lub pokojowej
ze szcieniem. Oferty Kurier Po-
znański zdg 58 289

Poszukuje
prania. Ogrodowa 2. m. 1.
zdg 58 327

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem do
wszystkiego. Oferty Kurier Pozn.
zdg 58 445

Przychodnia
poszukuje posady, gotowaniem.
Oferty Kurier Pozn. zdg 58 337

b) Inni

Krawcowa
dłuższą praktyką szuka posady
dziennie 150. Zgłoszenia Kurier
Poznański zdg 60 025-6

Kaucja
szukam posady, biurze, szkole.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 59 876

Biuralistka
maszynistka młodsza, znająca
książkowość przyjmie posadę —
także kasjerki od 1 stycznia.
Oferty Kurier Pozn. zdg 59 941

Szofer
mechanik, znający spawanie au-
togeniczne, wszelkie reparacje
maszyn parowych szuka posady.
Zgłoszenia Patrona Jackowskie-
go 17. m. 3. zdg 59 694

Kelner
trzeźwy, rzetelny, dobrze polec-
ny, poszukuje za większą kaucją
posady. — Oferty pod „Kelner”
Biuro Ogłoszeń. Bydgoszcz
Dworcowa 54. zdg 2 366

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Przystojna
średnie wykształcenie, prowadzi
gospodarstwo domowe, prace biu-
rowe, składzie, samotnej osobie.
ewentualnie wdowca dziećmi —
Miejscowość obojętna. Oferty
Kurier Pozn. zdg 57 835

Dyplomowany
W. S. H. niemiecki, praktyka
bankowa, handlowa, pedagogicz-
na poszukuje odpowiedzialnej, sa-
modzielnej posady. Również w
szkolnictwie. Oferty Kurier Po-
znański zdg 57 764

Młoda
inteligentna, pisząca na maszy-
nie, szuka posady tylko w Po-
znaniu. Zgłoszenia Kurier Po-
znański zdg 58 543

Fryzjer
damsko - meski, dobra siła, endu-
lacja wodna, żelazkowa, farbo-
wanie poszukuje posady od
1 stycznia 1938. Oferty poda-
niem warunków Oredownik, Po-
znań zdg 60 049

Dziewczyna
uczciwa, czysta z dobrym goto-
waniem poszukuje pracy od 1. I.
1938 r. zdg 59 013

Posługaczka
czysta, dobre świadectwa od za-
raz szuka posługi w domu. Oferty
Kurier Poznański zdg 59 799

Pracznia
poszukuje prania i uprzątnia.
Półwiejska 23. m. 36.
zdg 59 809

Posługaczka
poszukuje posługi po południu.
Oferty Kurier Poznański
zdg 59 863

Posługę
przyjme od zaraz. Grobla 23.
m. 7. zdg 59 512

Dziewczyna
starsza poszukuje posady z go-
towaniem do 2 i 3 osób. Oferty
Kurier Poznański zdg 58 566

Krawcowa
poszukuje posady wykonuje we-
dług najnowszych żurnali 2 zł
dziennie. Zgłoszenia Kurier Po-
znański zdg 58 301

Posługi
z dobrymi świadectwami poszu-
kuje 1 lub od 15. Oferty Kurier
Poznański zdg 58 247

Poszukuje
posady do dzieci lub pokojowej
ze szcieniem. Oferty Kurier Po-
znański zdg 58 289

Poszukuje
prania. Ogrodowa 2. m. 1.
zdg 58 327

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem do
wszystkiego. Oferty Kurier Pozn.
zdg 58 445

Przychodnia
poszukuje posady, gotowaniem.
Oferty Kurier Pozn. zdg 58 337

b) Inni

Krawcowa
dłuższą praktyką szuka posady
dziennie 150. Zgłoszenia Kurier
Poznański zdg 60 025-6

Kaucja
szukam posady, biurze, szkole.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 59 876

Biuralistka
maszynistka młodsza, znająca
książkowość przyjmie posadę —
także kasjerki od 1 stycznia.
Oferty Kurier Pozn. zdg 59 941

Szofer
mechanik, znający spawanie au-
togeniczne, wszelkie reparacje
maszyn parowych szuka posady.
Zgłoszenia Patrona Jackowskie-
go 17. m. 3. zdg 59 694

Kelner
trzeźwy, rzetelny, dobrze polec-
ny, poszukuje za większą kaucją
posady. — Oferty pod „Kelner”
Biuro Ogłoszeń. Bydgoszcz
Dworcowa 54. zdg 2 366

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady, naj-
chętniej od zaraz. Oferty Ored-
ownik, Poznań zdg 60 013

Ogrodnik
kawaler, sumienny, pilny, znają-
cy kwiaciarnictwo, warzywnictwo,
specjalność pod szkłem i sadow-
nictwo, również hodowlę amery-
kańskich goździków, budowę
szklarni, poszukuje posady od 1.
I. 38 r. lub później. Leon Durka,
Czempin, Długa 8, pow. Kościan
zdg 59 875

150,—
kaucji złożyć za udzielenie posady
robotnika Poznaniu, wiek 25. —
Oferty Oredownik, Poznań
zdg 59 959